

Miasto i Gmina Młynary

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
STRATEGII ROZWOJU
MIASTA I GMINY MŁYNARY
NA LATA 2016-2026**

przygotowana przez

---

ul. Petera Mansfelda 4
60-855 Poznań
tel. +48 61 665 78 00
fax +48 61 665 78 09
remedis@remedis.eu

NIP: 781-179-27-48
REGON: 300464078
KRS: 0000270485
Kapitał zakładowy: 6.330.010,20 zł

1.	CHARAKTERYSTYKA PROGNOZY	7
1.1	PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGNOZY.....	8
1.2	ZAKRES PROGNOZY	9
2.	ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU I JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	12
2.1	ZAWARTOŚĆ DOKUMENTU STRATEGII	13
2.2	WIZJA ROZWOJU MIASTA GMINY MŁYNARY	13
2.3	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI”	14
2.4	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „DOSKONALENIE STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ”	19
2.5	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE”	25
2.6	POWIĄZANIA PROJEKTU STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI, CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA STRATEGII ROZWOJU POWIATU.....	29
2.7	STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020	30
2.8	DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU „POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI	31
2.9	RAPORT POLSKA 2030. WYZWANIA ROZWOJOWE.....	32
2.10	KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030	32
2.11	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA, OBSZARY WIEJSKIE	33
2.12	REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO- MAZURSKIEGO NA LATA 2014-2020.....	34
2.13	STRATEGIA INNOWACYJNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI GOSPODARKI. DYNAMICZNA POLSKA 2020.....	35
2.14	KRAJOWY PROGRAM OPERACYJNY NA LATA 2014-2020	35
2.14.1	PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO.....	36

2.14.2	PROGRAM OPERACYJNY INTELIGENTNY ROZWÓJ	36
2.14.3	PROGRAM OPERACYJNY POLSKA CYFROWA.....	36
2.14.4	PROGRAM OPERACYJNY WIEDZA, EDUKACJA I ROZWÓJ.....	36
2.14.5	PROGRAM OPERACYJNY POMOC TECHNICZNA	37
2.15	STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO DO ROKU 2025.....	37
2.16	PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO- MAZURSKIEGO	38
2.17	STRATEGIA ROZWOJU ELBLĄSKIEGO OBSZARU FUNKcjONALNEGO/ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH.....	38
2.18	LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD „PARTNERSTWO PÓŁNOCNEJ WARMII I WYSOCZYNY ELBLĄSKIEJ NA LATA 2014-2023”	39
3.	METODY STOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU ORAZ PRZY ANALIZIE SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ STRATEGII.....	40
3.1	METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	41
3.2	PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU POWIATU NIDZICKIEGO NA LATA 2016-2022.....	42
3.2.1	MONITOROWANIE RZECZOWE REALIZACJI STRATEGII	42
3.2.2	MONITOROWANIE ŚRODOWISKOWE REALIZACJI STRATEGII	43
3.2.3	CZĘSTOTLIWOŚĆ PRZEPROWADZANIA ANALIZ SKUTKÓW REALIZACJI STRATEGII ..	44
3.3	TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	44
3.4	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY MŁYNARY	44
4.	STAN ŚRODOWISKA ORAZ ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI STRATEGII. STAN ŚRODOWISKA NA OPISYWANYM TERENIE.....	47
4.1	PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	48
4.1.1	POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA I SIEĆ OSADNICZA	48

4.1.2	ZASOBY NATURALNE I WARUNKI PRZYRODNICZE GMINY	50
4.1.3	WALORY KULTUROWE MIASTA I GMINY.....	58
4.2	SFERA SPOŁECZNA.....	64
4.2.1	DEMOGRAFIA	64
4.2.2	RYNEK PRACY.....	71
4.2.2.1	BEZROBOCIE	71
4.2.3	UCZESTNICTWO W KULTURZE.....	73
4.2.4	MIESZKALNICTWO	74
4.3	SFERA GOSPODARCZA.....	76
4.3.1	ROLNICTWO.....	76
4.3.2	PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	78
4.4	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	80
4.4.1	KOMUNIKACJA.....	80
4.4.2	INFRASTRUKTURA WODNO-KANALIZACYJNA	83
4.4.2.1	SIEĆ WODOCIĄGOWA	83
4.4.2.2	SIEĆ KANALIZACYJNA.....	84
4.4.3	GOSPODARKA ODPADAMI	85
4.4.4	INFRASTRUKTURA ELEKTROENERGETYCZNA I GAZOWA	86
4.4.4.1	SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA.....	86
4.4.4.2	SIEĆ GAZOWA.....	87
4.4.5	INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA	87
4.4.6	CIEPŁOWNICTWO	87
4.5	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	88
4.5.1	EDUKACJA.....	88
4.5.2	KULTURA I SPORT	89
4.5.3	OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA	93
4.5.3.1	OCHRONA ZDROWIA	93

4.5.3.2	POMOC SPOŁECZNA	93
4.5.4	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	94
4.6	DANE Z MONITORINGU PAŃSTWOWYCH SŁUŻB OCHRONY ŚRODOWISKA	95
4.7	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	99
4.8	ISTNIEJĄCE PROBLEMY ŚRODOWISKOWE NA TERENIE MIASTA I GMINY MŁYNARY	110
4.9	DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZNIENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W SZCZEGÓLNOŚCI NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	112
4.10	ANALIZA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAPROPONOWANYCH W STRATEGII	116
	ZAŁĄCZNIKI	123
	SPIS TABEL I RYSUNKÓW	129
	SPIS WYKRESÓW	131

1. CHARAKTERYSTYKA PROGNOZY

1.1 PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGNOZY

Podstawowym dokumentem regulującym zasady postępowania administracyjnego w sprawie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowi art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.), dokonującej w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw Wspólnot Europejskich:

- dyrektywy Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985, str. 40, z późn. zm., Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 1, str. 248),
- dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm., Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102),
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001, str. 30, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 157),
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003, str. 26, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 7, str. 375),
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 5.06.2003, str. 17, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7, str. 466),

- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008, str.8).

Ponadto postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko zastosowanie mają następujące przepisy:

- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz.U z 2013 r. poz. 1232 ze zm.)
- ustawa z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (j.t. Dz.U. z 2015 r, poz. 1651 ze zm.)
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U. z 2015 r. poz. 199 ze zm.)
- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (j.t. Dz.U. z 2015 r. poz. 469 ze zm.)
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 1409 ze zm.)
- ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (j.t. Dz.U. z 2016 r. poz. 23).

1.2 ZAKRES PROGNOZY

*Prognoza Oddziaływania na Środowisko, zgodnie z wymogami formalnymi, analizuje potencjalnie znaczące oddziaływania na środowisko wywołane realizacją *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Młynary na lata 2016-2026.**

Niniejsza prognoza zawiera następujące elementy:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,

- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio-terminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
  - różnorodność biologiczną,
  - ludzi,
  - zwierzęta,
  - rośliny,
  - wodę,
  - powietrze,
  - powierzchnię ziemi,
  - krajobraz,
  - klimat,
  - zasoby naturalne,
  - zabytki,
  - dobra materialne,

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.), zakres sporządzenia prognozy został uzgodniony z:

Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Olsztynie, Wydział Spraw Terenowych w Elblągu, pismo z dnia 20 lipca 2016 r. znak WSTE.410.29.2016.BW

W opinii RDOŚ zakres prognozy oddziaływania na środowisko dla *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Młynary na lata 2016-2026* powinien być zgodny z cytowaną wyżej ustawą.

Natomiast **Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Olsztynie, pismem z dnia 22 lipca 2016 r., znak ZNS.9022.2.85.2016.Z** stwierdził brak konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu *Strategii Rozwoju Powiatu Miasta i Gminy Młynary na lata 2016-2026*.

Projekt *Strategii* jest ograniczony przestrzennie do obszaru Miasta i Gminy Młynary, jej horyzont czasowy sięga 2026 roku, w związku z tym zakres Prognozy obejmuje taki sam zakres.

Ze względu na swoją istotę *Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Młynary na lata 2016-2026* jest dokumentem planistycznym omawiającym poszczególne cele i działania na wysokim stopniu ogólności, bez szczegółowego opisu. Z tego względu podobny jest poziom szczegółowości analizy oddziaływania na środowisko opisany w niniejszej Prognozie.

2. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU I JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1 ZAWARTOŚĆ DOKUMENTU STRATEGII

Dokument zawiera opis aktualnej sytuacji Miasta i Gminy, analizę możliwości rozwojowych. Na podstawie analizy sformułowano wizję, cele strategiczne oraz programy i zadania je realizujące. Oprócz tego zawiera opis powiązań pomiędzy projektem Strategii a innymi dokumentami obowiązującym dla obszaru Miasta i Gminy Młynary Nidzickiego, opis metodyki wdrażania i monitorowania Strategii.

2.2 WIZJA ROZWOJU MIASTA GMINY MŁYNARY

Określiwszy strategię dla Miasta i Gminy Młynary sformułowano wizję i pola rozwoju strategicznego Gminy.

**Miasto i Gmina Młynary -
gmina przyjazna mieszkańcom,
turystom i inwestorom**

**Rozwój
przedsiębiorczości**

**Doskonalenie
infrastruktury
technicznej
i społecznej**

**Spółeczeństwo
obywatelskie**

Realizacja wszystkich celów strategicznych powinna odbywać się w oparciu o ekologię, dostępne źródła finansowe oraz istniejącą bazę (zaplecze), a efektem powinien być wpływ na powstanie nowych miejsc pracy, spadek bezrobocia i rozwój społeczno-ekonomiczny Gminy.

Szczególna rola samorządu terytorialnego została zarysowana przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej w artykule 163, który stanowi, że samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne niezastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz

publicznych. Podstawowym celem działania samorządu jest osiągnięcie zrównoważonego rozwoju regionu, który prowadzi do poprawy jakości życia lokalnej społeczności. Na podstawie analiz określono kierunki rozwoju, a następnie wyłoniono główne programy strategiczne. W skład programów wchodzi zarówno działania inwestycyjne jak i nie inwestycyjne. W obszarach inwestycyjnych planowanie operacyjne zostanie zaprezentowane w kolejnych dokumentach Gminy o charakterze operacyjnym (przede wszystkim w Wieloletniej Prognozie Finansowej). Poniżej przedstawiono karty programów strategicznych Miasta i Gminy Młynary.

2.3 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI”

Tabela 1 CEL STRATEGICZNY 1

CEL STRATEGICZNY 1	ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
Program operacyjny 1.1	Stworzenie stref aktywności gospodarczej poprzez kompleksowe przygotowanie terenów pod inwestycje
Działanie 1.1.1	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych
Opis Działania	Uzbrojenie wszystkich terenów przeznaczonych pod inwestycje
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki unijne i krajowe
Miernik oceny	Liczba i powierzchnia uzbrojonych działek
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 1.1.2	Oferowanie pakietu preferencyjnego przedsiębiorcom i inwestorom
Opis Działania	Analiza i wykorzystanie aktualnych, pozostających w kompetencji samorządu możliwości działania (np. zwolnienie z podatku od nieruchomości)
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki krajowe
Miernik oceny	Liczba pozyskanych inwestorów, rozpoczętych inwestycji
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 1.1.3	Promocja terenów inwestycyjnych
Opis Działania	Reklama w mediach, lobbing wśród przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne i krajowe
Miernik oceny	Liczba pozyskanych przedsiębiorców, rozpoczętych inwestycji
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 1.1.4	Wzmocnienie wizerunku gminy przyjaznej przedsiębiorcom
Opis Działania	Współpraca z ogólnopolskimi organizacjami zrzeszającymi przedsiębiorców i mediami branżowymi, promocja oferty inwestycyjnej

Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki krajowe i powiatowe
Miernik oceny	Liczba akcji promocyjnych, liczba organizacji, z którymi podjęto współpracę, efekty współpracy
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Program operacyjny 1.2	Dostosowanie produkcji rolniczej oraz przetwórstwa do funkcjonowania w standardach ekologicznych
Działanie 1.2.1	Wspieranie innowacyjnych technologii
Opis Działania	Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami rolniczymi, prowadzenie szkoleń i popularyzacja rozwoju rolnictwa i usług
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba nowych przedsiębiorstw, miejsc pracy
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 1.2.2	Tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego
Opis Działania	Wspieranie, partnerstwo oraz współpraca z osobami zainteresowanymi przetwórstwem lokalnym
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba wytworzonych produktów
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 1.2.3	Budowa dróg dojazdowych do pól
Opis Działania	Budowa dróg dojazdowych do pól sukcesywnie w poszczególnych sołectwach
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Liczba kilometrów nowych dróg
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 1.2.4	Propagowanie ekologicznych upraw rolnych z możliwością wystawiania produktów rolnych na imprezach okolicznościowych
Opis Działania	Promocja sprzedaży produktów rolnych podczas jarmarków, dożynek na terenie gminy, powiatu i poza jego granicami
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki krajowe, środki unijne, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba producentów zdrowej żywności, ilość oferowanych produktów
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 1.2.5	Pomaganie w ukierunkowywaniu produkcji rolnej
Opis Działania	Stworzenie programów pomocowych, organizacja szkoleń zwłaszcza w zakresie dbałości o gleby, wspieranie restrukturyzacji rolnictwa, powiększenie ilości zadrzewień śródpolnych
Potencjalne źródło	Środki gminne, środki zewnętrzne

finansowania	
Miernik oceny	Liczba programów, szkoleń
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Program operacyjny 1.3	Wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości
Działanie 1.3.1	Stworzenie i wdrażanie programów pomocowych dla przedsiębiorców
Opis Działania	Wspieranie tworzenia programów pomocowych, informowanie przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki krajowe i unijne, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba wdrożonych programów
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 1.3.2	Wspieranie organizacji bezpłatnych szkoleń
Opis Działania	Udostępnienie lokali, informowanie o szkoleniach
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba zorganizowanych szkoleń
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 1.3.3	Wspieranie lokalnych porozumień przedsiębiorców/rolników
Opis Działania	Rozpoznanie i zaproszenie do współpracy działających organizacji rolniczych i przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne
Miernik oceny	Liczba spotkań, efekty współpracy
Termin realizacji	sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 1.3.4	Wspieranie włączenia społecznego
Opis Działania	Pomoc w otwieraniu działalności gospodarczej osobom zagrożonym wyłączeniem społecznym np. spółdzielnie socjalne
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, wojewódzkie, środki gminne
Miernik oceny	Spadek liczby osób bezrobotnych i zagrożonych wyłączeniem
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 1.3.5	Wspieranie proinnowacyjności
Opis Działania	Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla małych i średnich przedsiębiorstw, w szczególności w celu umiędzynarodowienia, wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, wojewódzkie, środki gminne
Miernik oceny	Liczba przedsiębiorstw spełniających wymogi Regionalnego Programu Operacyjnego w tym zakresie
Termin realizacji	2016-2026

Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Program operacyjny 1.4	Rozwój turystyki
Działanie 1.4.1	Wykorzystanie potencjału i rozbudowa szlaków turystycznych
Opis Działania	Wyeksponowanie walorów przyrodniczych, edukacja ekologiczna, przystosowanie szlaków dla różnych odbiorców (szlaki piesze, rowerowe, konne, kajakowe, nordic walking), rozbudowa miejsc wypoczynku przy szlakach (wiaty, stoły), w miarę możliwości budowa infrastruktury turystycznej, włączenie gminy do istniejących szlaków turystycznych
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, krajowe, prywatne
Miernik oceny	Liczba nowych turystów
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 1.4.2	Zwiększanie potencjału bazy gastronomicznej i noclegowej
Opis Działania	Podnoszenie standardów jakościowych bazy noclegowej, organizacja szkoleń, ułatwienia dla przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, krajowe, prywatne
Miernik oceny	Liczba nowych miejsc noclegowych
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 1.4.3	Przygotowanie produktu turystycznego
Opis Działania	Współpraca w ramach LGD, powiatu
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, krajowe, prywatne
Miernik oceny	Przygotowanie produktu
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 1.4.4	Promocja i rozwój agroturystyki
Opis Działania	Działania medialne, w tym w mediach elektronicznych, szkolenia, pomoc w przekształcaniu istniejących gospodarstw rolnych w gospodarstwa agroturystyczne
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, krajowe, prywatne
Miernik oceny	Ilość informacji wytworzonych/opublikowanych przez pracowników Urzędu Miejskiego, liczba szkoleń
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 1.4.5	Promocja walorów Gminy
Opis Działania	Promocja walorów gminy (także w obwodzie kaliningradzkim), aktywne uczestnictwo w stowarzyszeniach, konferencjach itp. rozwój punktu informacji turystycznej, stworzenie systemu informacji wizualnej, wykorzystanie form elektronicznych np. openstreetmap.org.pl/wspolpraca/jednostki-samorzadowe
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, krajowe, prywatne

Miernik oceny	Wzrost liczby turystów
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 1.4.6	Propagowanie turystyki weekendowej i kilkudniowej
Opis Działania	Wykorzystanie metod e-promocja tj.: <ul style="list-style-type: none"> • Openstreetmap Polska (http://openstreetmap.org.pl/), • Geocaching (http://www.geocaching.pl/).
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, krajowe, prywatne
Miernik oceny	Liczba działań promocyjnych
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 1.4.7	Odbudowa ruin starego młyna w Młynarach
Opis Działania	Odbudowa ruin starego młyna w Młynarach i stworzenie obiektu kulturalno-turystycznego wraz z zagospodarowaniem terenu
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, krajowe, prywatne
Miernik oceny	Odbudowane ruiny
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary

Źródło: Analiza Remedis SA, Urząd Miasta i Gminy Młynary

2.4 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „DOSKONALENIE STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ”

Tabela 2 CEL STRATEGICZNY 2

CEL STRATEGICZNY 2	DOSKONALENIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ
Program operacyjny 2.1	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej
Działanie 2.1.1	Budowa i modernizacja dróg gminnych
Opis Działania	Budowa dróg pomiędzy poszczególnymi miejscowościami, naprawa i modernizacja istniejących odcinków drogowych, położenie nakładek bitumicznych na przygotowane do tego odcinki dróg
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Liczba kilometrów wybudowanych dróg
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.1.2	Budowa i modernizacja chodników i parkingów
Opis Działania	Budowa i modernizacja chodników na osiedlach i przy drogach, budowa i modernizacja parkingów w okolicach atrakcji turystycznych, budowa garaży i miejsc postojowych w okolicach osiedli mieszkaniowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy i powiatu
Miernik oceny	Liczba kilometrów nowych i zmodernizowanych chodników
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.1.3	Modernizacja starych i budowa nowych energooszczędnych obwodów oświetleniowych
Opis Działania	Inwestycje związane z oświetleniem ulicznym odcinków dróg gdzie występują zabudowania, miejsc niebezpiecznych (przejścia dla pieszych)
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Ilość kilometrów oświetlonych dróg
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.1.4	Podnoszenie bezpieczeństwa dróg
Opis Działania	W zależności od potrzeb miejscowych dbałość o właściwe oznakowanie, wprowadzanie progów i szykan spowalniających, budowa chodników
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy i powiatu
Miernik oceny	Liczba rozwiązanych problemów
Termin realizacji	2016-2026

Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Program operacyjny 2.2	Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych, deszczowych i wodociągowych
Działanie 2.2.1	Budowa i modernizacja systemu kanalizacyjnego gminy
Opis Działania	Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej w mieście Młynary i w miejscowości Młynarska Wola. Budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Młynarach
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Liczba mieszkańców korzystających z kanalizacji
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.2.2	Budowa przydomowych i zbiorczych oczyszczalni ścieków we wszystkich miejscowościach gminy nieposiadających kanalizacji
Opis Działania	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki gminne, środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
Miernik oceny	Liczba nowych przydomowych oczyszczalni ścieków
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.2.3	Rozbudowa i modernizacja istniejącej sieci wodociągowej i deszczowej
Opis Działania	Rozbudowa i modernizacja istniejącej sieci wodociągowej i deszczowej, przygotowanie dokumentacji projektowej, pozyskanie środków finansowych i realizacja inwestycji
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy, środki własne spółki Wodociągi Młynarskie
Miernik oceny	Zmodernizowane i wybudowane odcinki sieci
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.2.4	Odbudowa naturalnej retencji
Opis Działania	Renaturyzacja cieków wodnych i odbudowa naturalnej retencji na terenie Gminy Młynary
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, środki gminne, środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
Miernik oceny	Liczba zrealizowanych projektów
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Program operacyjny 2.3	Rozbudowa gminnej infrastruktury rekreacyjno-sportowej
Działanie 2.3.1	Budowa nowych i modernizacja istniejących ścieżek rowerowych
Opis Działania	Zaprojektowanie ścieżek i ich budowa oraz modernizacja istniejących, połączenie ścieżkami rowerowymi najbliższych miejscowości z miastem Młynary: Gardyny, Płonne, Bronikowo, Młynarska Wola, utworzenie szlaku rowerowego Gardyny, Kraskowo, Kurowo Braniewskie, Myśliniec, Błudowo, Stare Monasterzysko, Nowe Monasterzysko, Sokolnik, Zastawno,

	Warszewo, Sąpy, Dawidy
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, środki unijne
Miernik oceny	Ilość kilometrów wybudowanych ścieżek
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.3.2	Modernizacja istniejących świetlic wiejskich
Opis Działania	Przygotowanie dokumentacji projektowej, pozyskanie środków finansowych, realizacja inwestycji
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, unijne
Miernik oceny	Liczba zmodernizowanych placówek, stopień ich wykorzystania
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.3.3	Budowa i utrzymanie obiektów sportowych i rekreacyjnych w miejscowościach sołeckich
Opis Działania	Budowa i utrzymanie obiektów sportowych i rekreacyjnych w miejscowościach sołeckich, przystosowanie obiektu sportowego ORLIK do wykorzystania w sezonie zimowym (np. lodowisko)
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, unijne
Miernik oceny	Wybudowane obiekty
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.3.4	Zwiększenie liczby toalet publicznych
Opis Działania	Budowa i otwarcie toalet publicznych, wybór miejsc
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, prywatne
Miernik oceny	Liczba nowych toalet publicznych
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Program operacyjny 2.4	Modernizacja bazy oświatowej
Działanie 2.4.1	Modernizacja istniejących świetlic przyszkolnych
Opis Działania	Przygotowanie dokumentacji projektowej, pozyskanie środków finansowych, realizacja inwestycji
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, unijne
Miernik oceny	Liczba zmodernizowanych placówek, liczba dzieci z nich korzystających
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.4.2	Budowa sal komputerowych z dostępem do Internetu
Opis Działania	Stworzenie planów, pozyskanie środków finansowych, budowa, wyposażenie sal w komputery z dostępem do Internetu
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, unijne

Miernik oceny	Liczba sal komputerowych, liczba dzieci z nich korzystających
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.4.3	Poprawa stanu bazy szkolnej, przedszkolnej i żłobków
Opis Działania	Budowa, rozbudowa, remonty budynków, sal gimnastycznych, otwarcie żłobka (ew. klubiku dla dzieci), rozbudowa Zespołu Szkół w Młynarach
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, unijne
Miernik oceny	Wielkość nakładów
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.4.4	Budowa hali sportowej dla szkoły
Opis Działania	Przygotowanie dokumentacji projektowej, pozyskanie środków finansowych, realizacja inwestycji
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, unijne
Miernik oceny	Wybudowana hala
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Program operacyjny 2.5	Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej
Działanie 2.5.1	Rozwój fotowoltaiki, energii wiatrowej i pochodzącej z biomasy
Opis Działania	Rozpoznawanie i zachęcanie do korzystania z lokalnych możliwości, przeprowadzanie działań edukacyjnych
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, wojewódzkie, gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba zrealizowanych działań edukacyjnych i liczba zrealizowanych projektów
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.5.2	Wspieranie inteligentnego zarządzania energią
Opis Działania	Modernizacja obiektów publicznych w celu zastosowania nowoczesnych rozwiązań
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, wojewódzkie, gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba zrealizowanych projektów
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.5.3	Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej
Opis Działania	Przygotowanie dokumentacji projektowej, pozyskanie środków finansowych, realizacja inwestycji
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Liczba budynków objętych termomodernizacją, osiągnięte oszczędności energii
Termin realizacji	2016-2026

Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.5.4	Utworzenie Punku Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
Opis Działania	Utworzenie i otwarcie Punku Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	PSZOK
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.5.5	Rozwój indywidualnych systemów grzewczych
Opis Działania	Rozwój indywidualnych systemów grzewczych z wykorzystaniem OZE
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, wojewódzkie, gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba zrealizowanych projektów
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.5.6	Lobbowanie na rzecz włączenia Gminy Młynary w system gazowniczy
Opis Działania	Opracowanie koncepcji programowej gazyfikacji Gminy, uwzględniającej w szczególności wielkości zapotrzebowania na gaz poszczególnych miejscowości oraz określającej opłacalność całej inwestycji dla terenów Gminy, lobbying
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, gminne
Miernik oceny	Liczba działań
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Program operacyjny 2.6	Upowszechnienie dostępu do Internetu szerokopasmowego
Działanie 2.6.1	Zapewnienie dostępu do sieci szerokopasmowej na terenie Gminy
Opis Działania	Stworzenie projektu, znalezienie środków na budowę lokalnej sieci w oparciu o istniejące węzły
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, wojewódzkie, gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba osób korzystających z szerokopasmowego Internetu
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.6.2	Stworzenie Publicznych Punktów Dostępu do Internetu
Opis Działania	Udostępnienie Internetu np. w świetlicach wiejskich
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, krajowe, powiatowe, unijne
Miernik oceny	Liczba miejsc, w których można korzystać z Internetu
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Program operacyjny 2.7	Rozbudowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej

Działanie 2.7.1	Odnowienie, odbudowa i poprawa stanu obiektów zlokalizowanych w strefie Starego Miasta w Młynarach
Opis Działania	Odnowienie, odbudowa i poprawa stanu obiektów zlokalizowanych w strefie Starego Miasta w Młynarach
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, krajowe, powiatowe, unijne, prywatne
Miernik oceny	Liczba odnowionych obiektów
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.7.2	Modernizacja obiektów pełniących funkcje kulturalne
Opis Działania	Modernizacja świetlic, modernizacja amfiteatru w Młynarach
Potencjalne źródło finansowania	Liczba zmodernizowanych obiektów
Miernik oceny	Środki gminne, krajowe, powiatowe, unijne, prywatne
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.7.3	Budowa biblioteki w Młynarach
Opis Działania	Wybranie lokalizacji, znalezienie źródeł finansowania, stworzenie planów, budowa biblioteki
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, krajowe, powiatowe, unijne, prywatne
Miernik oceny	Wybudowany obiekt
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.7.4	Rozbudowa obiektu Urzędu Miasta i Gminy
Opis Działania	Rozbudowa obiektu Urzędu Miasta i Gminy
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, wojewódzkie, gminne
Miernik oceny	Rozbudowany obiekt
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.7.5	Modernizacja Kina w Młynarach
Opis Działania	Modernizacja Kina w Młynarach
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, wojewódzkie, gminne
Miernik oceny	Zmodernizowany obiekt
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 2.7.6	Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Młynary 2020+

Źródło: Analiza Remedis SA, Urząd Miasta i Gminy Młynary

2.5 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE”

Tabela 3 CEL STRATEGICZNY 3

CEL STRATEGICZNY 3	SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE
Program operacyjny 3.1	Zaspokojenie potrzeb rekreacyjnych i wypoczynkowych dzieci i młodzieży
Działanie 3.1.1	Organizowanie różnych form letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży
Opis Działania	Przekazywanie środków, pomoc w organizacji imprez, konkursów
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki gminne, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba uczestników
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 3.1.2	Współpraca z klubami sportowymi, zrzeszającymi osoby uprawiające różne dyscypliny sportu
Opis Działania	Ciągła współpraca jednostek podległych Urzędowi Miejskiemu z klubami działającymi i mogącymi działać na terenie Gminy
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba wydarzeń sportowych
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Program operacyjny 3.2	Zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców Gminy
Działanie 3.2.1	Aktywne instytucje kultury
Opis Działania	Stworzenie mechanizmów umożliwiających realne włączenie polityki i działań kulturalnych w proces planowania rozwoju miasta oraz pogłębienie współpracy sektorowej
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne
Miernik oceny	Stopień realizacji programu
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary, Ośrodek Kultury w Młynarach
Działanie 3.2.2	Intensyfikacja udziału mieszkańców w kulturze jako uczestników i twórców wydarzeń kulturalnych
Opis Działania	Opracowanie i realizacja programów uczestnictwa w kulturze, edukacji kulturalnej, informacji i promocji, oraz przeprowadzenie badań uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym miasta i gminy
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne
Miernik oceny	Realizacja programu
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary, Ośrodek Kultury w Młynarach
Działanie 3.2.3	Kultywowanie i promocja tradycji

Opis Działania	Kontynuacja wszelkich działań przypominających i utrwalających tradycje lokalne. Formy to np.: organizacja konkursów artystycznych o charakterze lokalnym, wspieranie tworzenia wystaw, zespołów kultywujących lokalną twórczość, zachowanie dziedzictwa kulturowego poprzez organizację warsztatów artystycznych i rękodzielniczych
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet gminy, środki partnerów
Miernik oceny	Liczba wydarzeń
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary, Ośrodek Kultury w Młynarach
Działanie 3.2.3	Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego
Opis Działania	Wspieranie rozwoju istniejących i wspomaganie w powstawaniu nowych organizacji pozarządowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet gminy, środki partnerów
Miernik oceny	Poniesione nakłady
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Program operacyjny 3.3	Dbłość o wysoki poziom bezpieczeństwa społecznego
Działanie 3.3.1	Zapewnienie nowoczesnego sprzętu dla OSP
Opis Działania	Zakup specjalistycznego sprzętu
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Wartość dostarczonego do OSP sprzętu
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 3.3.2	Modernizacja bazy lokalowej OSP
Opis Działania	Przebudowy remiz i świetlic, remonty remiz itp.
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Liczba zrealizowanych inwestycji
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Program operacyjny 3.4	Aktywne i zdrowe starzenie się
Działanie 3.4.1	Kształtowanie i promocja aktywnych postaw na rzecz zdrowego i aktywnego stylu życia
Opis Działania	Zajęcia rekreacyjne, kulturalne, spotkania integracyjne
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet Gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba aktywnych uczestników
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 3.4.2	Stworzenie punktu dziennej opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych

Opis Działania	Prowadzenie zajęć rehabilitacyjnych, zapewnienie ludziom aktywnego spędzania czasu, prowadzenie terapii zajęciowych, uruchomienie idei wolontariatu wśród mieszkańców, zapewnienie konsultacji i porad
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne i krajowe
Miernik oceny	Liczba osób korzystających z pomocy, liczba wolontariuszy, stworzenie punktu dziennej opieki
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 3.4.2	Profilaktyka zdrowotna
Opis Działania	Profilaktyka zmierzająca do zmniejszenia ilości chorób reumatycznych, alergicznych, onkologicznych, psychiatrycznych, wad postawy, wymowy itd.
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, środki gminne, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba osób objętych działaniami profilaktycznymi
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Program operacyjny 3.5	Uczenie się przez całe życie (Lifelong learning)
Działanie 3.5.1	Stworzenie programów doszkalających w zakresie obsługi nowoczesnych urządzeń, Internetu, walka z wykluczeniem społecznym
Opis działania	Zakup programów, przeszkolenie osób
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, krajowe, powiatowe, unijne
Miernik oceny	Liczba osób korzystających ze szkoleń
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 3.5.2	Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego
Opis działania	Upowszechnienie dostępu mieszkańców do usług elektronicznych
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet Gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba osób korzystających z komunikacji elektronicznej szkoleń
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 3.5.3	Wspieranie rozwoju e-społeczeństwa
Opis działania	Wspieranie wprowadzania rozwiązań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia, stworzenie informatora o ofercie kulturalnej, rekreacyjno-sportowej itp.
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, krajowe, powiatowe, unijne
Miernik oceny	Liczba prowadzonych projektów
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 3.5.4	Promocja postaw ekologicznych

Opis działania	Szkolenia, warsztaty, inicjatywy społeczne, działania medialne
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, budżet gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba podjętych kampanii informacyjnych, ilość zajęć
Termin realizacji	2016-2026
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Program operacyjny 3.6	Aktywizacja mieszkańców
Działanie 3.6.1	Szkolenia dla mieszkańców
Opis działania	Przeprowadzanie szkoleń dla mieszkańców w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, unijne, powiatowe
Miernik oceny	Liczba przeprowadzonych szkoleń, liczba przeszkolonych mieszkańców
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 3.6.3	Ciągłe doskonalenie się urzędników gminnych w zakresie aktywizacji mieszkańców
Opis działania	Wizyty studyjne w gminach sąsiednich, partnerskich w celu zapoznania się z dobrymi praktykami w zakresie aktywizacji gospodarczej mieszkańców, szkolenia pracowników Urzędu Miasta
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne
Miernik oceny	Liczba szkoleń, liczba przeszkolonych pracowników, liczba wizyt
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary
Działanie 3.6.3	Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja lokalnego rynku pracy
Opis działania	organizacja kształcenia w zakresie zdobywania umiejętności rzemieślniczych, stymulacja inwestycji lokalnych kreujących nowe miejsca pracy, współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, powiatowe, gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba bezrobotnych, liczba osób, które pracę znalazły, liczba osób przeszkolonych
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Miasta i Gminy Młynary

Źródło: Analiza Remedis SA, Urząd Miasta i Gminy Młynary

Warto dodać, że wymienione powyżej zadania nie są wartościowane ze względu na skutki dla jak największej części mieszkańców. Takie hierarchizowanie należy zrealizować każdorazowo decydując o przyznaniu środków na realizację w ramach kolejnego budżetu i kolejnego WPF-u. Niemniej w praktyce należy się spodziewać, że podstawowym czynnikiem priorytetyzującym zadania będzie możliwość pozyskania dofinansowania bezzwrotnego. To bowiem pozwoli

na swoiste lewarowanie możliwości budżetowych i maksymalizacji wartościowej zrealizowanych na rzecz mieszkańców działań.

2.6 POWIĄZANIA PROJEKTU STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI, CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA STRATEGII ROZWOJU POWIATU

W niniejszym rozdziale dokonano prezentacji powiązania projektu *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Młynary* z innymi dokumentami, ze szczególnym uwzględnieniem celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Jako, że dokumenty krajowe zawierają cele zbieżne do celów przyjętych na szczeblu międzynarodowym dlatego odniesiono się przede wszystkim do Strategii Rozwoju Kraju 2020 i Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030, Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025. Oczwistymi składnikami strategii są strategie branżowe – np. „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych” czy też Plany Zagospodarowania Przestrzennego.

Podczas prac nad niniejszą strategią wykorzystano dokumenty strategiczne jednostek nadrzędnych:

- I. Strategia „Europa 2020”.
- II. Strategia Rozwoju Kraju 2020.
- III. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności”.
- IV. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie.
- V. Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki. Dynamiczna Polska 2020.
- VI. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.
- VII. Krajowy Program Operacyjny na lata 2014-2020.
- VIII. Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

- IX. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025.
- X. Strategia Rozwoju Elbląskiego Obszaru Funkcjonalnego/Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.
- XI. Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Partnerstwo Północnej Warmii i Wysoczyzny Elbląskiej na lata 2014-2023”.
- XII. Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2014 roku.

oraz dokumenty Miasta i Gminy Młynary:

- I. Lokalny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Młynary 2020+.
- II. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Młynary .
- III. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary na lata 2011-2018.
- IV. Projekt założeń do planu zagospodarowania w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Młynary na lata 2012-2027.
- V. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Młynary.
- VI. Informator Inwestycyjny Gminy Młynary 2016.
- VII. Plan Odnowy Miejscowości Karszewo na lata 2016-2023.
- VIII. Plan Odnowy Wsi Nowe Monasterzysko na lata 2015-2021.
- IX. Plan Odnowy Miejscowości Błudowo.
- X. Plan Odnowy Miejscowości Kurowo Braniewskie na lata 2013-2020.
- XI. Plan Odnowy Miejscowości Młynary.
- XII. Plan Odnowy Miejscowości Zastawno na lata 2011-2018.

Analiza wykazała spójność celów Strategii z wymienionymi dokumentami o charakterze strategicznym.

2.7 STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020

Strategia Rozwoju Kraju 2020 (SRK) to główna strategia rozwojowa Polski do 2020 r. Wskazuje najważniejsze zadania państwa, które należy zrealizować w najbliższych latach, by

przyspieszyć rozwój Polski, orientacyjny harmonogram oraz sposób finansowania zaplanowanych działań. Strategia proponuje podejście dwukierunkowe, polegające na usuwaniu barier i słabości polskiej gospodarki oraz wykorzystaniu jej mocnych stron. SRK wyznacza trzy obszary, na których powinny zostać skoncentrowane fundusze na politykę rozwoju:

- Konkurencyjna gospodarka,
- Spójność społeczna i terytorialna,
- Sprawne i efektywne państwo.

Działania wskazane w SRK będą konkretyzowane poprzez cele i programy Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Młynary na lata 2016-2026.

2.8 DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU „POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „**Polska 2030**. Trzecia fala nowoczesności” – jest to dokument rządu RP o charakterze analitycznym i rekomendacyjnym. Określa on główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, a także kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju. Stanowi opis nowego projektu cywilizacyjnego, zorientowanego na przyszłość, w perspektywie do 2030 roku. Celem Strategii jest przezwyciężenie kryzysu finansowego w jak najkrótszym czasie i próba uniknięcia tzw. „straconej dekady” – wolniejszego rozwoju gospodarczego niż w poprzednich latach, który powodowałby negatywny wpływ na jakość życia ludzi. Strategia zakłada więc zbudowanie przewag konkurencyjnych do 2030 roku, tak, aby po wykorzystaniu obecnych sił rozwojowych Polska posiadała nowe potencjały wzrostu w obszarach, które dotychczas nie były eksploatowane, np. w obszarze edukacji.

Głównym celem dokumentu **Polska 2030** jest poprawa jakości życia Polaków mierzona wskaźnikami jakościowymi, a także wartością oraz tempem wzrostu polskiego PKB. Projekt kładzie nacisk na jednoczesny rozwój w trzech strategicznych obszarach: **konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski oraz efektywności i sprawności państwa.**

Cele Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Młynary, programy z tym związane, a także przedstawione kierunki działań wpisują się w cele przedstawione w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności”

2.9 RAPORT POLSKA 2030. WYZWANIA ROZWOJOWE

Raport Polska 2030 przedstawia wyzwania jakie powinniśmy podjąć w perspektywie roku 2030 tj.:

- Wzrost i konkurencyjność,
- Sytuacja demograficzna,
- Wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy,
- Odpowiedni potencjał infrastruktury,
- Bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne,
- Gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego,
- Solidarność i spójność regionalna,
- Poprawa spójności społecznej,
- Sprawne państwo,
- Wzrost kapitału społecznego Polski.

Realizacja celów strategicznych określonych w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Młynary przyczyni się do urzeczywistniania tych wyzwań w skali pojedynczej gminy.

2.10 KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030

W KPZK 2030 rozwój kraju traktowany jest w sposób kompleksowy. Oznacza to, że zadaniem zagospodarowania przestrzennego jest godzenie interesów różnych użytkowników przestrzeni (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, państwa). Powinno być spójne z decyzjami podejmowanymi w innych obszarach dotyczących np. inwestycji infrastrukturalnych, potrzeby rozwoju miast, ochrony terenów zielonych.

KPZK wskazuje najpilniejsze problemy zagospodarowania polskiej przestrzeni i konkretne działania naprawcze w sześciu obszarach tematycznych dla:

- Poprawy konkurencyjności największych miast i powiązań między nimi,
- Tworzenia warunków równomiernego rozwoju poza dużymi miastami,
- Rozwoju infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej (np. sieci szerokopasmowe),
- Poszanowania środowiska naturalnego i walorów krajobrazowych, a także kulturowych,
- Wzmacniania odporności Polski na zagrożenia związane z bezpieczeństwem energetycznym (np. poprzez budowanie połączeń energetycznych z sąsiednimi państwami) czy ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi (np. powodziami),
- Systematycznej budowy i utrzymania skutecznego systemu planowania przestrzennego (np. eliminowania chaotycznego sposobu zabudowy przedmieść).

Koncepcje zawarte w Strategii Miasta i Gminy Młynary zawierają założenia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

2.11 KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA, OBSZARY WIEJSKIE

Główny cel strategiczny polityki regionalnej określony w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020 to:

- Efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

Realizacja tego celu jest możliwa dzięki koncentracji środków w obszarach i działaniach, które w największym stopniu będą przyczyniały się do realizacji celów szczegółowych tj.:

- Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
- Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych,
- Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Młynary na lata 2016-2026 będzie realizować założenia Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie.

2.12 REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO NA LATA 2014-2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego skupia się na celach :

- warmińsko-mazurskiej gospodarki i kształceniu dla niej kadr,
- zmiany sytuacji na rynku pracy,
- poprawie dostępu do usług publicznych,
- energii i efektywności energetycznej,
- środowiska przyrodniczego,
- wypełniania luk w systemie transportowym,
- rewitalizacji miast i ich ubogich społeczności oraz
- ograniczania ubóstwa w regionie.

Zgodnie z RPO WW-M 2014-2020 cele te będą realizowane poprzez zadania w ramach następujących osi priorytetowych:

- Oś 1: Inteligentna gospodarka,
- Oś 2: Kadry dla gospodarki,
- Oś 3: Cyfrowy region,
- Oś 4: Efektywność energetyczna,
- Oś 5: Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów,
- Oś 6: Kultura i dziedzictwo,
- Oś 7: Infrastruktura transportowa,
- Oś 8: Obszary wymagające rewitalizacji,
- Oś 9: Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych,
- Oś 10: Regionalny rynek pracy,
- Oś 11: włączenie społeczne,
- Oś 12: Pomoc techniczna.

Programy operacyjne Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Młynary są zbieżne z priorytetami inwestycyjnymi wszystkich osi priorytetowych RPO WW-M 2014-2020.

2.13 STRATEGIA INNOWACYJNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI GOSPODARKI. DYNAMICZNA POLSKA 2020

Stworzenie wysoce konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i współpracy przedsiębiorstw, administracji i nauki to główny cel Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020” (SIEG).

Głównym założeniem SIEG jest przygotowanie odpowiednich warunków funkcjonowania polskich przedsiębiorstw oraz sektora nauki i administracji, które pozwolą zwiększyć konkurencyjność i innowacyjność naszej gospodarki. Strategia zakłada realizację następujących celów:

- Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki,
- Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy,
- Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców,
- Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki.

Poszczególne działania będą realizowane przez administrację centralną we współpracy z przedsiębiorcami i ich organizacjami, jednostkami naukowymi i samorządowymi, instytucjami otoczenia biznesu oraz organizacjami pozarządowymi. Obok systemowych działań legislacyjnych w różnych obszarach planowane są również zmiany w samym funkcjonowaniu krajowej polityki innowacyjnej, a także bezpośrednie wsparcie w postaci programów finansowanych ze środków publicznych.

Cele i programy Strategii Miasta i Gminy Młynary są kompatybilne z celami SIEG.

2.14 KRAJOWY PROGRAM OPERACYJNY NA LATA 2014-2020

Działania podejmowane w ramach Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Młynary na lata 2016-2026 zgodne są z celami Krajowych Programów Operacyjnych.

2.14.1 PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Celem programu jest wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku, a także sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej. Program będzie w sposób szczególny promował miasta przeznaczając im środki finansowe w obszarze transportu oraz podniesienia efektywności energetycznej.

2.14.2 PROGRAM OPERACYJNY INTELIGENTNY ROZWÓJ

Głównym celem PO IR będzie pobudzenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki w Polsce za pomocą zwiększenia nakładów prywatnych na rozwój i badania. Nakłady te będą skoncentrowane na budowie nowych sektorów biznesu i wzmocnieniu już istniejących, a także na rozwoju innowacyjności przedsiębiorstw. Preferowane będą projekty badawcze, które cechuje wysoki potencjał w zakresie nauki i biznesu. W stopniu adekwatnym do zakresu oddziaływania niektóre programy Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Młynary na lata 2016-2026 zgodne są z celem PO IR.

2.14.3 PROGRAM OPERACYJNY POLSKA CYFROWA

Celem programu jest wzmocnienie cyfrowych fundamentów dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju. Zgodnie z Umową Partnerstwa, jako fundamenty te przyjęto: szeroki dostęp do szybkiego Internetu, efektywne i przyjazne użytkownikom e-usługi publiczne oraz stale rosnący poziom kompetencji cyfrowych społeczeństwa. Technologie cyfrowe są absolutnym katalizatorem innowacyjności, zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym. Na poziomie dotyczącym gminy Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Młynary na lata 2016-2026 planuje działania zbieżne z założeniami PO PC.

2.14.4 PROGRAM OPERACYJNY WIEDZA, EDUKACJA I ROZWÓJ

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja i Rozwój swym działaniem będzie obejmował:

- Wdrożenie reform systemów i struktur w wybranych obszarach polityk publicznych, kluczowych z punktu widzenia strategii Europa 2020 i krajowych programów reform,
- Wspieranie jakości, skuteczności i otwartości szkolnictwa wyższego jako instrumentu budowy gospodarki opartej o wiedzę,
- Poszukiwanie nowych, niestosowanych dotąd na szerszą skalę innowacyjnych metod rozwiązywania problemów społecznych takich jak: bezrobocie, wykluczenie społeczne czy brak kwalifikacji i wykształcenia. Wypracowywanie tych metod będzie odbywać się w drodze tworzenia i testowania nowych rozwiązań a także poprzez przenoszenie rozwiązań stosowanych w innych krajach (współpraca ponadnarodowa),
- Realizację programów w zakresie mobilności ponadnarodowej czyli np. staży i praktyk zagranicznych w ramach programów Erasmus czy Leonardo da Vinci,
- Realizację działań ukierunkowanych na bezrobotne osoby młode w wieku od 18 do 24 roku życia i poprawę ich sytuacji na rynku pracy w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych i gwarancji dla młodzieży.

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój nie jest skierowany bezpośrednio do gmin, niemniej wiele działań planowanych w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Młynary na lata 2016-2026 jest zgodnych z tym programem.

2.14.5 PROGRAM OPERACYJNY POMOC TECHNICZNA

Głównym zadaniem programu jest zapewnić sprawny system wdrażania funduszy polityki spójności na lata 2014-2020. W ramach programu realizowane będą działania, które zapewniają kompleksowe przygotowanie instytucji do wdrażania projektów, a także spójny system informacji i promocji.

2.15 STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO DO ROKU 2025

Spójność dokumentów strategicznych gminy wymaga połączenia celów Strategii z dokumentem nadrzędnym, jakim jest strategia województwa. Spójność ta realizowana jest

na poziomie celów strategicznych obu dokumentów, które przekładają się dalej na konkretne zadania inwestycyjne.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Młynary poprzez wykonanie zaplanowanych programów rozwojowych, realizować będzie cele strategiczne wyznaczone w Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025 o nazwach:

- Wzrost konkurencyjności gospodarki,
- Wzrost aktywności społecznej,
- Wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych,
- Nowoczesna infrastruktura rozwoju.

2.16 PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Strategicznym celem zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego jest zrównoważony rozwój przestrzenny województwa, realizowany poprzez wykorzystanie cech i zasobów przestrzeni regionu, dla zwiększenia jego spójności w wymiarze przestrzennym, społecznym i gospodarczym, z uwzględnieniem ładu przestrzennego oraz zachowania wysokich walorów środowiska i krajobrazu.

Programy operacyjne Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Młynary są zbieżne z celami szczegółowymi Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

2.17 STRATEGIA ROZWOJU ELBLĄSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO/ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH

Wychodząc od diagnozy strategicznej i analizy przestrzennej obszaru wyznaczono pięć strategicznych celów rozwoju Elbląskiego Obszaru Funkcjonalnego. Są to cele, które wynikają bezpośrednio z potrzeb rozwojowych zadeklarowanych przez samorządy terytorialne i inne organizacje zlokalizowane na tym obszarze. Pośrednio cele te wynikają też z krajowych wytycznych dotyczących tematyki zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT). W ramach

każdego celu wyznaczone zostały priorytety działań oraz same działania. Strategia będzie realizowana poprzez osiągnięcie 5 celów strategicznych, którymi są:

- Cel 1. Stworzenie wysokiej jakości systemu transportu i komunikacji,
- Cel 2. Wzrost jakości infrastruktury ochrony środowiska i wiedzy na temat zagrożeń,
- Cel 3. Wzrost dobrobytu poprzez wykorzystanie wiedzy i nowoczesnych technologii,
- Cel 4. Wzrost aktywności i integracji społecznej,
- Cel 5. Budowa wspólnego wizerunku EOF.

Cele Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Młynary na lata 2016-2026 współgrają z celami SREOF/ZIT.

2.18 LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD „PARTNERSTWO PÓŁNOCNEJ WARMII I WYSOCZYNY ELBLĄSKIEJ NA LATA 2014-2023”

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Partnerstwo Północnej Warmii i Wysoczyzny Elbląskiej na lata 2014-2023” realizowana jest poprzez 4 cele ogólne:

- Rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD,
- Rozwój turystyki na obszarze LGD,
- Zachowanie dziedzictwa lokalnego obszaru LGD,
- Rozwój społeczności lokalnej obszaru LGD.

Cele, programy i działania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Młynary na lata 2016-2026 realizują cele ogólne LSR LGD.

3. METODY STOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU ORAZ PRZY ANALIZIE SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ STRATEGII

Projekt OZP 2016 r.

3.1 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przebiegała równoległe do toku tworzenia *Strategii*. Zapoznano się z dokumentami dotyczącymi obszaru Miasta i Gminy.

Posiłowano się głównie następującymi dokumentami:

- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Młynary,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary na lata 2011-2018,
- Projekt założeń do planu zagospodarowania w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miast i Gminy Młynary na lata 2012-2027,

Dokumenty te omawiają szczegółowo zagadnienia środowiskowe dla terenu Miasta i Gminy. *Strategia*, której dotyczy niniejsza prognoza jest dokumentem o wysokim stopniu ogólności, dlatego podczas analizy skupiono się na metodzie jakościowej.

Sporządzenie *Prognozy* dla *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Młynary* przebiegało wieloetapowo i obejmowało kolejno:

- ocenę aktualnego stanu środowiska na obszarze objętym dokumentem strategicznym, zawierającą analizę zasobów i walorów środowiska, wywieranej na nie presji antropogenicznej oraz jakości środowiska,
- ocenę potencjalnego wpływu ustaleń dokumentu strategicznego na środowisko przyrodnicze,
- opracowanie propozycji łagodzenia skutków realizacji ustaleń dokumentu strategicznego w obszarach, w których zidentyfikowano znaczące negatywne oddziaływania,
- prezentację systemu monitorowania środowiskowych skutków wdrażania dokumentu strategicznego.

Przy opisie stanu aktualnego środowiska przyrodniczego oraz analizie poszczególnych elementów wykorzystano dostępne dane literaturowe, dostępne w zasobach w zasobach administracji rządowej i samorządowej, danych statystyczne oraz państwowego monitoringu środowiska.

UWAGA:

Ze względu na wysoki poziom ogólności *Strategii* nie jest możliwe przygotowanie precyzyjnej *Prognozy*. Każde z zadań przyjętych w *Strategii* na poziomie realizacyjnym ulegnie uszczegółowieniu. Procedura przygotowania dokumentacji środowiskowej dla skonkretyzowanych zadań pozwoli na właściwy sposób zrealizowania wymogów środowiskowych. Ponadto *Strategia* nie funkcjonuje samodzielnie. Obok niej Miasto i Gmina posiada inne dokumenty środowiskowe, jak np. *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary na lata 2011-2018*.

3.2 PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU POWIATU NIDZICKIEGO NA LATA 2016-2022

3.2.1 MONITOROWANIE RZECZOWE REALIZACJI STRATEGII

Strategia jest dokumentem planowania długookresowego, który stanowi podstawę do precyzowania rozwojowych przedsięwzięć społecznych i gospodarczych. Sądzić należy, że aktualizacja *Strategii* jeden raz w okresie czteroletniej kadencji władz samorządowych winna zapewnić jej wystarczające dostosowanie do zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej.

Zaprezentowane opracowanie zawiera zbiór celów strategicznych Gminy. Określenie „cel” określa zarówno pojedyncze działanie, wiele działań bądź wręcz odwołuje się do spójnego opracowania.

W skali krótko i średniookresowej aktualizacje planów rozwojowych Miasta i Gminy zapewnia przygotowanie i doroczny przegląd budżetów i Wieloletnich Prognoz Finansowych. Monitoring i ewaluacja oprócz dokonania oceny stopnia realizacji działań zapisanych w *Strategii* polega na wprowadzaniu modyfikacji zgodnie ze zmieniającymi się warunkami wpływającymi na rozwój społeczny i gospodarczy.

Realizacja zadań odbywać się będzie poprzez uchwalanie i realizację kolejnych budżetów. W pozostałych obszarach cele opisane w *Strategii* winny stać się podstawą projektów realizowanych przez samorząd.

Władze samorządowe wypełniając strategię winny podejmować decyzje określające: rodzaj zadań i ich hierarchię, zakres finansowania, okres i kolejność realizacji zadań. Zarządzanie finansowe polega na wdrażaniu przyjętych przez Radę Miejską kolejnych budżetów i WPF-ów, analizujących aktualne możliwości inwestycyjne. Aktualne dokumenty (budżet i WPF) są dostępne każdorazowo na stronie BIP Miasta i Gminy Młynary.

Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania strategii będzie stopień realizacji zaplanowanych projektów. Poszczególne „cele” opisane w strategii posiadają określone mierniki oceny będące podstawą do budowania szczegółowych zasad oceny postępu prac nad programami. Sposób prezentacji osiągnięć w realizacji strategii to decyzja władz Miejskich. Monitorowanie i ocena zarówno Strategii jak i innych programów polegać winno na porównaniu osiągniętego stanu do założeń opisanych w odpowiednich programach na podstawie analizy sprawozdań rzeczowych i finansowych jednostek organizacyjnych Gminy.

Urząd Miasta i Gminy Młynary jako instytucja wdrażająca Strategię jest odpowiedzialny za:

- zbieranie i udostępnianie danych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji Strategii,
- zapewnienie spójności różnych dokumentów programowych.

W przyjętej hierarchii dokumentów programowych podstawowe informacje pokazujące realizację Strategii zawierają w sobie sprawozdania z wykonania budżetu.

Strategia Rozwoju Powiatu Miasta i Gminy Młynary została opracowana przy założeniu, że jej sporządzenie przyczyni się do planowego zarządzania wymagającego okresowych weryfikacji luki pomiędzy stanem faktycznym i stanem pożądanym w Gminie.

3.2.2 MONITOROWANIE ŚRODOWISKOWE REALIZACJI STRATEGII

Wpływ realizowanej strategii na środowisko będzie oceniany dwutorowo:

- Dzięki pozyskaniu kolejnych danych z państwowego monitoringu obejmującego obszar Miasta i Gminy (np. okresowe badania WIOŚ, badania GDDKiA, badanie gleb, badania hałasu),
- Każdorazowo przy uzyskiwaniu decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych dla konkretnych przedsięwzięć,

3.2.3 CZĘSTOTLIWOŚĆ PRZEPROWADZANIA ANALIZ SKUTKÓW REALIZACJI STRATEGII

Częstotliwość przeprowadzania analizy skutków realizacji strategii określona będzie na podstawie uzyskanych decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych dla konkretnych przedsięwzięć. Poza tym każdorazowa modyfikacja *Strategii* wiązać będzie się z aktualizacją analizy skutków realizacji strategii.

3.3 TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.) w razie stwierdzenia możliwości znaczącego trans-granicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji projektów polityk, strategii, planów lub programów, przeprowadza się postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Możliwym działaniem transgranicznym byłoby naruszenie tzw. *Dyrektywy Ptasiej*, niemniej jak wielokrotnie wspomniano *Strategia* w pełni uwzględnia uzgodnienia a nią związane. Poza tym, ze względu na zasięg przestrzenny obszaru objętego *Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Młynary* i odległością od granic innych państw skutki realizacji *Strategii* nie będą miały oddziaływania transgranicznego.

3.4 POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY MŁYNARY

Zgodnie z wymogami stawianymi Prognozie należy rozważyć sytuację braku realizacji *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Młynary na lata 2016-2026*. Należy podkreślić czystą hipotetyczność takiej sytuacji, bowiem *Strategia Rozwoju* ma służyć mieszkańcom. Oznacza to, że władze Miasta i Gminy nie mogą dążyć do realizacji dowolnych celów częściowych, ale jedynie takich, które są zgodne z celami strategicznymi.

Zrównoważenie rozwoju oznacza (zgodnie z Agendą 21), iż dokonując alokacji środków budżetowych, w tym inwestycyjnych i dokonując wyboru kierunków rozwoju powinno dążyć się do równoważenia celów: społecznych, ekologicznych i rozwoju przestrzennego.

W warunkach samorządu granice między tymi obszarami są bardzo często nieostre. Należy więc wyodrębnić działania pod kątem głównych kierunków strategicznych, tj.: niwelowania słabych stron (aspekt społeczny) oraz służących długookresowemu rozwojowi (np. inwestycje wnoszące nową jakość w życie społeczno-gospodarcze, służące budowaniu silnej gospodarczo jednostki samorządowej – wzmacniającej akcent gospodarczy).

Zasady budowania pozycji konkurencyjnej i rozwoju społecznego jednostki samorządu:

1. **Zasada selektywnego tworzenia korzyści zewnętrznych** w powiązaniu z polityką koncentracji na wybranych dziedzinach rozwoju to taki dobór inwestycji, które dają efekt mnożnikowy: nie tylko dochodowy, ale także zatrudnienia i demograficzny,
2. **Zasada budowy przewagi konkurencyjnej dla nowych sektorów** – przewidywanie kierunków rozwoju gospodarki, wykorzystanie nowoczesnych sektorów gospodarki.
3. **Zasada równoważenia rozwoju** – niwelowania słabych i wzmacniania silnych stron samorządu – w praktyce oznaczająca konieczność równoważenia interesów społecznych, gospodarczych, przestrzennych i środowiskowych,
4. **Zasada ochrony wartości przyrody i kultury jako środowiska życia mieszkańców,**
5. **Zasada uspołeczniania procesów podejmowania decyzji** – poprzez prowadzenie szerokich konsultacji ze społecznością lokalną dotyczących obecnego i przyszłego funkcjonowania samorządu,
6. **Zasada przejrzystości i jawności, przy powszechnym dostępie do informacji,**
7. **Zasada koncentracji środków,**
8. **Zasada subsydiarności** – oddawania zadań do wykonania podmiotom gwarantującym ich wykonanie w sposób rzetelny i ekonomiczny,
9. **Zasada przystępności** – prowadzenia własnej polityki informacyjnej zrozumiałej dla społeczności lokalnej.

Przy pracach nad Strategią wzięto pod uwagę specyfikę Gminy. Niemniej wymienione wyżej zasady zostały wykorzystane przy budowie niniejszej *Strategii*, aby działania ukierunkowane na dalszy rozwój społeczny i budowanie mocnej pozycji konkurencyjnej Miasta i Gminy w regionie były spójne i przynosiły trwałe efekty.

Biorąc pod uwagę wysoki poziom spójności *Strategii z Programem Ochrony Środowiska*, oraz fakt, że wiele celów podjętych w strategii jest celów wprost nakierowanych na dbałość o środowisko, zarówno antroposferę jak i środowisko przyrodnicze można powiedzieć, że brak realizacji zapisów *Strategii* spowoduje:

- degradacją i dewastacją środowiska,
- zwiększenie udziału terenów zdegradowanych w powierzchni Gminy,
- pogorszenie się stanu wód powierzchniowych,
- zanieczyszczenie wód podziemnych,
- zmniejszenie poziomu bioróżnorodności.

Ocenę i identyfikację znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych celów dokonano w sposób przyjęty w prognozach oddziaływania na środowisko. Opracowano macierz skutków środowiskowych, która jest syntetycznym zestawieniem możliwych pozytywnych bądź negatywnych oddziaływań ocenianych zadań na środowisko naturalne.

Projekt 02.08.2016 r.

**4. STAN ŚRODOWISKA ORAZ ISTNIEJĄCE
PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z
PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI STRATEGII.
STAN ŚRODOWISKA NA OPISYWANYM TERENIE**

Projekt OZP 2016 r.

4.1 PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

4.1.1 POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA I SIEĆ OSADNICZA

Gmina miejsko-wiejska Młynary położona jest w zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego na skraju Wzniesienia Elbląskiego i Równiny Warmińskiej, w odległości ok. 25 km od Elbląga. Gmina graniczy od zachodu z gminą Milejewo, od północnego zachodu z gminą Tolkmicko, od północy z gminą Frombork (powiat braniewski), od północnego wschodu z gminą Płoskinia (powiat braniewski), od wschodu z gminą Wilczęta (powiat braniewski) i od południa z gminą Pasłęk.

Rysunek 1 Gmina Młynary na mapie powiatu elbląskiego (źródło: www.osp.org.pl)

Gmina zajmuje powierzchnię 158 km² (15.841 ha) co stanowi 11,16% powierzchni powiatu i 0,65% powierzchni województwa. Według danych Urzędu Miasta i Gminy w 2014 roku zamieszkała była przez 4.625 osób. Na terenach wiejskich rezydowało 2.779 osób a w mieście 1.846. Siedzibą władz gminy jest miejscowość Młynary.

Rysunek 2 Odległość [km] Młynary od niektórych, większych miejscowości

Gmina Młynary tworzy 29 miejscowości podzielonych na 19 sołectw. Przedstawia je poniższa tabela.

Tabela 4 SIEĆ OSADNICZA GMINY MŁYNARY (31.12.2015 r.)

LP.	MIEJSCOWOŚĆ	POWIERZCHNIA [ha]	LICZBA MIESZKAŃCÓW
Gmina Młynary		15.841	4.581
1.	Sołectwo Błudowo	1.486	212
	• Błudowo		212
2.	Sołectwo Karszewo	764	113
	• Karszewo		113
3.	Sołectwo Kraskowo	1.027	132
	• Kraskowo		95
	• Gardyny Leśniczówka		37
4.	Sołectwo Kurowo Braniewskie	1.663	280
	• Kurowo Braniewskie		280
5.	Sołectwo Kwietnik	840	174
	• Kwietnik		174
6.	Sołectwo Mikołajki	412	68
	• Mikołajki		41
	• Janiki Pasłęckie		27
7.	Sołectwo Młynarska Wola	1.623	280
	• Młynarska Wola		211
	• Bronikowo		36
	• Broniszewo		18
	• Krasinek		15
8.	Sołectwo Młynary	276	1.823
	• Młynary		1.823
9.	Sołectwo Nowe Monasterzysko	534	206
	• Nowe Monasterzysko		206
10.	Sołectwo Ojcowa Wola	539	84
	• Ojcowa Wola		38
	• Kobyliny		46
11.	Sołectwo Płonne	891	179
	• Płonne		179
12.	Sołectwo Rucianka	706	136
	• Rucianka		93
	• Nowe Sadłuki		43
13.	Sołectwo Sąpy	1.156	144
	• Sąpy		110

	• Olszówka		31
	• Sucha		3
14.	Sołectwo Sokolnik	498	72
	• Sokolnik		72
15.	Sołectwo Stare Monasterzysko	832	47
	• Stare Monasterzysko		47
16.	Sołectwo Warszewo	960	56
	• Warszewo		56
17.	Sołectwo Włóczyska	474	130
	• Włóczyska		130
18.	Sołectwo Zastawno	706	165
	• Zastawno		165
19.	Sołectwo Zaścianki	1.030	280
	• Zaścianki		218
	• Podgórze		62

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Młynary

Sieć osadniczą gminy tworzy miasto Młynary i miejscowości małe i bardzo małe:

- Wsie małe (150-300 mieszkańców) – Błudowo, Kurowo Braniewskie, Kwietnik, Młynarska Wola, Nowe Monasterzysko, Płonne, Zastawno, Zaścianki,
- Wsie bardzo małe (do 150 mieszkańców) – Bronikowo, Broniszewo, Gardyny Leśniczówka, Janiki Pasłęckie, Karszewo, Kobyliny, Krasinek, Kraskowo, Mikołajki, Nowe Sadłuki, Ojcowa Wola, Olszówka, Podgórze, Rucianka, Sąpy, Sokolnik, Stare Monasterzysko, Sucha, Warszewo, Włóczyska.

4.1.2 ZASOBY NATURALNE I WARUNKI PRZYRODNICZE GMINY

Według podziału fizyczno-geograficznego opracowanego przez Jerzego Kondrackiego¹ Gmina Młynary leży w obrębie megaregionu *Pozaalpejska Europa Środkowa*, prowincji *Niż Środkowoeuropejski*, podprowincji *Pobrzeża Południowobałtyckie*, w makroregionie *Pobrzeże Gdańskie* oraz w granicach dwóch mezoregionów: *Wysoczyzna Elbląska* i *Równina Warmińska*.

Ukształtowanie powierzchni Gminy Młynary związane jest przede wszystkim z procesami rzeźbotwórczymi zlodowacenia północnopolskiego i późniejszą działalnością wód polodowcowych. Zachodnia część Gminy jest zdecydowanie bardziej urozmaicona – zajmuje ją wysoczyzna morenowa falista i pagórkowata, z wałami moren czołowych (Wysoczyzna Elbląska). Wschodnią część Gminy stanowi stosunkowo płaska równina akumulacji zastoiskowej (Równina Warmińska). W strefie przykrawędziowej wysoczyzny i równiny

¹ Kondracki J. 2013: Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa

najważniejszym i najbardziej charakterystycznym elementem morfologicznym są wąskie, bardzo głębokie i rozczłonkowane wciosowe doliny rzeczne rzek spływających z Wysoczyzny Elbląskiej (doliny rzeki Baudy i jej dopływów). Najwyżej położone są południowo-zachodnie fragmenty Gminy, gdzie wysokości bezwzględne osiągają ponad 172 m n.p.m. Przypowierzchniową warstwę litosfery w Gminie Młynary tworzą utwory z okresu czwartorzędu, wykształcone w trakcie zlodowacenia północnopolskiego. Budują je głównie osady plejstoceniowe – gliny zwałowe, piaski i żwiry oraz ropy pochodzenia wodnolodowcowego, oraz osady holoceniowe – osady rzeczne i bagienne².

GLEBY

Powierzchnia gruntów użytkowych rolnych w gminie wynosi 8.455 ha (53,37%), w tym gruntów ornych – 4.854 ha (57,41%), zaś łąk i pastwisk 3.281 ha (38,81%). Sady zajmują powierzchnię ok. 13 ha.

Tabela 5 POWIERZCHNIA GEODEZYJNA GRUNTÓW W GMINIE MŁYNARY

GRUNTY	POWIERZCHNIA [ha]
Obszar Gminy Młynary	15.841
Powierzchnia lądowa	15.775
Użytki rolne razem	8.455
• Grunty orne	4.854
• Sady	13
• Łąki trwałe	600
• Pastwiska trwałe	2.681
• Grunty rolne zabudowane	236
• Grunty pod stawami	9
• Grunty pod rowami	62
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	6.496
• Lasy	6.336
Grunty pod wodami	66
• Płynącymi	61
• Stojącymi	5
Grunty zabudowane i zurbanizowane razem	634
• Tereny mieszkaniowe	29
• Tereny przemysłowe	10
• Tereny inne zabudowane	24
• Tereny rekreacyjne i wypoczynkowe	7
• Tereny komunikacyjne – drogi	417
• Tereny komunikacyjne – tereny kolejowe	57
Użytki ekologiczne	0
Nieużytki	190

² Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Młynary

Gleby występujące na terenie Gminy Młynary to m. in.:

- Gleby brunatne właściwe,
- Gleby brunatne wyługowane,
- Gleby brunatne kwaśne,
- Czarne ziemie właściwe,
- Czarne ziemie zdegradowane,
- Mady,
- Gleby glejowe.

Przeważają gleby brunatne właściwe i wyługowane, które utworzone są z glin lekkich pylistych, często na podłożu gliny ciężkiej i iłów. W dolinach rzecznych, a także obniżeniach terenowych występują gleby torfowe, murszowe, czarne ziemie, a także mady i gleby glejowe. Na terenie Gminy licznie reprezentowany jest drugi kompleks przydatności rolniczej gleb – pszenny dobry. W zachodniej części miasta występują gleby brunatne właściwe, natomiast w dolinie rzeki Baudy lokalnie czarne ziemie. Południową część miasta reprezentują gleby wyługowane i brunatne kwaśne. We wschodniej części miasta występują gleby brunatne właściwe. Na terenie Gminy Młynary miejscami występują grunty organiczne w postaci gleby torfowej i murszowo-torfowej. Obszary gminy o wybitnie rolniczym charakterze zdominowane są przez gleby klasy IVa i IVb. Na terenie miasta występują gleby należące do III klasy bonitacyjnej. Gleby IV i V klasy bonitacyjnej występują w dolinie rzeki Baudy. W południowej części miasta występują grunty rolne III i IV klasy, a także użytki zielone III, IV i V klasy bonitacyjnej³.

Zgodnie z „Raportem o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2014 roku”, na terenie gminy Młynary:

- udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych wynosi od 41% do 60%,
- udział gleb o niskiej i bardzo niskiej zawartości magnezu wynosi do 20%,
- udział gleb o niskiej i bardzo niskiej zawartości potasu wynosi od 21% do 40%,
- udział gleb o niskiej i bardzo niskiej zawartości fosforu wynosi od 21 do 40%.

³ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Młynary

Stan gleb na terenie gminy Młynary jest stosunkowo dobry, z wyjątkiem bezpośrednio przyległych do głównych dróg. Zagrożeniem dla gleb przyległych do pasów drogowych są spaliny pojazdów mechanicznych (m.in. Pb, WWA) oraz zasolenie z zimowego utrzymania dróg.

SUROWCE NATURALNE

Do udokumentowanych złóż na terenie gminy Młynary zaliczyć można złożę piasku kwarcowego "Zastawno" o zasobach 37,6 tys. ton oraz jedno złożę torfu "Rucianka". Według informacji, które zawarte zostały w "Inwentaryzacji złóż i wyrobisk kopalin stałych i składowisk odpadów na obszarze gminy Młynary" (Polgeol 1994), a także wizji terenowych, zinwentaryzowano szereg wyrobisk, gdzie wydobywane jest kruszywo naturalne grube (pospółka – żwir) oraz drobne (piasek). W okolicach miejscowości Błudowo wyznaczono obszar perspektywiczny dla udokumentowania złoża piasków, natomiast w rejonie Kurowa Braniewskiego obszar prognostyczny występowania surowców ilastych.

Tabela 6 ZŁOŻA SUROWCÓW NATURALNYCH NA TERENIE GMINY MŁYNARY

NAZWA ZŁOŻA	RODZAJ KOPALINY
RUCIANKA	Torf
ZASTAWNO	Kruszywo naturalne
ZASTAWNO I	Kruszywo naturalne
ZASTAWNO III	Kruszywo naturalne
NOWE MONASTERZYSTKO I	Kruszywo naturalne
SOKOLNIK	Kruszywo naturalne
ZASTAWNO IV	Kruszywo naturalne
ZASTAWNO V	Kruszywo naturalne
ZASTAWNO VI	Kruszywo naturalne

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Młynary

Na terenie Miasta Młynary nie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych. Dla terenu miasta, a także w jego sąsiedztwie nie wydano koncesji na poszukiwanie lub wydobycie kopalin.

WODY⁴

WODY POWIERZCHNIOWE

Obszar gminy Młynary położony jest w zlewni Zalewu Wiślanego, niemal w całości w dorzeczu rzeki Baudy. Jedynie niewielki, południowy fragment Gminy należy do dorzecza rzeki Wąskiej. Bauda jest największą rzeką w gminie Młynary. Jej łączna długość to ok. 59 kilometrów, natomiast powierzchnia dorzecza wynosi ok. 361,1 km². W granicach gminy Młynary największymi dopływami Baudy są: Gardyna i Bauda Wschodnia (dopływy prawobrzeżne) oraz Okrzejka i Lisi Parów (dopływy lewobrzeżne). Sieć hydrograficzną w gminie Młynary tworzą ponadto liczne, mniejsze ciek i rowy melioracyjne, brak jest natomiast dużych zbiorników wodnych (występują jedynie niewielkie, polodowcowe oczka wodne o powierzchni nie przekraczającej 0,5 ha).

WODY PODZIEMNE

Wody podziemne pierwszego poziomu wodonośnego (wody gruntowe) w gminie Młynary występują na różnych głębokościach. Najpłycej (ok. 1 m i poniżej) znajdują się one w obniżeniach i zagłębieniach terenowych oraz dnach dolinnych. Na obszarach wysoczyznowych głębokość zalegania wód gruntowych waha się od kilku do kilkudziesięciu m p.p.t. Gmina Młynary położona jest poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP). Praktyczne znacznie użytkowe na terenie gminy Młynary posiadają wody poziomu czwartorzędowego, wykorzystywane przez studnie głębiowe, służące zbiorowemu zaopatrzeniu ludności lokalnej w wodę do celów bytowych i gospodarczych (ujęcia wód w Młynarach i Karszewie)

PRZYRODA

Gmina Młynary jest obszarem o bogatych i wyróżniających się walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Lasy i grunty leśne zajmują powierzchnię ok. 6.336 ha, tj. 38% powierzchni ogólnej gminy (pierwsze miejsce wśród gmin powiatu elbląskiego).

Lasy znajdujące się na terenie gminy Młynary należą do trzech nadleśnictw: Nadleśnictwa Zaporowo, Nadleśnictwa Młynary i Nadleśnictwa Elbląg. Położenie gminy, z uwzględnieniem podziału według regionalizacji przyrodniczo-leśnej, to Kraina Bałtycka, Dzielnicą Elbląsko-Warmińska. Większość lasów na terenie gminy ma charakter glebochronny i wodochronny.

---

⁴ Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Młynary

Tworzą je, odpowiednio – drzewostan rosnący na zboczach jarów, wąwozów i parowów; drzewostan rosnący na dnie rozcięć erozyjnych, przede wszystkim wzdłuż cieków wodnych. Obraz terenów zielonych uzupełniają parki i aleje na terenie Młynar i terenach wiejskich gminy.

Charakterystycznymi gatunkami dla tutejszych lasów są: buk zwyczajny, dąb szypułkowy, sosna zwyczajna, brzoza brodawkowata, olsza czarna, lipa drobnolistna i świerk pospolity.

Na terenie gminy Młynary zostały powołane, na podstawie obecnie obowiązującej ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz wcześniejszych ustaw o ochronie przyrody, następujące formy ochrony przyrody:

- obszary chronionego krajobrazu,
- rezerwaty przyrody,
- pomniki przyrody.

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU⁵

Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Baudy – zajmuje łącznie powierzchnię 16.677,8 ha i położony jest na terenie gmin: Młynary, Tolkmicko, Milejewo, Paśtek, Braniewo, Frombork i Wilczęta. Ustanowiony w 1985 roku; celem wyznaczonego obszaru jest ochrona rozcięć erozyjnych wschodnich zboczy Wysoczyzny Elbląskiej, krajobrazu strefy przyrzecza i hydrotopu Baudy jak również biotopu lasów.

Słobicki Obszar Chronionego Krajobrazu – został utworzony, aby chronić krajobraz fragmentu Równiny Warmińskiej. Istnieje od roku 1985. Słobicki OCHK zajmuje łącznie powierzchnię 5.035,6 ha i położony jest na terenie gmin: Młynary, Godkowo i Wilczęta.

Obszar Chronionego Krajobrazu Wysoczyzny Elbląskiej - Wschód – zajmuje łącznie powierzchnię 5.805,9 ha i położony jest na terenie gmin: Młynary, Milejewo, Tolkmicko i Frombork. Obszar pełni rolę otuliny Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej.

REZERWATY PRZYRODY

Rezerwat Przyrody Lenki – zajmuje powierzchnię 9,74 ha, jest rezerwatem częściowym, który został utworzony w 1959 roku w celu zachowania cennych starodrzewi modrzewiowych i bukowych. Położony jest w Nadleśnictwie Młynary, Leśnictwo Sapy.

Rezerwat Przyrody Pióropusznikowy Jar – jego obszar obejmuje 37,78 ha; ten rezerwat częściowy powstał, aby chronić fragmenty lasu świeżego, partie drzewostanów bukowych

---

⁵ Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Młynary, Lokalny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Młynary 2020+

i łągu, o cechach zespołów naturalnych, a także ochrony naturalnego środowiska pióropusznika strusiego, który występuje na tym terenie jako element runa. Powstał w roku 1962.

POMNIKI PRZYRODY

Tą formą ochrony obejmuje się pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiątkowej i krajobrazowej odznaczających się indywidualnymi wyróżniającymi je cechami. Uznanie za pomnik przyrody następuje w drodze rozporządzenia wojewody lub uchwały rady gminy. Pomniki przyrody są ważnym elementem składowym krajobrazu, podnoszą jego piękno, zwiększają jego różnorodność, często związane są z lokalną legendą lub wybitną postacią historyczną. Zachowanie ich dla przyszłych pokoleń jest wyrazem naszej kultury. Pomniki przyrody znajdują się na terenie parków, cmentarzy, w lasach, wśród pól, zabudowy wiejskiej i miejskiej, jak również w pasach drogowych, a dominują wśród nich głównie drzewa gatunków rodzimych, tj. dąb szypułkowy oraz lipa drobnolistna. Są wśród nich pojedyncze drzewa, grupy drzew, aleje, głązy narzutowe, stanowiska roślin chronionych. Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Młynary znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 7 POMNIKI PRZYRODY W GMINIE MŁYNARY

LP.	OBIEKT	OBWÓD [cm]	WYSOKOŚĆ [m]	LOKALIZACJA
1.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	550	27	Nadleśnictwo Młynary, Leśnictwo Słobity
2.	Głaz	1230	3	Nadleśnictwo Młynary, Leśnictwo Klasztorna
3.	Sosna pospolita – <i>Pinus silvestris</i>	380	39	Nadleśnictwo Młynary, Leśnictwo Młynary
4.	Lipa drobnolistna – <i>Tilia cordata</i>	460	26	Nadleśnictwo Młynary, Leśnictwo Klasztorna, na podwórzu przy leśniczówce
5.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	430	26	Nowe Monasterzysko, park przy stawie
6.	Buk pospolity – <i>Fagus sylvatica</i>	510	25	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Sątopy
7.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	600	21	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Sątopy
8.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	500	26	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Myśliwiec
9.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	396	24	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Myśliwiec
10.	Sosna pospolita – <i>Pinus silvestris</i>	261	35	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Blizin

11.	Buk pospolity – <i>Fagus sylvatica</i>	300	32	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Blizin
12.	Buk pospolity – <i>Fagus sylvatica</i>	236	33	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Blizin
13.	Topola czarna – <i>Populus nigra</i>	277	28	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Blizin
14.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	362	27	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Kurowo
15.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	420	27	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Kurowo
16.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	360	28	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Kurowo
17.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	360	27	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Kurowo
18.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	328	27	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Kurowo
19.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	440	28	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Myśliwiec
20.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	390	28	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Myśliwiec
21.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	310	28	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Myśliwiec
22.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	275	26	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Myśliwiec
23.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	432	27	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Myśliwiec
24.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	400	27	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Myśliwiec
25.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	365	27	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Myśliwiec
26.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	350	27	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Myśliwiec
27.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	340	25	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Myśliwiec
28.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	290	24	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Myśliwiec
29.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	525	20	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Blizin
30.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	480	25	Nadleśnictwo Zaporowo, Leśnictwo Blizin
31.	Miłorząb dwuklapowy – <i>Ginkgo biloba</i>	90-100	12	m. Młynary, cmentarz komunalny przy ul. Warszawskiej
32.	Żywotnik zachodni – <i>Thuja occidentalis</i>	100	12	m. Młynary, cmentarz komunalny przy ul. Warszawskiej
33.	Lipa drobnolistna – <i>Tilia cordata</i>	358	28	Nadleśnictwo Młynary, Karaszewo,

Źródło: <http://bip.olsztyn.rdos.gov.pl>

W lasach położonych w gminie Młynary występują następujące gatunki zwierząt:

- Ptaki – kuropatwa, bażant zwyczajny, dzikie gęsi, dzikie kaczki, bociany (w tym bocian czarny), żurawie, czaple, bieliki, kanie rude i czarne, orliki krzykliwe,
- Zwierzyna gruba – łosie, jelen europejski, sarny, dziki, oprócz tego czasem pojawiają się wilki,
- Zwierzyna drobna – lisy, zające, borsuki, króliki, drobne gryzonie, jenoty, bobry, wydry, norki amerykańskie, kuny, piżmaki, tchórze i inne. Występują również gady (jaszczurka zwinka i jaszczurka żyworodna, padalec, zaskroniec, żmija zygzakowata) i płazy (kumak nizinny, huczek ziemny, ropucha szara i zielona, rzekotka drzewna, żaba jeziorkowa, śmieszka i wodna, traszka zwyczajna),
- Na zbiornikach wodnych żyją liczne gatunki ptactwa wodnego takie jak: kaczka krzyżówka, łabędź niemy, perkoz dwuczuby, łyska oraz trzciniak, trzcinniczek, potrzos i inne.

4.1.3 WALORY KULTUROWE MIASTA I GMINY

Atrakcyjność Gminy wynika z wyjątkowego położenia i zróżnicowania przyrodniczego oraz z dużej wartości jej walorów krajoznawczych i kulturowych.

Na terenie Gminy znajduje się wiele zabytków budownictwa, architektury sakralnej i świeckiej. Do rejestru zabytków nieruchomych województwa warmińsko-mazurskiego wpisane są następujące obiekty z terenu gminy Młynary :

- **Błudowo:**
  - Kościół parafialny pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia NMP z początku XVIII wieku,
  - Cmentarz przykościelny,

Rysunek 3 Kościół w Błudowie (źródło: <http://www.mlynary.pl>)

- **Młynarska Wola:**

- Ruiny kościoła pod wezwaniem św. Tomasza z I połowy XIV wieku i końca XVI wieku. W latach 60. i 70. XX wieku w kościele mieścił się magazyn. Potem kościół stał opuszczony i zawalił się. Przy kościele zachowało się kilka grobów z przykościelnego cmentarza
- Cmentarz przykościelny,

- **Młynary:**

- Układ urbanistyczny wraz z zespołem zabudowy Starego Miasta,
- Domy na ulicach Dworcowej i Słowackiego,

Młynary, fot. Z. Skrobotun

Rysunek 4 Młynary z lotu ptaka (źródło: <http://www.mlynary.pl>)

- Kościół parafialny pod wezwaniem św. Piotra z XIV wieku,

Kościół Św. Piotra Apostoła w Młynarach

Rysunek 5 Kościół św. Piotra w Młynarach (źródło: <http://www.mlynary.pl>)

- Cmentarz przykościelny,

- Kościół pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia NMP z połowy XIX wieku,
- Kaplica cmentarna z końca XIX wieku,
- Młyn wodny z XV wieku (ruiny przy ulicy Młyńskiej),

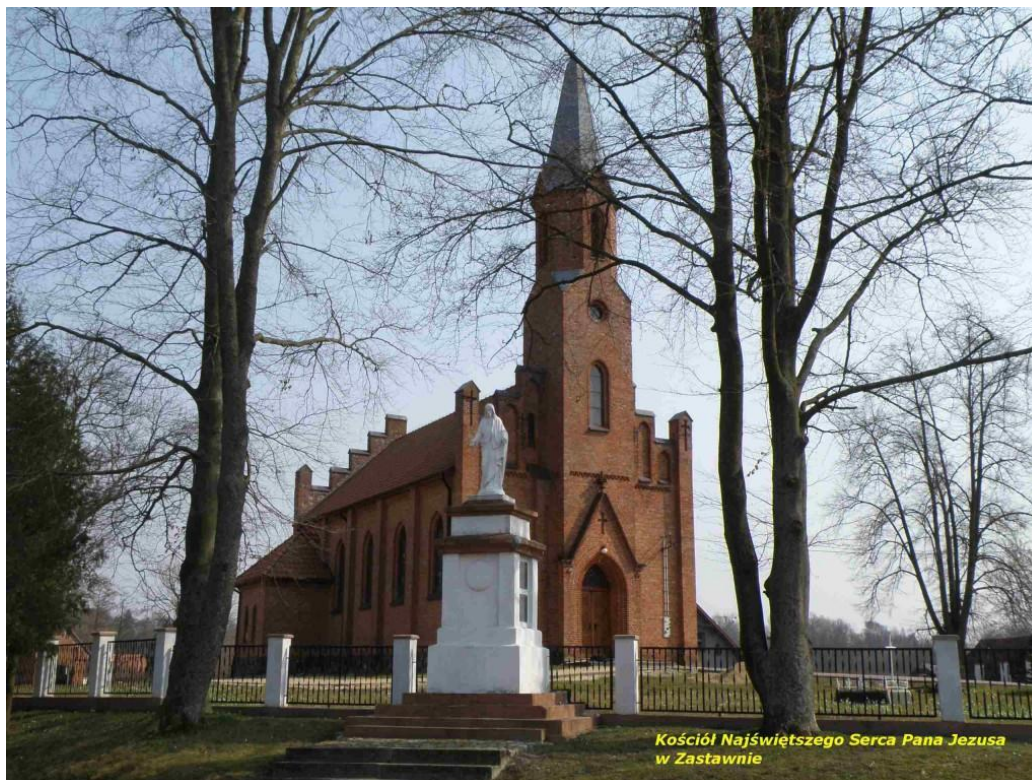

Ruiny Młyna w Młynarach

Rysunek 6 Ruiny młyna w Młynarach (źródło: <http://www.mlynary.pl>)

- **Olszówka:**
  - Dwór z XVIII wieku,
- **Płonne:**
  - Dom nr 7,
- **Zastawno:**
  - Kościół ewangelicki pod wezwaniem Najświętszego Serca Pana Jezusa z 1866 roku.

Rysunek 7 Kościół w Zastawnie (źródło: <http://www.mlynary.pl>)

Do rejestru zabytków archeologicznych województwa warmińsko-mazurskiego wpisany jest jeden obiekt z terenu gminy.

Tabela 8 ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE W GMINIE MŁYNARY

OBIEKT	NR REJESTRU	MIEJSCOWOŚĆ
Grodzisko	C-186	Karszewo

Źródło: www.wuoz.olsztyn.pl

Ponadto na terenie Gminy zarejestrowano około 50 stanowisk archeologicznych⁶ o różnej funkcji i znaczeniu. Część stanowisk to znaleziska przedwojenne, w kilku przypadkach bez podanej lokalizacji, niemożliwe więc do zweryfikowania w terenie. Pewna grupa stanowisk archeologicznych to ślady osadnictwa datowane na okres nowożytny (XVI/XVII-XIX w.).

Tabela 9 WAŻNIEJSZE STANOWSKA ARCHEOLOGICZNE W GMINIE MŁYNARY

OBIEKT	MIEJSCOWOŚĆ
Osada z okresu wpływów rzymskich (I-IV w. n.e.) oraz późnośredniowieczna i nowożytna (XIV-XVII w.)	Włóczyska
Grodzisko pruskie (IX-XIII w.)	Karszewo
Osada nowożytna (XVII-XIX w.)	Kurowo Braniewskie
Osada nowożytna (XVI-XVIII w.)	Kurowo Braniewskie
Osada nowożytna (XVI-XVIII w.)	Kurowo Braniewskie
Osada nowożytna (XVI-XVIII w.)	Błudowo
Osada średniowieczna (XVI-XVIII w.)	Kraskowo
Osada średniowieczna (XIII-XIV w.)	Zastawno

⁶ Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Młynary

Domniemane cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich (II-IV w.)	Młynary
Średniowieczna pracownia garncarska (XIV-XV w.)	Młynary
Średniowieczny ślad osadnictwa (XIV-XV w.)	Młynary
Średniowieczny ślad osadnictwa (XIV-XV w.)	Młynarska Wola
Cmentarzysko z wczesnej epoki żelaza (V-III p.n.e.)	Młynarska Wola
Średniowieczny ślad osadnictwa (XV-XVI w.)	Warszewo
Osada z okresu wpływów rzymskich (I-IV w.) oraz ślady osadnictwa średniowiecznego i nowożytnego	Warszewo
Ślad osadnictwa z okresu przedrzymskiego (I w. p.n.e.) oraz osada wczesnośredniowieczna (XI-XIII w.) i średniowieczna ((XIV-XVI w.)	Janiki Pasłęckie
Ślad osadnictwa średniowiecznego	Janiki Pasłęckie
Ślad osadnictwa z wczesnej epoki żelaza (III-II w. p.n.e.) oraz osada wczesnośredniowieczna (XI-XIII w.) i średniowieczna ((XIV-XVI w.)	Janiki Pasłęckie

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Młynary

Na terenie gminy Młynary znajdują się cztery miejsca pamięci narodowej. Są to Obeliski Poległych w I Wojnie Światowej w miejscowościach Zastawno i Nowe Monasterzysko, głaz narzutowy w miejscowości Warszewo oraz pomnik stylizowany na warmińską kapliczkę w miejscowości Błudowo.

Gmina Młynary, położona wśród warmińskich wód i lasów, pełna jest atrakcji związanych z walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, ale także jak widać historycznymi.

Przez Gminę przebiega wiele szlaków turystycznych m. in.:

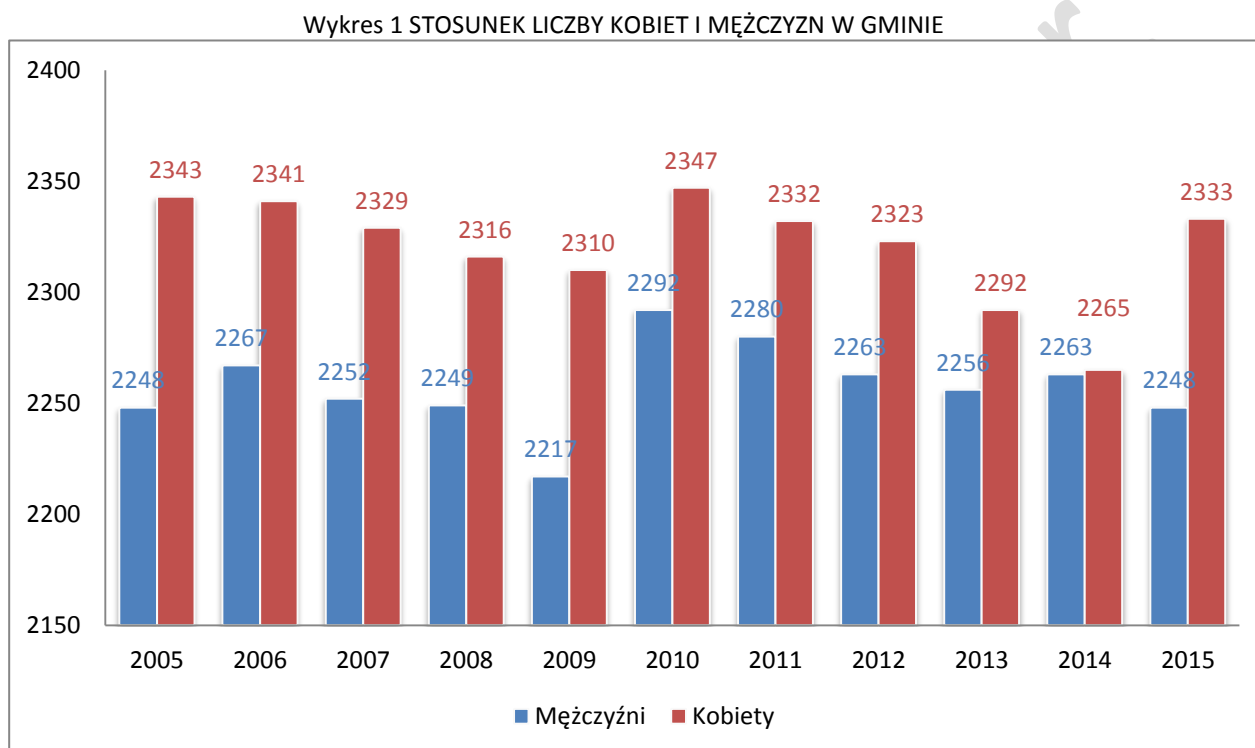
- Szlaki rowerowe,
- Szlaki piesze,
- Szlaki konne,
- Szlaki Nordic Walking.

Jedną z atrakcji ekologiczno-przyrodniczych jest ścieżka dydaktyczno-ekologiczna, prowadząca z Młynar przez rzekę Gardynę, lasem do wsi Kraskowo, o łącznej długości 4,6 km. Wzdłuż ścieżki ustawione są tablice informacyjne o lesie i walorach przyrodniczych tego regionu leśnego. Ustawione ławki, wyznaczone i zabezpieczone miejsca na ogniska umożliwiają odpoczynek turystom.

4.2 SFERA SPOŁECZNA

4.2.1 DEMOGRAFIA

W 2015 roku Gminę zamieszkiwało (wg. GUS) 4.581 osób, w tym 2.248 mężczyzn oraz 2.333 kobiety. Kobiety mają nieznaczną przewagę liczebną nad mężczyznami (50,93%). Należy więc stwierdzić, że podział wg. płci jest niezwykle równomierny, nie tylko w roku 2015 ale także na przestrzeni wielu lat.

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Urząd Miasta i Gminy Młynary

Szczegółowe dane przedstawia tabela 10.

Tabela 10 LICZBA MIESZKAŃCÓW MIASTA I GMINY MŁYNARY W LATACH 2005-2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ogółem	4.591	4.608	4.581	4.565	4.527	4.639	4.612	4.586	4.548	4.528	4.581
Mężczyźni	2.248	2.267	2.252	2.249	2.217	2.292	2.280	2.263	2.256	2.263	2.248
Kobiety	2.343	2.341	2.329	2.316	2.310	2.347	2.332	2.323	2.292	2.265	2.333
Mężczyźni [%]	48,97	49,20	49,16	49,27	48,97	49,41	49,44	49,35	49,60	49,98	49,07
Kobiety [%]	51,03	50,80	50,84	50,73	51,03	50,59	50,56	50,65	50,40	50,02	50,93

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Urząd Miasta i Gminy Młynary

Od 2010 roku liczba mieszkańców w gminie zmniejszyła się o 58 osób (1,3%). Można zauważyć powolny odpływ ludności z terenów miejskich – prawie 50 osób w ciągu ostatnich 5 lat. Liczba osób mieszkających na wsi również notuje trend spadkowy.

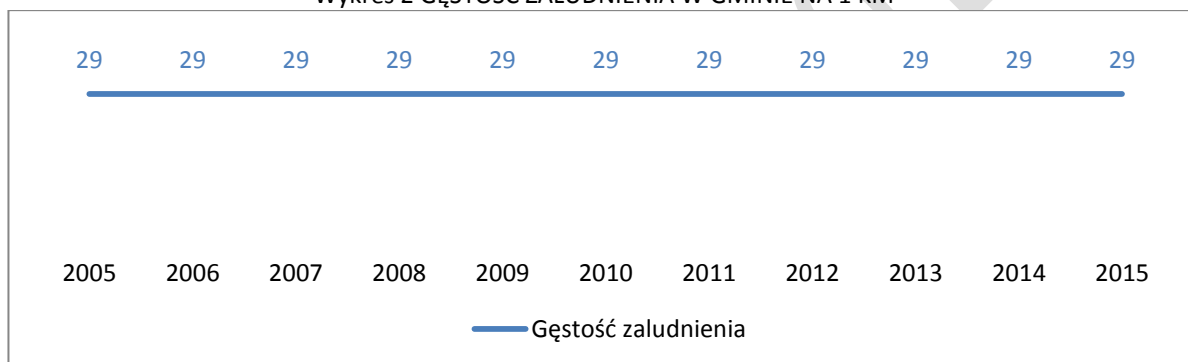

Tabela 11 LICZBA MIESZKAŃCÓW NA TERENACH WIEJSKICH I W MIEŚCIE

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Miasto	1.845	1.840	1.816	1.815	1.800	1.868	1.868	1.848	1.831	1.817	1.823
Tereny wiejskie	2.746	2.768	2.765	2.750	2.727	2.771	2.744	2.738	2.717	2.711	2.758

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Urząd Miasta i Gminy Młynary

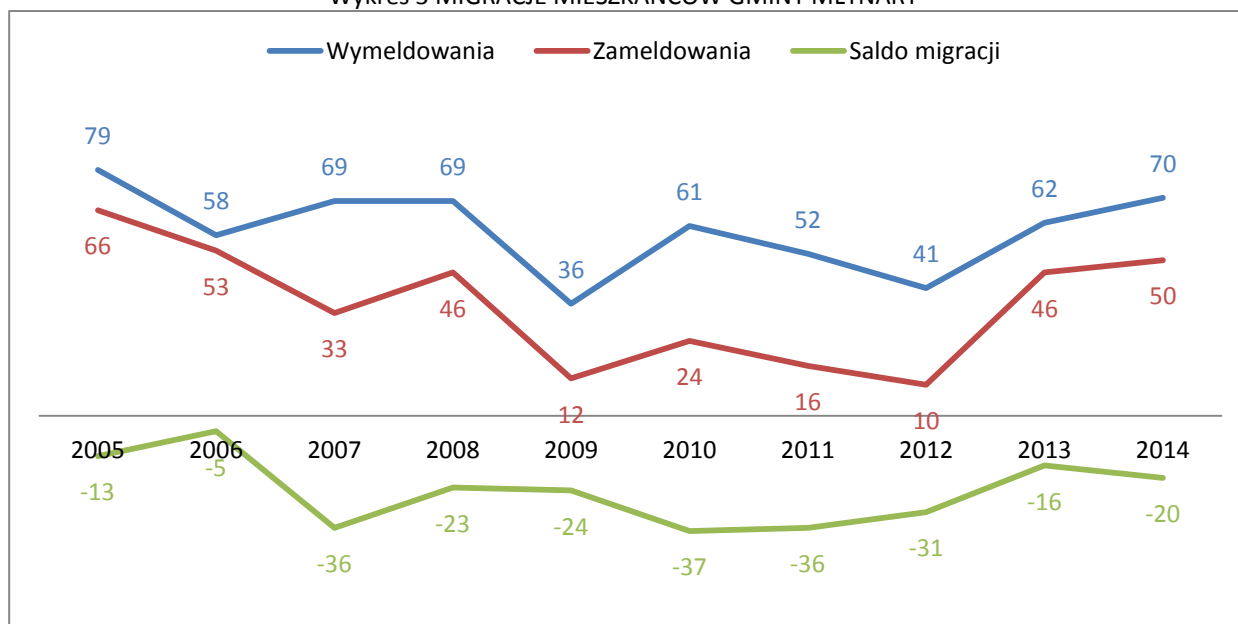
Gęstość zaludnienia w gminie Młynary na przestrzeni ostatnich lat pozostaje na stałym poziomie, co prezentuje poniższy wykres. Jeżeli uwzględni się dotychczasowe trendy migracji wewnętrznych i ich ujemne saldo, i niewielki (dodatni) przyrost naturalny to gmina Młynary w następnych latach może wykazywać dalszy spadek liczby mieszkańców. Według informacji z Banku Danych Lokalnych gęstość zaludnienia w Gminie w 2014 roku wynosiła 29 osób na kilometr kwadratowy (miasto: 658 os/km², tereny wiejskie: 17 os/km²).

Wykres 2 GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W GMINIE NA 1 KM²

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na wykresie 3 doskonale widać, że w ciągu ostatnich 10 lat utrzymuje się w Gminie nadwyżka wymeldowań w stosunku do liczby zameldowań. Saldo migracji, w tym czasie, ani razu nie było dodatnie i w 2014 roku wynosiło -20.

Wykres 3 MIGRACJE MIESZKAŃCÓW GMINY MŁYNARY

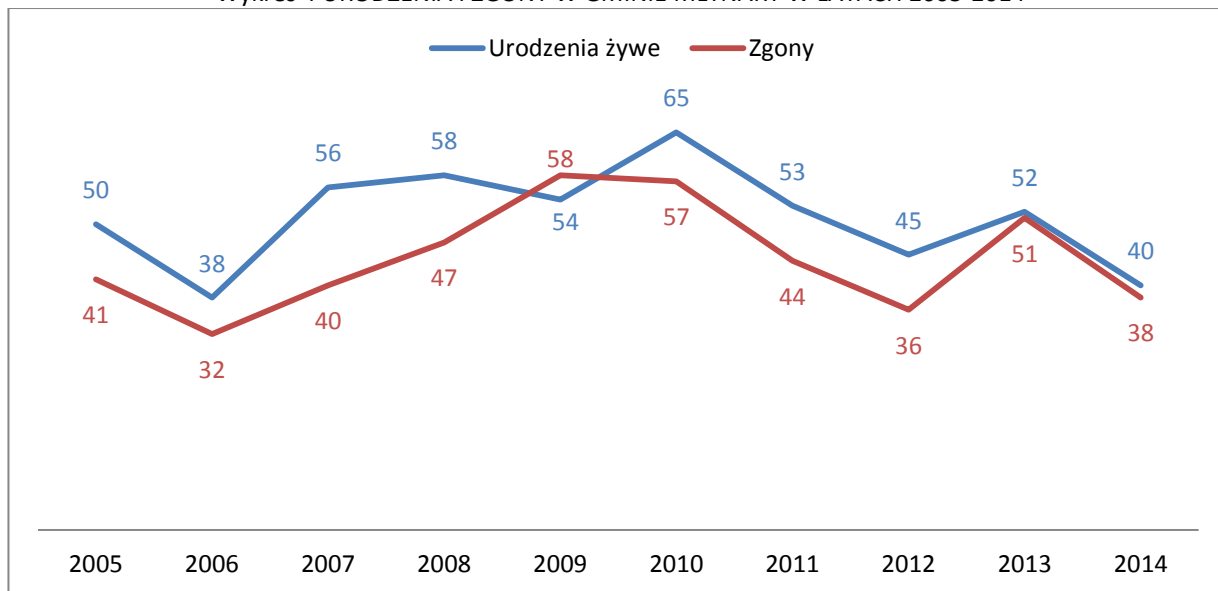
Źródło: Bank Danych Lokalnych

Prezentowane dane niestety nie oddają całego rozmiaru zjawiska, ponieważ dotyczą wyłącznie osób, które zgłosiły się do urzędu i dopełniły formalności związanych z procedurą – najpierw – wymeldowania się z dotychczasowego miejsca pobytu, a później – zameldowania w nowym. Stąd to zjawisko jest trudne do oszacowania.

Według Banku Danych Lokalnych w 2014 roku 17 osób wymeldowało się z miasta Młynary do innych miast (Olsztyn, Elbląg, Gdańsk) a 18 na wieś. Z terenów wiejskich Gminy do innych miast wymeldowały się 22 osoby, a na inne obszary wiejskie 13 osób. Migracje mieszkańców do innych miast mogą być spowodowane dobrym połączeniem komunikacyjnym i bliskością dużych ośrodków miejskich, będących miejscem zatrudnienia i nauki mieszkańców miasta i gminy. Odptyw ludności do innych miejscowości wiejskich może świadczyć o tym, że część osób preferuje mieszkanie w spokojnej okolicy (akceptując np. dojazdy do pracy, sklepów, szkół) i spełnia tym samym marzenie o własnym domku z ogródkiem. Nie można jednak zapominać, że dla wielu osób zamieszkanie na przedmieściach łączy się z dostępnością tańszych mieszkań. Dla tych osób „przykładanie się” do suburbanizacji – procesu opisywanego w geografii jako odptyw ludności z centrów miast na peryferie – to nie kwestia wolnego wyboru, ale przymus ekonomiczny. Z kolei w mieście Młynary w 2014 roku zameldowało się 6 osób z pochodzących z innych miast oraz 8 osób z terenów wiejskich. W pozostałych miejscowościach gminy odnotowano w sumie 36 zameldowań (28 z miast i 8 z terenów wiejskich). Z kierunków zagranicznych w 2014 roku nie zanotowano żadnych zameldowań i wymeldowań.

Struktura ludności według wieku jest bardzo nierównomierna z uwagi na kolejne niższe i wyższe demograficzne. W ostatnich latach można zauważyć, że liczba zgonów i urodzeń utrzymuje się na bardzo podobnym poziomie (z niewielkimi wahaniami). Odnotowana liczba urodzeń żywych na terenie Gminy w roku 2014 to 40, natomiast zgonów zanotowano 38.

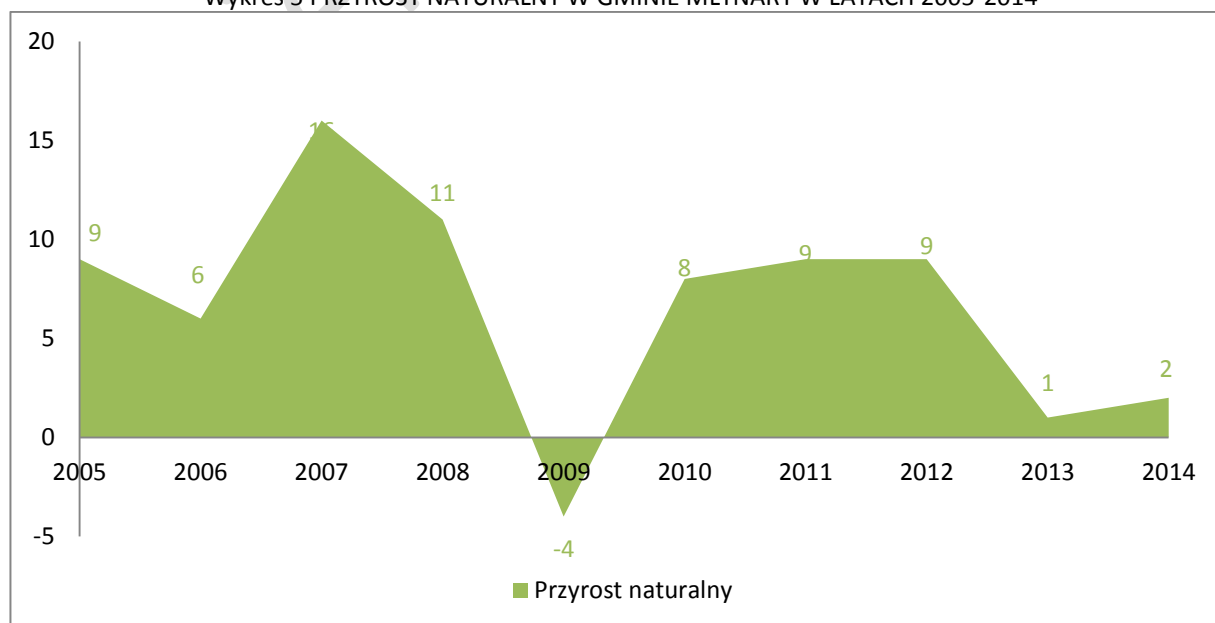
Wykres 4 URODZENIA I ZGONY W GMINIE MŁYNARY W LATACH 2005-2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Przyrost naturalny w gminie Młynary w 2014 roku był dodatni i wynosił +2 (+9 miasto Młynary, -7 obszary wiejskie). Podobnie sytuacja wyglądała w całym powiecie elbląskim (+44) i województwie warmińsko-mazurskim (+860). Z kolei w przyrost naturalny w kraju był ujemny (-1.370).

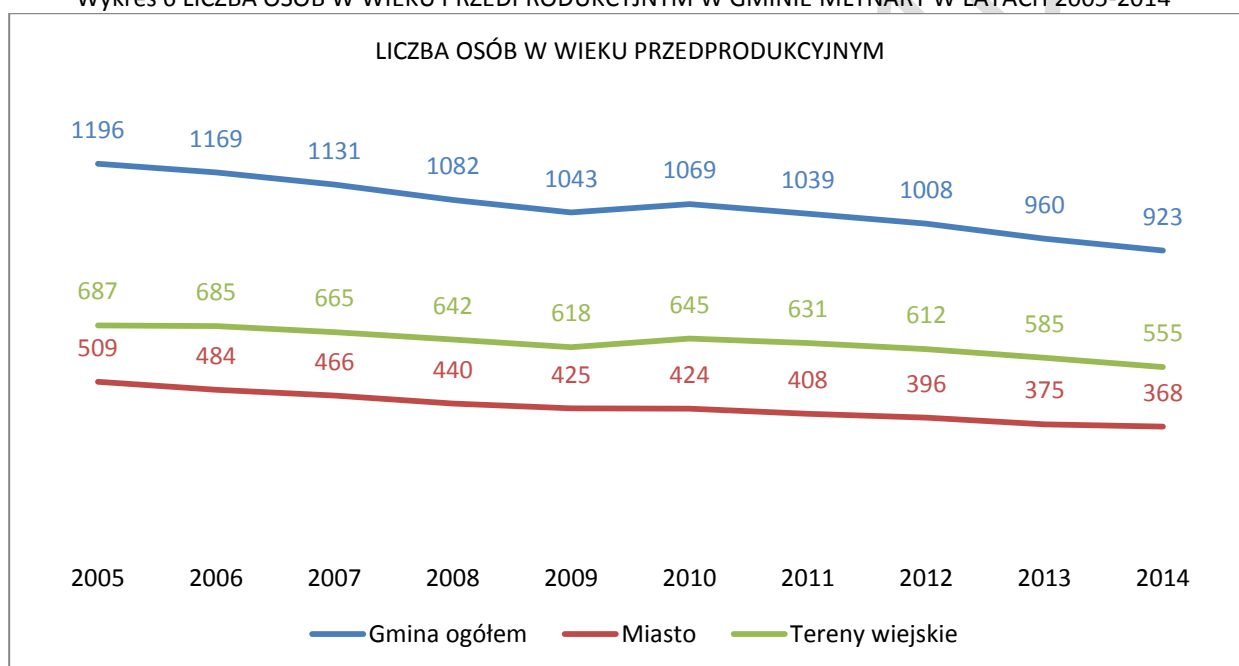
Wykres 5 PRZYROST NATURALNY W GMINIE MŁYNARY W LATACH 2005-2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W gminie Młynary w latach 2005-2014 liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym malała, zarówno w mieście, jaki i na terenach wiejskich. Liczba osób w wieku produkcyjnym maleje nieustannie od 2011 roku. W tej chwili ten spadek jest nieduży ale można założyć, że przy obecnych trendach demograficznych spadek cen będzie się zwiększał. Z kolei liczba ludności w wieku poprodukcyjnym konsekwentnie wzrasta. Te informacje oraz fakt, że w przyszłości grupa osób w wieku poprodukcyjnym będzie licznie zasilana przez grono osób znajdujących się aktualnie w wieku produkcyjnym, świadczy o tym, że prognozy demograficzne dla Gminy Młynary wyglądają mało korzystnie. Jest to sytuacja identyczna z sytuacją kraju. Z pewnością powyższe tendencje będą wymagały przystosowania usług społecznych do potrzeb seniorów.

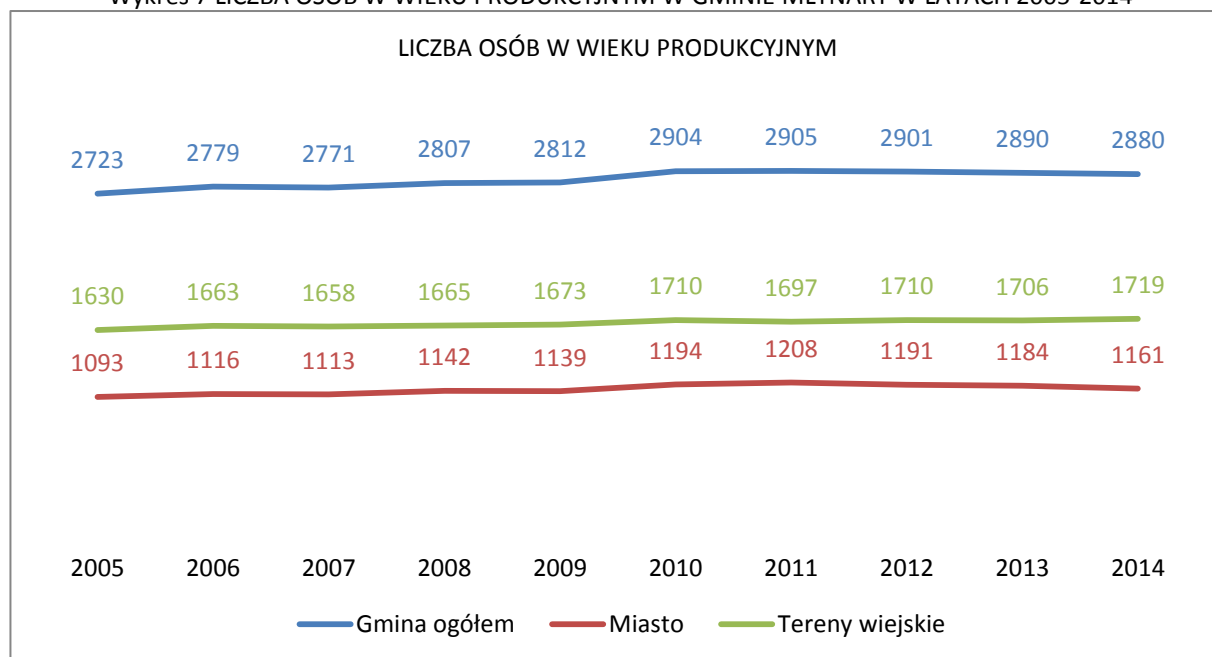
Wykres 6 LICZBA OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W GMINIE MŁYNARY W LATACH 2005-2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Liczba ludności w Gminie w wieku przedprodukcyjnym, w latach 2005-2014, spadła o 273 osoby czyli o ponad 22% (tereny miejskie 28%, tereny wiejskie 19%).

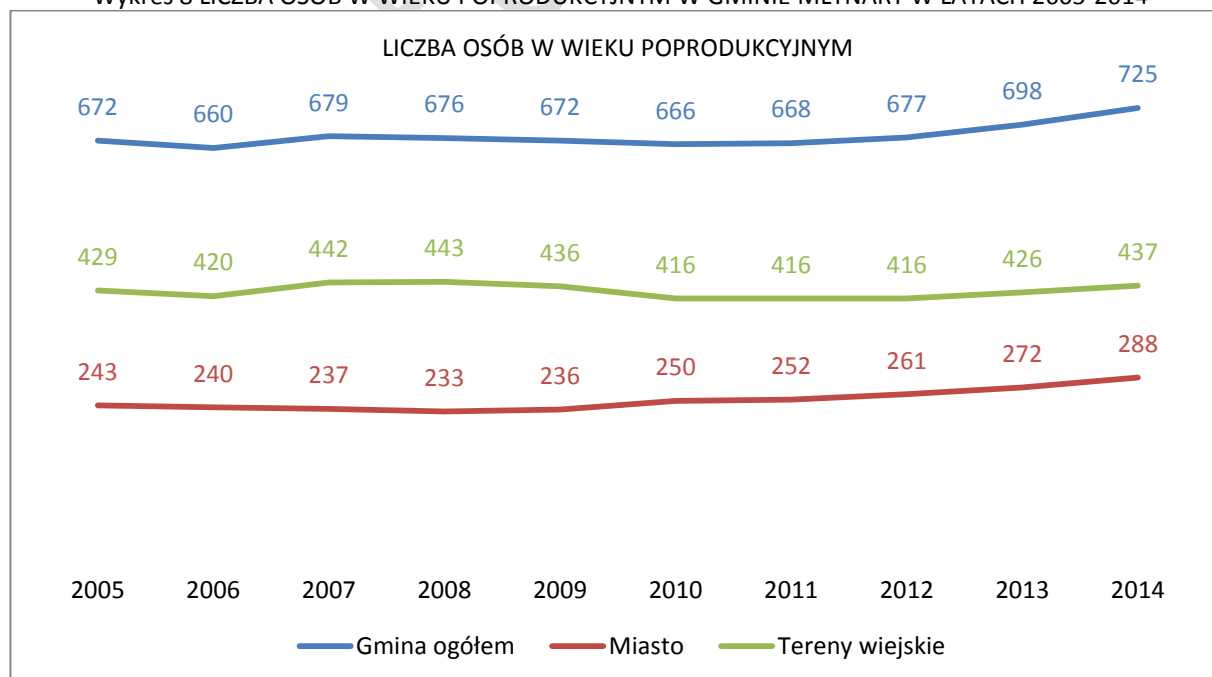
Wykres 7 LICZBA OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM W GMINIE MŁYNARY W LATACH 2005-2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Liczba ludności w wieku produkcyjnym do roku 2011 wzrastała. Niestety od tego czasu następuje systematyczny spadek liczby mieszkańców w tej grupie wiekowej. Można jednak zauważyć, że odpowiedzialny za taki stan, jest ubytek osób z terenów miejskich (47 osób od roku 2011). Natomiast tereny wiejskie odznaczają się wzrostem ludności w tej grupie wiekowej (22 osoby więcej niż w 2011 roku), co jest sytuacją demograficznie pożądaną.

Wykres 8 LICZBA OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM W GMINIE MŁYNARY W LATACH 2005-2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Jak widać na powyższym wykresie liczba osób w wieku poprodukcyjnym, zgodnie z krajowymi tendencjami, systematycznie rośnie. W ciągu ostatnich 10 lat grupa ta zwiększyła się o 53 osoby. Oznacza to przyrost o prawie 8%. (45 osób w mieście – 18%, 8 osób na terenach wiejskich – niecałe 2%).

Tabela 12 MĘŻCZYŹNI I KOBIETY W GMINIE MŁYNARY W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM W LATACH 2005-2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mężczyźni w wieku przedprodukcyjnym	583	570	555	542	521	526	515	507	491	473
Kobiety w wieku przedprodukcyjnym	613	599	576	540	522	543	524	501	469	450
Mężczyźni w wieku produkcyjnym	1.444	1.475	1.470	1.483	1.481	1.556	1.562	1.554	1.555	1.568
Kobiety w wieku produkcyjnym	1.279	1.304	1.301	1.324	1.331	1.348	1.343	1.347	1.335	1.312
Mężczyźni w wieku poprodukcyjnym	221	222	227	224	215	210	203	202	210	222
Kobiety w wieku poprodukcyjnym	451	438	452	452	457	456	465	475	488	503

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Wśród ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym przeważają mężczyźni (różnica odpowiednio 2,5% i 8,8%). Z kolei wśród osób w wieku poprodukcyjnym zdecydowany prym wiodą kobiety (ponad 38% różnicy).

Wszystkie powyższe ustalenia stanowią przesłankę do działań o charakterze prorodzinnym oraz do inwestycji w infrastrukturę oraz usługi przeznaczone dla osób w starszym wieku. Jest to również zapowiedź rozwoju rynku produktów i usług skierowanych do osób starszych, jako docelowej grupy konsumenckiej. W przyszłości należy spodziewać się również skutków finansowych wynikających z prognozowanych zmian liczby ludności.

Porównanie demografii Gminy do województwa, powiatu i sąsiadujących z nią gmin prezentuje tabela 10.

Tabela 13 GMINA MŁYNARY NA TLE WOJEWÓDZTWA, POWIATU I SĄSIADUJĄCYCH Z NIĄ GMIN

JEDNOSTKA TERYTORIALNA	2014			
	LICZBA MIESZKAŃCÓW	LUDNOŚĆ NA 1 km ²	SALDO MIGRACJI	PRZYROST NATURALNY
Województwo warmińsko-mazurskie	1.443.967	60	-3.576	+860
Powiat elbląski	58.174	41	-157	+44
Gmina Młynary	4528	29	-20	+2
• Miasto	1.817	658	-21	+9
• Tereny wiejskie	2.711	17	+1	-7
Gmina Milejewo	3.330	35	+38	0
Gmina Tolkmicko	6.836	33	-4	-13

• <i>Miasto</i>	2.794	1220	-8	-7
• <i>Tereny wiejskie</i>	4.042	20	+4	-6
Gmina Pasłęk	19.653	74	-65	+32
• <i>Miasto</i>	12.406	1167	-24	+4
• <i>Tereny wiejskie</i>	7.247	29	-41	+28
Gmina Frombork	3.719	30	-12	-12
• <i>Miasto</i>	2.437	321	-10	-7
• <i>Tereny wiejskie</i>	1.282	11	-2	-5
Gmina Płoskinia	2.581	15	-1	+11
Gmina Wilczęta	3.094	21	-29	+7

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Porównując saldo migracji w gminie Młynary i gminach z nią sąsiadujących można zauważyć, że tylko w gminach Pasłęk i Wilczęta jest ono mniejsze. Jest to na pewno sytuacja niepokojąca. Najlepiej sytuacja przedstawia się w gminie Milejewo gdzie saldo migracji jest dodatnie i wynosi +38. Pozytywem może być, z kolei fakt, że przyrost naturalny w gminie jest dodatni – chociaż wciąż niewielki. W gminach Pasłęk, Płoskinia i Wilczęta jest on zdecydowanie wyższy. Z kolei sytuacja w gminach Tolkmicko i Frombork wygląda znacznie mniej korzystnie. Z danych prezentowanych w tabeli można wywnioskować, że sytuacja demograficzna najlepiej prezentuje się w gminie Milejewo.

4.2.2 RYNEK PRACY

4.2.2.1 BEZROBOCIE

Bezrobocie czyli zjawisko społeczne polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów stale towarzyszy gospodarce rynkowej. Na koniec kwietnia 2016 roku w gminie Młynary pozostawało zarejestrowanych 301 bezrobotnych. Wśród bezrobotnych większą liczebnie grupą były kobiety. Należy dodać, że poziom bezrobocia odnotowany w statystykach instytucji rynku pracy może być różny od rzeczywistej liczby informującej o osobach pozostających bez pracy.

Tabela 14 STRUKTURA I BILANS BEZROBOTNYCH W GMINIE MŁYNARY

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W MIEŚCIE I GMINIE MŁYNARY	LICZBA OSÓB		W TYM KOBIETY	
	31.12.2015 r.	30.04.2016 r.	31.12.2015 r.	30.04.2016 r.
OGÓŁEM	309	301	171	160
Z PRAWEM DO ZASIŁKU	53	45	33	27
ZAMIESZKALI NA WSI	208	203	115	108
BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH	115	110	62	61
BEZ DOŚWIADCZENIA ZAWODOWEGO	82	84	56	56
OSOBY DO 30 ROKU ŻYCIA	107	112	64	67

OSOBY DO 25 ROKU ŻYCIA	56	54	33	33
DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI	184	182	107	101
OSOBY POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA	76	63	31	21
OSOBY KORZYSTAJĄCE ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ	12	13	8	7
OSOBY POSIADAJĄCE CO NAJMNIJ JEDNO DZIECKO DO 6 ROKU ŻYCIA	53	58	47	48
OSOBY W OKRESIE DO 12 MIESIĘCY OD DNIA UKOŃCZENIA NAUKI	18	9	11	5
NIEPEŁNOSPRAWNI	9	12	6	6
CUDZOZIEMCY	0	0	0	0

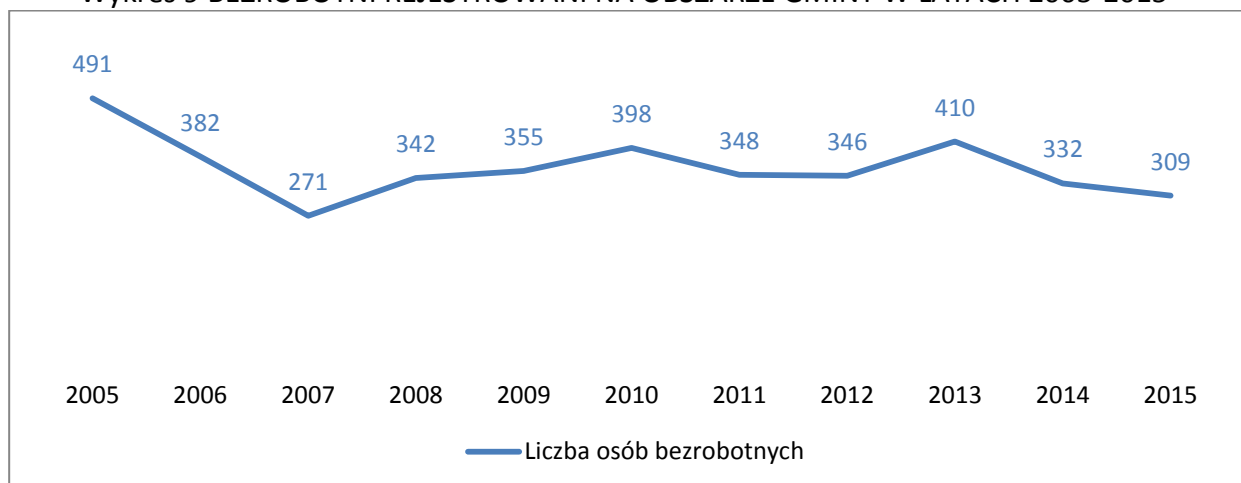
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Elblągu

Rok 2015 przyniósł poprawę sytuacji zarówno na krajowym, wojewódzkim, jak i lokalnym rynku pracy. Z analizy danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że zapoczątkowany jesienią 2008 roku trend wzrostowy bezrobocia rejestrowanego zakończył się w roku 2013. Natomiast w dwóch ostatnich latach widoczny był już trend malejący. Stopa bezrobocia w kraju spadła z 13,4% (2013) do 9,8% (XII.2015), w województwie warmińsko-mazurskim z 21,6% (2013) do 16,3% (XII.2015), a w powiecie elbląskim z 28,9% (2013) do 23,5% (XII.2015). Powyższa tendencja jest potwierdzeniem ogólnej poprawy koniunktury w Polsce, tj. wzrostu liczby pracujących, wzrostu PKB, a także efektem wprowadzonych zmian w zakresie aktywnej polityki rynku pracy. Ożywienie gospodarcze sprzyjało wzrostowi konsumpcji, a dobra pogoda jesienią – pracom budowlanym oraz drogowym. Przyczyną spadku bezrobocia były również czynniki demograficzne. Na rynek pracy weszły roczniki niżu demograficznego. Znalazło to odzwierciedlenie w rejestrowanym bezrobociu osób do 25 roku życia w powiecie elbląskim. Na rynku pracy duże znaczenie mają kwalifikacje zawodowe i wykształcenie przyszłych pracowników. Umiejętności zawodowe oraz czynniki osobowościowe są głównym kryterium stosowanym przy rekrutacji. Na terenie gminy Młynary największy odsetek osób bezrobotnych na koniec 2015 roku stanowili mieszkańcy posiadający wykształcenie zasadnicze zawodowe, gimnazjalne i niższe oraz policealne i średnie zawodowe. Najmniejszy odsetek osób bezrobotnych stanowili mieszkańcy posiadający wykształcenie wyższe oraz średnie ogólnokształcące.

Wykres 9 pokazuje, że liczba osób bezrobotnych w ostatnim czasie systematycznie maleje.

Wykres 9 BEZROBOTNI REJESTROWANI NA OBSZARZE GMINY W LATACH 2005-2015

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Powiatowy Urząd Pracy w Elblągu

Stopa bezrobocia w powiecie elbląskim w latach 2013-2015, w stosunku do stopy bezrobocia rejestrowanej w kraju i w województwie była wyraźnie wyższa i mimo, że w przeciągu ostatnich 3 lat spadła o prawie 6% to i tak jest wyższa o ponad 13% od stopy ogólnokrajowej (stan na luty 2016 r.). Należy jednak zwrócić uwagę na to, że tendencja spadkowa jest stała i stabilna, co pozytywnie rokuje. Na 29 lutego 2016 roku stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie elbląskim wynosiła 23,5%.

Tabela 15 STOPA BEZROBOCIA W POWIECIE, WOJEWÓDZTWIE I KRAJU W LATACH 2013-II.2016

ROK	STOPA BEZROBOCIA W POWIECIE ELBLĄSKIM	STOPA BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM	STOPA BEZROBOCIA W POLSCE
II.2016	23,5%	16,5%	10,0%
2015	23,0%	16,3%	9,8%
2014	26,0%	18,7%	11,5%
2013	28,9%	21,6%	13,4%

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Powiatowy Urząd Pracy w Elblągu

W powiecie elbląskim, w lutym 2016 roku, największą liczbę bezrobotnych osób zarejestrowano w gminie Pasłęk (1.716 osób bezrobotnych na 19.653 mieszkańców), a najmniejszą w gminie Milejewo (231 osób bezrobotnych na 3.330 mieszkańców).

4.2.3 UCZESTNICTWO W KULTURZE

Poniżej przedstawiony jest plan ważniejszych imprez kulturalnych i sportowych organizowanych na terenie gminy Młynary.

Tabela 16 PLAN WAŻNIEJSZYCH IMPREZ KULTURALNYCH I SPORTOWYCH W MIEŚCIE I GMINIE MŁYNARY

PLAN WAŻNIEJSZYCH IMPREZ KULTURALNYCH I SPORTOWYCH	
STYCZEŃ	<ul style="list-style-type: none"> • Koncert Orkiestry Dętej, • Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, • Zabawa karnawałowa dla dzieci.
LUTY	<ul style="list-style-type: none"> • Koncert Walentynkowy
MARZEC	<ul style="list-style-type: none"> • Dzień Kobiet
KWIECIEŃ	<ul style="list-style-type: none"> • Artystyczna Wiosna Młodości, • Dzień Ziemi.
MAJ	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa Majówkowa, • Obchody Święta 3 Maja, • Przegląd Tańca Nowoczesnego, • Dzień Patrona Gimnazjum, • Koncert Papieski, • Przegląd Piosenki Patriotycznej, • "Parafiada".
CZERWIEC	<ul style="list-style-type: none"> • Festyn z okazji Dnia Dziecka, • Dzień Patrona Szkoły Podstawowej, • Rekreacyjny bieg do "Grubej Kaśki", • Boisko szkolne ZS – piknik rodzinny, • Dzień Szkoły bez Przemocy, • "Biesiada Świętojańska", • Przegląd Kultury Mniejszości Narodowych.
LIPIEC	<ul style="list-style-type: none"> • "Młynary Blues Festiwal"
SIERPIEŃ	<ul style="list-style-type: none"> • Ogólnopolski Plener Plastyczny "Blżej Natury"
WRZESIEŃ	<ul style="list-style-type: none"> • Dożynki gminne
PAŹDZIERNIK	<ul style="list-style-type: none"> • Dożynki sołeckie
LISTOPAD	<ul style="list-style-type: none"> • Festiwal Wokalno-Teatralny "Jesienne spotkania "
GRUDZIEŃ	<ul style="list-style-type: none"> • Koncert kolęd, • Przywitanie Nowego Roku.

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Młynary

4.2.4 MIESZKALNICTWO

Zasoby mieszkaniowe, czyli ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się obiektów zbiorowego zamieszkania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej), pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, barek i statków).

Na terenie Gminy znajduje się 1.395 mieszkań, które składają się na około 855 budynków mieszkalnych (231 w mieście i 624 na terenach wiejskich). Przeciętna powierzchnia użytkowa

mieszkania w 2014 roku wynosiła 76,7 m². W 2015 roku oddano do użytku 6 nowych budynków mieszkalnych.

Tabela 17 STRUKTURA MIESZKAŃ W GMINIE MŁYNARY W LATACH 2012-2014

	2012	2013	2014	2014	
				MIASTO	TERENY WIEJSKIE
Liczba mieszkań	1.376	1.387	1.395	596	799
Liczba izb	5.363	5.422	5.457	2.219	3.238
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	105.171	106.396	107.019	41.332	65.687
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]	76,4	76,7	76,7	69,3	82,2
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę [m ²]	22,9	23,4	23,6	22,7	24,2

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Dodatki mieszkaniowe, czyli forma pomocy świadczona przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, wypłacane są gospodarstwom domowym, które ze względu na trudną sytuację ekonomiczną, nie są w stanie pokrywać kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania.

Tabela 18 DODATKI MIESZKANIOWE PRZYZNANE PRZEZ GMINĘ MŁYNARY W LATACH 2012-2014

ROK	LICZBA PRZYZNANYCH DODATKÓW MIESZKANIOWYCH	WARTOŚĆ PRZYZNANYCH DODATKÓW MIESZKANIOWYCH [zł]
2014	433	59.466
2013	402	58.264
2012	439	59.433

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Sytuacja mieszkaniowa gminy Młynary na tle gmin sąsiadujących ukazuje poniższa tabela.

Tabela 19 MIESZKALNICTWO W GMINIE MŁYNARY I GMINACH SĄSIADUJĄCYCH W 2014 ROKU

	LICZBA MIESZKAŃ	LICZBA BUDYNKÓW MIESZKALNYCH	PRZ. POW. UŻYTKOWA MIESZKANIA NA 1 OSOBĘ	MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKU (2015)
Gmina Młynary	1.395	855	23,6	6
• Miasto	596	231	22,7	4
• Tereny wiejskie	799	624	24,2	2
Gmina Milejewo	911	651	24,7	16
Gmina Tolkmicko	1.996	1.165	21,9	15
• Miasto	840	460	21,4	5
• Tereny wiejskie	1.156	705	22,2	10
Gmina Pastłęk	6.634	2.669	23,1	54
• Miasto	4.496	1.318	23,9	41
• Tereny wiejskie	2.138	1.351	21,8	13
Gmina Frombork	1.239	472	23,3	2
• Miasto	830	280	24,3	2
• Tereny wiejskie	409	192	21,5	0

Gmina Płoskinia	816	531	23,5	1
Gmina Wilczęta	950	588	22,9	1

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Z powyższych danych można wywnioskować, że przeciętny metraż mieszkania przypadający na jedną osobę najmniej korzystnie wygląda w gminie Tolkmicko, a najlepiej w gminie Milejewo. W gminie Pasłęk oddano najwięcej mieszkań do użytku.

4.3 SFERA GOSPODARCZA

4.3.1 ROLNICTWO

Gmina Młynary jest gminą typowo rolniczą. Całkowita powierzchnia gminy wynosi 158,4 km². Według stanu na rok 2014 (GUS) lasy i grunty leśne zajmują 38% powierzchni czyli 6.396 ha. Całkowita powierzchnia użytków rolnych wynosi 8.455 ha co stanowi 53,4% powierzchni gminy. Największy udział w powierzchni użytków rolnych stanowią grunty orne (57,4%), pastwiska trwałe (31,7%) i łąki (7,1)%.

Według Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku na obszarze gminy znajduje się 539 gospodarstw rolnych, z których 505 prowadzi działalność rolniczą. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi 15,75 ha. Gospodarstwa o areale do 10 ha stanowią prawie 63% ogólnej ilości gospodarstw. Świadczy to o dużym rozdrobnieniu gospodarstw rolnych.

Tabela 20 POWIERZCHNIA GOSPODARSTW ROLNYCH W GMINIE MŁYNARY

DZIAŁKI		GOSPODARSTWA ROLNE			
OGÓŁEM	DO 1 ha WŁĄCZNIE	1-5 ha	5-10 ha	10-50 ha	POWYŻEJ 50 ha
8.152,98 ha	207,60 ha	732,21 ha	1.032,33 ha	4.425,13 ha	1.755,71 ha

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Rolnictwo jest głównym źródłem utrzymania większości mieszkańców terenów wiejskich. Należy zauważyć, że walory przyrodnicze obszarów wiejskich tworzą doskonałe warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego w związku z coraz większym zainteresowaniem i zapotrzebowaniem na żywność ekologiczną. Rolnictwo ekologiczne jest ważnym czynnikiem zwiększającym zatrudnienie na wsi, dostarcza nowych miejsc pracy oraz daje rolnikom dodatkowe źródło dochodu.

Tabela 21 LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH W GMINIE MŁYNARY

DZIAŁKI		GOSPODARSTWA ROLNE			
OGÓŁEM	DO 1 ha WŁĄCZNIE	1-5 ha	5-10 ha	10-50 ha	POWYŻEJ 50 ha
1.361	648	326	137	229	21

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Strukturę najważniejszych upraw przedstawia tabela 19. Gleby gminy, które charakteryzują się przeciętną kulturą rolną, mogą być wykorzystywane zarówno do produkcji roślinnej, jak i hodowli. W produkcji roślinnej dominuje przede wszystkim uprawa zbóż.

Tabela 22 STRUKTURA PRODUKCJI ROLNEJ

RODZAJ UPRAW	POWIERZCHNIA UPRAW [ha]
Ogółem	2.181,41
Zboża ogółem	1.813,30
Kukurydza na ziarno	38,30
Ziemniaki	22,85
Uprawy przemysłowe	48,11

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Część uzyskiwanych plonów jest wykorzystywana jako pasze. Także produkcja zwierzęca ma bezpośredni wpływ na rodzaj upraw (oprócz jakości gleb). Dominującym kierunkiem produkcji zwierzęcej na terenie gminy jest hodowla bydła i trzody chlewnej.

Tabela 23 POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE	LICZBA [szt.]
Bydło ogółem	4.831
Trzoda chlewna ogółem	1.707
Konie	240
Drób ogółem	5.882

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Ogólna ilość stosowanych nawozów mineralnych w gminie Młynary jest niższa niż średnia dla Polski, województwa warmińsko-mazurskiego i powiatu elbląskiego. Jeżeli chodzi o nawozy wapniowe w gminie zużywa się ich średnio mniej niż powiecie ale znacznie więcej niż średnio w województwie i kraju.

Tabela 24 ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH I WAPNIOWYCH W ROKU 2010

JEDNOSTKA TERYTORIALNA	ZUŻYCIE NAWOZÓW NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH [kg/ha]	
	MINERALNE	WAPNIOWE
POLSKA	114,6	38,2
WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO-MAZURSKIE	102,2	39,7
POWIAT ELBLĄSKI	108,0	66,1
GMINA MŁYNARY	50,2	48,7

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Największy udział powierzchni gospodarstw rolnych w stosunku do powierzchni porównywanych gmin ma miejsce w gminach: Pasłęk, Młynary i Wilczęta, wynosi odpowiednio 67,88%, 53,62% i 50,36%. W gminie Młynary, gdzie prawie 40% obszaru stanowią lasy, udział gospodarstw rolnych w pozostałej powierzchni gminy jest wysoki.

Tabela 25 GOSPODARSTWA ROLNE W GMINIE MŁYNARY I GMINACH SĄSIEDNICH

	GINA MŁYNARY	GINA MILEJEWO	GINA TOLKMICKO	GINA PASŁĘK	GINA FROMBORK	GINA PŁOSKINIA	GINA WILCZĘTA
Powierzchnia gminy [ha]	15.841	9.581	20.801	26.391	12.410	16.993	14.785
Powierzchnia gospodarstw rolnych [ha]	8.493,64	4.408,92	4.340,63	17.914,99	3.689,79	7.497,09	7.445,04
Stosunek powierzchni gospodarstw rolnych do powierzchni gminy	53,62%	46,02%	20,87%	67,88%	29,73%	44,12%	50,36%

Źródło: Bank Danych Lokalnych

4.3.2 PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

W gminie Młynary liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych, na przestrzeni ostatnich lat, systematycznie wzrasta i w 2015 roku wynosiła 284. Działają one głównie w takich sekcjach, jak: handel i usługi w zakresie napraw (74), przetwórstwo przemysłowe (35), budownictwo (23), pozostała działalność usługowa (22).

Tabela 26 PODMIOTY GOSPODARCZE W GMINIE W LATACH 2011-2015

ROK	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH			LICZBA PODMIOTÓW W SEKTORZE PUBLICZNYM			LICZBA PODMIOTÓW W SEKTORZE PRYWATNYM		
	MIASTO	TERENY WIEJSKIE	OGÓŁEM	MIASTO	TERENY WIEJSKIE	OGÓŁEM	MIASTO	TERENY WIEJSKIE	OGÓŁEM
2015	159	125	284	10	1	11	149	124	273
2014	152	121	273	11	1	12	141	120	261
2013	144	121	265	10	1	11	134	120	254
2012	142	119	261	10	1	11	132	118	250
2011	147	114	261	10	1	11	137	113	250

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Szczegółowe dane przedstawia tabela 27.

Tabela 27 PODMIOTY GOSPODARCZE W GMINIE MŁYNARY W POSZCZEGÓLNYCH SEKCJACH POLSKIEJ
KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI (PKD) W 2015 ROKU

SEKCJA	2015					
	SEKTOR PUBLICZNY			SEKTOR PRYWATNY		
	MIASTO	TERENY WIEJSKIE	OGÓŁEM	MIASTO	TERENY WIEJSKIE	OGÓŁEM
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (A)	1	0	1	4	11	15
Górnictwo i wydobywanie(B)	0	0	0	0	2	2
Przetwórstwo przemysłowe (C)	0	0	0	16	19	35
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (D)	0	0	0	1	0	1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (E)	1	0	1	1	0	1
Budownictwo (F)	0	0	0	14	9	23
Handel hurtowy i detaliczny: naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (G)	0	0	0	49	25	74
Transport i gospodarka magazynowa (H)	0	0	0	5	7	12
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (I)	0	0	0	6	7	13
Informacja i komunikacja (J)	0	0	0	1	1	2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (K)	0	0	0	3	1	4
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (L)	0	0	0	6	1	7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (M)	0	0	0	10	3	13
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (N)	0	0	0	5	5	10
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (O)	2	0	2	1	8	9
Edukacja (P)	4	1	5	1	1	2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (Q)	1	0	1	14	6	20
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (R)	1	0	1	4	4	8
Pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (S,T)	0	0	0	8	14	22

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Do najważniejszych podmiotów gospodarczych w Gminie należą:

- Bank Spółdzielczy Malbork O/Młynary,
- ENERGO Sp. z o.o. oddział Młynary,
- Młynarska Spółdzielnia Mieszkaniowa,
- Nadleśnictwo Młynary,
- Piekarnia GS „Sch” Młynary,
- Zakład Mleczarski "SPOMLEK",
- Zakład Produkcji Tektury i Opakowań Arkadiusz Cebula w Młynarach,
- Zakład Tartaczny Drewmet Kraskowo,
- Zakład Tartaczny Sąpy.

Najwięcej podmiotów gospodarczych wśród gmin sąsiadujących z gminą Młynary znajduje się w gminie Pasłęk (1.388), a najmniej w gminie Wilczęta (128).

Tabela 28 PODMIOTY GOSPODARCZE W GMINIE MŁYNARY I GMINACH SĄSIEDNICH (2015 ROK)

	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ	W SEKTORZE PUBLICZNYM	W SEKTORZE PRYWATNYM
Gmina Młynary	284	11	273
• <i>Miasto</i>	159	10	149
• <i>Tereny wiejskie</i>	125	1	124
Gmina Milejewo	237	9	228
Gmina Tolkmicko	583	41	542
• <i>Miasto</i>	290	32	258
• <i>Tereny wiejskie</i>	293	9	284
Gmina Pasłęk	1.388	46	1.342
• <i>Miasto</i>	1.071	42	1.029
• <i>Tereny wiejskie</i>	317	4	313
Gmina Frombork	284	16	268
• <i>Miasto</i>	237	16	221
• <i>Tereny wiejskie</i>	47	0	47
Gmina Płoskinia	145	13	132
Gmina Wilczęta	128	8	120

Źródło: Bank Danych Lokalnych

4.4 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

4.4.1 KOMUNIKACJA

Układ komunikacyjny gminy Młynary tworzą:

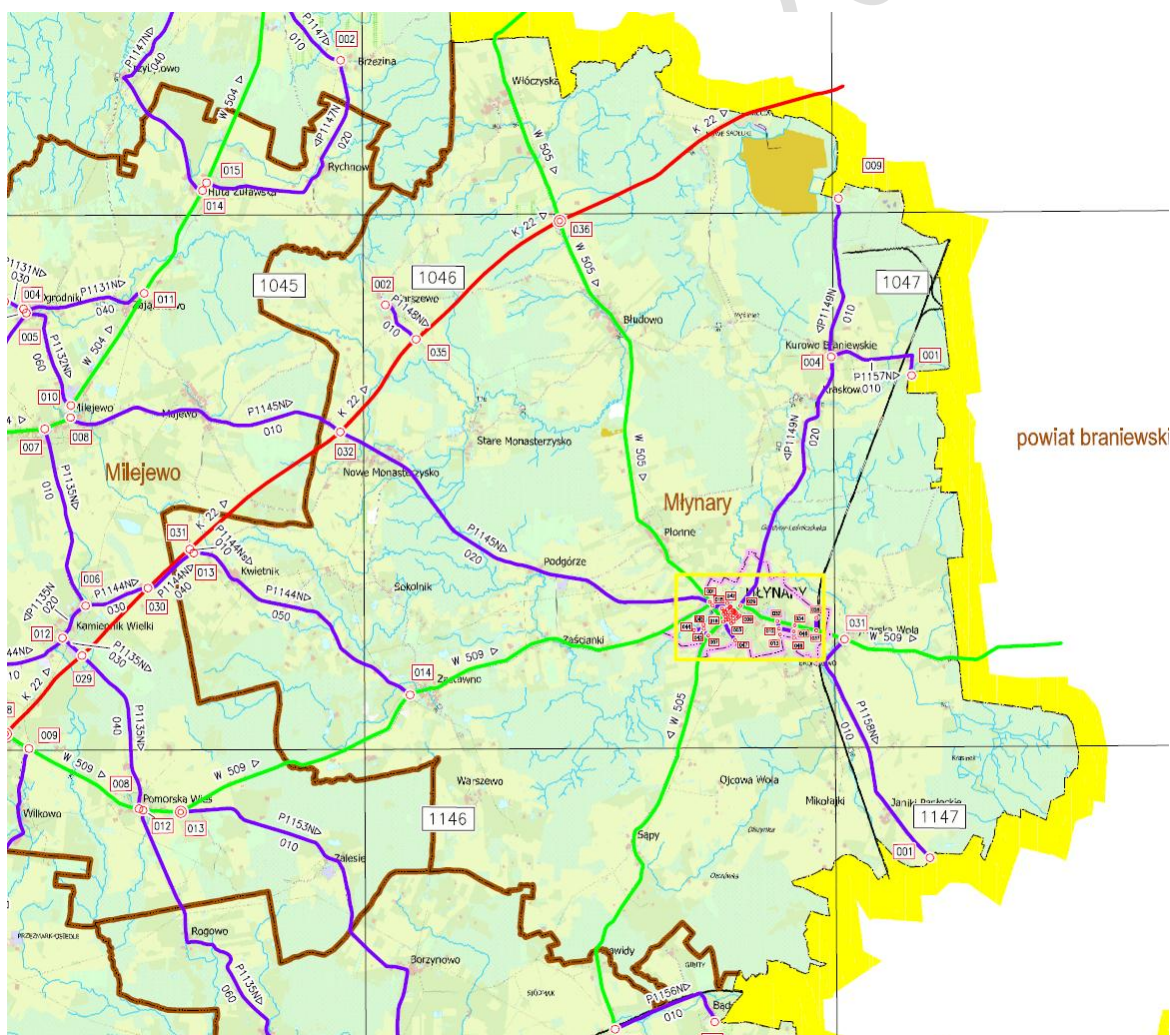
- Droga krajowa:
  - Nr 22 relacji Kostrzyn – Elbląg – Chruściel – Grzechotki o długości około 12 km

- Drogi wojewódzkie o łącznej długości około 31 km:
  - Nr 505 Pastęk – Młynary – Frombork o długości około 18 km,
  - Nr 509 Elbląg – Młynary – Drwęczno o długości około 13 km,
- Drogi powiatowe o łącznej długości około 28 km:
  - Nr 1144N Dr. wojewódzka nr 509 – Kamiennik Wielki – Kwietnik – Zastawno o długości około 5 km,
  - Nr 1145N Milejewo – Nowe Monasterzysko – Młynary o długości około 8 km,
  - Nr 1148N Karszewo – droga nr 22 o długości około 1 km,
  - Nr 1149N Kurowo Braniewskie – Młynary o długości około 8 km,
  - Nr 1157N Kurowo Braniewskie – Stare Siedlisko – Dębiny o długości około 1,6 km,
  - Nr 1158 Młynarska Wola – Słobity – Burdajny o długości około 4,5 km,
- Drogi gminne o łącznej długości 76,583 km:
  - 107001N – długość odcinka 0,876 km,
  - 107002N – długość odcinka 1,335 km,
  - 107003N – długość odcinka 6,872 km,
  - 107004N – długość odcinka 8,618 km,
  - 107005N – długość odcinka 3,689 km,
  - 107006N – długość odcinka 8,634 km,
  - 107007N – długość odcinka 1,196 km,
  - 107008N – długość odcinka 1,115 km,
  - 107009N – długość odcinka 1,410 km,
  - 107010N – długość odcinka 2,935 km,
  - 107011N – długość odcinka 2,118 km,
  - 107012N – długość odcinka 1,071 km,
  - 107013N – długość odcinka 2,958 km,
  - 107014N – długość odcinka 3,776 km,
  - 107015N – długość odcinka 3,389 km,
  - 107016N – długość odcinka 5,450 km,
  - 107017N – długość odcinka 0,620 km,
  - 107018N – długość odcinka 3,433 km,
  - 107019N – długość odcinka 3,839 km,
  - 107020N – długość odcinka 2,854 km,

- 107021N – długość odcinka 3,554 km,
- 107022N – długość odcinka 4,453 km,
- 107023N – długość odcinka 1,168 km,
- 107501N – długość odcinka 0,466 km,
- 107502N – długość odcinka 0,652 km,
- 107503N – długość odcinka 0,102 km,

Ponadto w mieście Młyny znajduje się 20 ulic o statusie drogi powiatowej. Są to: ulica Chodkiewicza (2142N), Chopina (2143N), Konarskiego (2144N), Kolejowa (2145N), Kościelna (2146N), Kościuszki (2147N), Langiewicza (2148N), Mierostawskiego (2149N), Mickiewicza (2150N), Nad Baudą (2151N), Niepodległości (2152N), Nowe Osiedle (2153N), Osińskiego (2154N), Paderewskiego (2155N), Polna (2156N), Staszica (2157N), Słowackiego (2158N), Traugutta (2159N), Żeromskiego (2160N), Żółkiewskiego (2161N)⁷.

Rysunek 8 Sieć dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych w gminie Młyny (źródło: http://zdp.bip.powiat.elblag.pl/92/Drogi_powiatowe/)

⁷ Źródło: <http://zdp.bip.powiat.elblag.pl>

Przez teren gminy Młynary przebiega pierwszorzędna linia kolejowa nr 204, częściowo zelektryfikowana relacji Malbork-Mamonowo w Obwodzie Kaliningradzkim, przez Elbląg, Młynary, Braniewo. Linia zaliczana jest do sieci TEN-T (transeuropejskiej sieci transportowej).

4.4.2 INFRASTRUKTURA WODNO-KANALIZACYJNA

4.4.2.1 SIEĆ WODOCIĄGOWA

Długość czynnej sieci wodociągowej w Gminie w 2014 roku wynosiła ponad 126 km bez przyłączy. Liczba przyłączy wynosiła 764 sztuki. Pobór wody przez gospodarstwa domowe w 2014 roku kształtował się na poziomie 208 dam³. **Woda dostarczana mieszkańcom do spożycia spełnia wszelkie wymogi sanitarne i ogólnie oceniana jest jako dobra.** Ponad 96% stałych mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej.

Tabela 29 CHARAKTERYSTYKA SIECI WODOCIĄGOWEJ W GMINIE MŁYNARY

	2012	2013	2014	2014	
				MIASTO	TERENY WIEJSKIE
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	113,4	126,1	126,1	9,1	117,0
Ilość przyłączy prowadząca do budynków mieszkalnych [szt.]	717	754	764	204	560
Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]	160,5	201,5	208,3	80,3	128,0
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	3.673	3.684	4.385	1.815	2.570
Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1mieszkańca [m ³]	35,0	44,1	45,9	44,2	47,1

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na terenie gminy Młynary usługi zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzenia ścieków świadczą Wodociągi Młynarskie sp. z o. o., której jedynym udziałowcem jest gmina Młynary. Źródłem zaopatrzenia są wody podziemne. Sieć wodociągowa, zaopatrująca lokalną ludność w wodę, zasilana jest z dwóch ujęć wody: w Młynarach i Karszewie, na terenie których zlokalizowane są po dwie studnie głębinowe.

Średnie roczne zużycie wody na jednego mieszkańca w 2014 roku wynosi 45,9 m³ i jest to dużo więcej niż średnio w Polsce (31,1 m³), województwie (30,8 m³) i powiecie (28,8 m³). Na przestrzeni ostatnich lat wartość ta wykazuje tendencję rosnącą

4.4.2.2 SIEĆ KANALIZACYJNA

Gospodarka ściekowa rozwiązana jest jedynie na terenie Miasta Młynary (obszar wiejski gminy Młynary pozbawiony jest sieci kanalizacyjnej). Odsetek skanalizowania Miasta wynosi 93%, a całkowita długość sieci to ok. 7,3 km.

Tabela 30 SIEĆ KANALIZACYJNA W GMINIE MŁYNARY

	2012	2013	2014	2014	
				MIASTO	TERENY WIEJSKIE
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	6,8	6,8	7,3	7,3	0,0
Ilość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych [szt.]	177	177	182	182	0
Ścieki odprowadzone [dam ³]	152,0	186,0	195,0	195,0	0,0
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	1.685	1.669	1.660	1.660	0

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Ścieki trafiają do oczyszczalni mechaniczno-biologicznej w Młynarach. Istniejąca oczyszczalnia ścieków typu „Obra” składa się z następujących części:

- mechanicznej – zbudowana stacja mechanicznego podczyszczania,
- biologicznej – 3 reaktory SBR z rusztami napowietrzającymi.

Dodatkowo występuje część przeznaczona do odwodnienia osadów w postaci poletek osadowych. Technologia oczyszczania ścieków w oczyszczalni w Młynarach oparta jest na metodzie niskoobciążonego osadu czynnego wg systemu sekwencyjnych bioreaktorów SBR. Parametry charakteryzujące oczyszczalnię: średnia przepustowość 360 m³/dobę, max. przepustowość 500 m³/dobę, ilość ścieków w okresie letnim nie przekracza 500 m³/dobę, ilość oczyszczonych ścieków komunalnych w ciągu roku 57,2 tys. m³/rok. Poza terenem miejskim gospodarka ściekowa nie jest w pełni rozwiązana. Ścieki dowożone do oczyszczalni w Młynarach odbierane są od ok. 200 osób. Ponadto na terenie Gminy zidentyfikowano 37 przydomowych oczyszczalni ścieków. Pozostałe budynki oraz gospodarstwa domowe odprowadzają ścieki do zbiorników bezodpływowych (tzw. szamb).

Tabela 31 LICZBA ZBIORNIKÓW BEZODPŁYWOWYCH I OCZYSZCZALNI PRZYDOMOWYCH W GMINIE MŁYNARY

ROK	ZBIORNIKI BEZODPŁYWOWE			OCZYSZCZALNIE PRZYDOMOWE		
	OGÓŁEM	MIASTO	TERENY WIEJSKIE	OGÓŁEM	MIASTO	TERENY WIEJSKIE
2014	146	1	145	37	0	37
2013	304	26	278	35	0	35
2012	304	26	278	30	0	30
2011	304	26	278	19	0	19
2010	304	26	278	12	0	12

Źródło: Bank Danych Lokalnych

4.4.3 GOSPODARKA ODPADAMI

W związku z nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, na terenie całej Polski, od dnia 1 lipca 2013 r., obowiązują nowe zasady odbioru odpadów. Zgodnie z przepisami znowelizowanej ustawy gmina została zobowiązana do objęcia nowym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości zamieszkałych i opcjonalnie nieruchomości niezamieszkałych. Wybór przedsiębiorcy odbierającego odpady komunalne dokonywany jest w drodze przetargu.

W myśl ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, obowiązany jest do przekazywania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych bezpośrednio do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

Dla terenu gminy Młynary obowiązuje „Plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2011-2016”, przyjęty Uchwałą Nr XVIII/333/12 z dnia 19 czerwca 2012 roku przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W myśl ww. dokumentu podstawą tworzenia i funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w kraju jest jego regionalizacja. Według tej zasady w województwie warmińsko-mazurskim wyodrębnionych zostało 5 regionów gospodarki odpadami komunalnymi (...), na terenie których wskazano regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych oraz instalacje służące do zastępczej obsługi regionów.

Gmina Młynary położona jest w Regionie Północnym, obejmującym łącznie 16 gmin. W regionie tym system gospodarki odpadami komunalnymi opierać się będzie na działalności Zakładu Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. z siedzibą w Elblągu oraz Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Braniewie. W skład Regionu wchodzi gminy z powiatu elbląskiego i braniewskiego oraz gmina Miasto Elbląg. Podstawą systemu gospodarki odpadami na terenie Regionu Północnego jest potencjał techniczno-organizacyjny miast: Elbląg, Braniewo i Pasłęk, zgodnie z zawartym porozumieniem międzygminnym. W związku z powyższym odpady komunalne zebrane z terenu Miasta i Gminy Młynary są dostarczane do Zakładu Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Elblągu.

W 2015 roku usługę odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości zlokalizowanych na terenie Miasta i Gminy Młynary świadczył Zakład Oczyszczania Miasta Usługi Komunalne Bernadyta Bednarczyk, ul. Osińskiego 2B, 14-420 Młynary. Odbiór odpadów zmieszanych odbywał się raz w tygodniu, natomiast odbiór

odpadów segregowanych raz na dwa tygodnie. Odpady segregowane były odbierane z podziałem na następujące frakcje: plastik, szkło, papier – w systemie workowym. Worki mieszkańcom dostarczał przedsiębiorca wyłoniony w drodze przetargu. Ponadto odbyły się objazdowe zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

W miejscowości Młynary, jak również w większości miejscowości wiejskich znajdują się punkty dobrowolnej zbiórki selektywnej w postaci pojemników do segregacji odpadów o pojemności 1.100 l, do których mieszkańcy mogą oddawać bez ograniczeń: plastik, szkło oraz papier. W 2015 roku z terenu Miasta i Gminy Młynary zebrano następujące ilości odpadów:⁸

- Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne – 824 Mg,
- Szkło – 16,9 Mg,
- Tworzywa sztuczne – 14,1 Mg,
- Papier i tektura – 4,5 Mg,
- Odpady wielkogabarytowe – 13,1 Mg,
- Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – 2,8 Mg,
- Inne odpady nieulegające biodegradacji – 27,2 Mg,
- Zmieszane odpady z budowy, remontu i demontażu – 4,1 Mg.

4.4.4 INFRASTRUKTURA ELEKTROENERGETYCZNA I GAZOWA

4.4.4.1 SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA

Teren gminy Młynary zaopatrywany jest w energię elektryczną ze stacji 110/15 kV/kV GPZ Elbląg i GPZ Pasłęk. Linie średniego napięcia na terenie gminy Młynary zasilają łącznie 84 stacje transformatorowe 15 kV/0,4 kV, z których zasilana jest cała sieć elektroenergetyczna niskiego napięcia. Stan techniczny linii elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia na terenie Miasta i Gminy Młynary jest dobry. Standardy jakościowe energii elektrycznej są dotrzymywane z zachowaniem odchyleń dopuszczonych przepisami. Łącznie na terenie gminy Młynary przebiegają:

- napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15 kV o łącznej długości 97,8 km,
- kablowe linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15 kV o łącznej długości 6,4 km,

---

⁸ Źródło: Analiza Stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi na terenie Miasta i Gminy Młynary za 2015 rok

- napowietrzne linie elektroenergetyczne niskiego napięcia 0,4 kV o łącznej długości 136,0 km,
- kablowe linie elektroenergetyczne niskiego napięcia 0,4 kV o łącznej długości 9,4 km⁹.

Tabela 32 ZUŻYCIIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W MŁYNARACH

	2010	2011	2012	2013	2014
Odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu [szt.]	608	626	599	603	603
Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu [MWh]	1.111	1.230	1.157	1.137	1.097
Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca [kWh]	590,8	658,1	622,2	620,4	604,0
Zużycie energii na 1 odbiorcę (gosp. dom.) [kWh]	1.826,7	1.964,9	1.931,1	1.885,9	1.820,0

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Dostawcą energii elektrycznej dla gminy Młynary jest firma Energa Operator S.A. Infrastruktura przesyłowa i dystrybucyjna pozwala na dotrzymanie norm niezawodności zasilania, jakości dostarczanej energii elektrycznej oraz ciągłości zasilania.

4.4.4.2 SIEĆ GAZOWA

Na terenie gminy Młynary nie ma systemu dystrybucji gazu przewodowego. Gospodarstwa, wykorzystują butle z gazem propan-butan.

4.4.5 INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA

Gmina Młynary należy do gmin o dobrze rozwiniętej sieci telefonicznej. W dziedzinie telefonii komórkowej dostępne są usługi głównych operatorów rynku (Orange, Play, Plus, T-Mobile).

Sprawnie funkcjonujące połączenia telefoniczne i ich powszechna dostępność są znaczącymi czynnikami rozwoju gospodarczego i cywilizacyjnego. Są czynnikiem stymulującym gminną ofertę inwestycyjną, jak również podnoszą poziom standardu życia mieszkańców.

4.4.6 CIEPŁOWNICTWO

Na terenie gminy Młynary nie istnieje centralny system ciepłowniczy. Zasilanie odbiorców w ciepło opiera się przede wszystkim na ogrzewaniu rozproszonym, indywidualnym, głównie są to kotły na paliwo stałe (węgiel, drewno). Budownictwo wielorodzinne w Młynarach

⁹ Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Młynary

wykorzystuje lokalne kotłownie osiedlowe wykorzystujące węgiel kamienny, miał węglowy oraz olej opałowy.

4.5 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

4.5.1 EDUKACJA

Gmina jako jednostka samorządu terytorialnego odpowiada za utrzymanie i rozwój bazy materialnej szkół i placówek oświatowych. Odpowiedzialność ta dotyczy wymiaru ekonomicznego oraz rozciąga się również na sferę zobowiązań wobec społeczności Gminy w zakresie tworzenia systemu edukacyjnego, który młodzieży stworzy szanse osobistego rozwoju, a środowisku zapewni cywilizacyjny awans. Gmina Młynary dąży do tworzenia takich warunków funkcjonowania szkół i placówek oświatowo-wychowawczych, które zapewniają powszechność, celowość oraz wysoką jakość systemu edukacyjnego. Aktualnie funkcjonująca sieć szkół i przedszkoli zapewnia podstawowe warunki do realizacji zadań oświatowych w Gminie. Obiekty oświatowe, ich wyposażenie, a także odpowiednie kwalifikacje nauczycieli są przedmiotem dokładnej analizy władz Miasta i Gminy. Wyraźnie widać także podejmowane działania wychowawcze, ukierunkowane na kształtowanie pożądanych społecznie postaw i właściwy rozwój osobowości młodego pokolenia. Strategia rozwoju systemu edukacji oparta została na próbie budowania ładu w środowisku lokalnym poprzez dialog rodziców, nauczycieli i władz Miasta i Gminy, podejmowanie prawidłowych decyzji dotyczących bazy materialnej, służącej kształceniu, opiece i wychowaniu oraz racjonalnego wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na ten cel.

Samorządowe placówki oświatowe znajdujące się na terenie Miasta i Gminy:

- Przedszkole w Młynarach
- Zespół Szkół w Młynarach:
  - Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Młynarach,
  - Gimnazjum im. Jana Pawła II w Młynarach,
- Szkoła Podstawowa w Błudowie.

Tabela 33 LICZBA UCZNIÓW W GMINIE MŁYNARY W LATACH 2008-2015

	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
SZKOŁA PODSTAWOWA	346	352	355	341	333	334	326	313
GIMNAZJUM	223	212	192	182	182	170	154	152
SUMA	569	564	547	523	515	504	480	465

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Prognozy demograficzne wskazują na ogólną tendencję zmniejszania się liczby uczniów w gimnazjach i szkołach podstawowych. Trend ten ma charakter stały, zgodny z ogólnymi trendami demograficznymi w Polsce.

Tabela 34 LICZBA MIEJSC I DZIECI W PRZEDSZKOLACH W GMINIE MŁYNARY

	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
DZIECI	47	47	48	49	48	49	49	49
MIEJSCA	47	47	48	49	48	49	49	49

Źródło: Bank Danych Lokalnych

4.5.2 KULTURA I SPORT

Na terenie gminy swoją działalność prowadzi Ośrodek Kultury w Młynarach. Działa on zgodnie ze Statutem, stara się zaspokoić potrzeby i aspiracje kulturalne społeczeństwa poprzez tworzenie i upowszechnianie różnych dziedzin kultury oraz sztuki profesjonalnej i amatorskiej, a także poprzez edukację artystyczną. Działalność Ośrodka nie ogranicza się wyłącznie do terenu miejscowości, ale skierowana jest również do mieszkańców całej gminy, czy powiatu, którzy chętnie korzystają z jego oferty. Co roku Ośrodek organizuje kilkadziesiąt imprez kulturalnych. Do podstawowych zadań Ośrodka Kultury należy:

- Rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspakajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych,
- Edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę,
- Tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz
- Zainteresowania wiedzą i sztuką,
- Tworzenie warunków do rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego,
- Gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie, ochrona i udostępnianie dóbr kultury.

Cele te realizowane są poprzez:

- Organizowanie różnorodnych form edukacji kulturalnej i społecznej dzieci, młodzieży i dorosłych,
- Wspieranie, popularyzacje twórczości artystycznej we wszystkich dziedzinach sztuki,
- Wspieranie i organizowanie amatorskiej twórczości artystycznej, rekreacji i wypoczynku,
- Organizacja imprez kulturalnych, artystycznych, rekreacyjnych i turystycznych o zasięgu lokalnym,
- Promowanie szeroko rozumianej kultury zdrowotnej,

- Promowanie, wspieranie i realizacja projektów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną.

Ośrodek Kultury organizuje między innymi:

- Spektakle, koncerty, wystawy, odczyty, spotkania i inne imprezy o charakterze artystycznym, edukacyjnym i rekreacyjnym,
- Sekcje, zespoły zainteresowań i pracownie specjalistyczne, ogniska artystyczne,
- Kursy, warsztaty i seminaria.

W strukturze organizacyjnej Ośrodka Kultury funkcjonują:

- Dom Kultury – stanowi siedzibę Ośrodka i prowadzi działalność w zakresie upowszechniania kultury.
- Biblioteka Publiczna służąca zaspokajaniu zbiorowych potrzeb lokalnej społeczności w zakresie czytelnictwa, upowszechniania wiedzy i rozwoju kultury. Do szczegółowego zakresu działania Biblioteki Publicznej należy:
  - gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie materiałów bibliotecznych,
  - prowadzenie działalności informacyjno-bibliotecznej, popularyzację książki, czytelnictwa i wiedzy, ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dotyczących własnego regionu,
  - udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu, wypożyczania poza lokal biblioteki,
  - prowadzenie działalności informacyjno- bibliotecznej.
- Kino „Zenit” – służące do popularyzacji sztuki filmowej, organizowania projekcji filmowych, spektakli, przedstawień i koncertów.
- Obiekt kulturalno-sportowy, stadion w Młynarach,
- Świetlice wiejskie:
  - w Nowym Monasterzysku 10,
  - w Stare Monasterzysku,
 pełnią rolę miejsc spotkań mieszkańców i bazy do prowadzenia działalności lokalnych Stowarzyszeń,
- Amfiteatr w Młynarach przy ul. 1 Maja.

Tabela 35 BIBLIOTEKA W GMINIE MŁYNARY

	2010	2011	2012	2013	2014
Biblioteki i filie	1	1	1	1	1

Pracownicy	1	2	1	1	2
Księgozbiór	14.564	14.779	14.553	10.819	7.007
Czytelnicy w ciągu roku	420	406	429	403	311
Wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	16.853	17.204	17.303	16.204	7.898

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W ramach działalności Ośrodka prowadzone są również zajęcia stałe, do których należą:

- zajęcia plastyczne,
- zajęcia taneczne,
- nauka gry na instrumentach klawiszowych,
- nauka języka angielskiego.

Rysunek 9 Ośrodek Kultury w Młynarach (źródło: <http://www.kultura-mlynary.pl>)

Ponadto na terenie gminy działa wiele organizacji i stowarzyszeń społecznych m. in.:

- Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo Północnej Warmii i Wysoczyzny Elbląskiej,
- Towarzystwo Przyjaciół Zastawna,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Młynar,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży Gminy Młynary,
- Stowarzyszenie Mieszkańców i Przyjaciół Wsi Nowe Monasterzysko,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Sołectwa Rucianka,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Wsi Kurowo Braniewskie i Kraskowo,
- Fundacja "Teraz my",
- Zespół Ludowy „Karszewianki” ,

- Stowarzyszenie Przyjaciół Karszewa "Pióropusznikowy Gaj",
- Koło Łowieckie „Orlik”,
- Stowarzyszenie Klub Sportowy "Syrena" Młynary, w tym grupy piłkarskie:
  - trampkarze,
  - żaki,
  - młodzicy,
  - juniorzy,
  - seniorzy,
- UKS „Syrenka” przy Szkole Podstawowej w Młynarach,
- UKS „Dona” przy Publicznym Gimnazjum w Młynarach,
- Polski Związek Wędkarski Koło Młynary,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło Młynary,
- Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych Koło w Młynarach,
- Związek Nauczycielstwa Polskiego Koło w Młynarach,
- Grupa Wsparcia AA.

Sport stanowi jeden z kluczowych elementów życia społecznego. Promuje odpowiednie zachowania, kształtuje charakter i tożsamość, poprawia ogólną kondycję ciała oraz uczy szacunku dla innych, przestrzegania określonych zasad, pielęgnuje poczucie solidarności i umiejętność współpracy. Wartości edukacyjne sportu przejawiają się w niewymuszony, naturalny sposób, przybierając postać zabawy. Regularne uprawianie sportu jest sposobem zapobiegania anomalii społecznym takim jak przemoc, przestępczość i narkomania. Poprzez wyraźne oddziaływanie sportu na stosunki międzyludzkie uznaje się, że jego wpływ na życie człowieka wykracza daleko ponad zajęcia czysto sportowe. Wszelkie obiekty sportowe służą jako miejsca spotkań, które integrują ludzi przez co zarazem wzmacniają więzi społeczne. Wychowanie fizyczne oraz promowanie sportu powinno podlegać nieustannemu rozwojowi na wszystkich etapach edukacji, w formach atrakcyjnych dla wszystkich grup wiekowych lokalnego społeczeństwa.

W Młynarach działa klub piłkarski „Syrena”, który aktualnie występuje w klasie okręgowej, grupy warmińsko-mazurskiej II.

4.5.3 OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

4.5.3.1 OCHRONA ZDROWIA

W Młynarach znajduje się tylko jedna poradnia lekarza rodzinnego, w tym poradnia Ginekologiczno-Położnicza. Mieszkańcom gminy Młynary opiekę zdrowotną zapewnia również Szpital Powiatowy zlokalizowany w Pastęku. Do dyspozycji chorych jest 65 łóżek w oddziałach szpitalnych, 30 łóżek opieki długoterminowej, oddział diagnostyczny, oddział farmacji szpitalnej oraz poradnie specjalistyczne. W gminie funkcjonuje także jedna apteka.

4.5.3.2 POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna umożliwia przewyższanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym poprzez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

W ramach instytucji samorządowych zajmujących się problematyką społeczną działa Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Młynarach. Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych, m.in. koordynuje rozwiązanie problemów społecznych na terenie. Oferta MGOPS skierowana jest do mieszkańców, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialno-bytowej i zdrowotnej. W wykonywaniu zadań Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy i sołectw, innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, policją, sądami, prokuraturą, kuratorami sądowymi, społecznymi, stowarzyszeniami i fundacjami znajdującymi się na naszym terenie oraz instytucjami zajmującymi się pomocą społeczną.

Tabela 36 WYKAZ GOSPODARSTW DOMOWYCH I OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ

ROK	LICZBA GOSPODARSTW DOMOWYCH KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ	OSOBY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ
2014	328	810
2013	356	898
2012	323	839
2011	325	902
2010	317	891

Źródło: Bank danych lokalnych

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez gminę, a realizowana przez Urząd Miasta i Gminy w Młynarach. W latach 2011-2015 najczęściej udzielanymi mieszkańcom Gminy formami wsparcia były pomoc finansowa i rzeczowa, głównie w postaci zasiłków celowych i w naturze, zasiłków stałych, okresowych oraz posiłku.

4.5.4 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym również zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, reguluje ustawa o samorządzie gminnym, która traktuje powyższe jako zadania własne Gminy.

Do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego zobowiązane są wszystkie organy władzy i administracji państwowej, szczególnie instytucje wyspecjalizowane w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, jak np. Policja, Straż miejska, Państwowa Straż Pożarna, które w realizacji swoich zadań wspierane są przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.

Swój wkład w poprawę efektywności działania ww. służb mają władze Gminy, które wspierają jednostki OSP.

- OSP w Młynarach,
- OSP w Karszewie,
- OSP w Błudowie,
- OSP w Kurowie Braniewskim,
- OSP w Kwietniku,
- OSP w Sąpach,
- OSP we Włóczyskach,
- OSP w Zastawnie.

Celem zapewnienia realizacji zadań wynikających z ustawy o ochronie przeciwpożarowej co roku w budżecie Gminy zapewnia się środki finansowe z przeznaczeniem na utrzymanie jednostek OSP i utrzymanie ich gotowości bojowej, zakupy sprzętu przeciwpożarowego, wyszkolenie i prowadzenie remontów baz lokalowych. Jednostki należące do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego dotowane są dodatkowo z budżetu państwa.

Posterunek Policji mieści się w Młynarach. Teren działania posterunku obejmuje całą gminę.

W 2015 roku na terenie powiatu elbląskiego, **wykryto 1.037 przestępstw o różnym charakterze.**

Tabela 37 STATYSTYKA PRZESTĘPSTW NA TERENIE POWIATU ELBLĄSKIEGO

	2014	2015
Przestępstwa ogółem	5.007	1.037
Przestępstwa o charakterze kryminalnym	3.612	701
Przestępstwa o charakterze gospodarczym	876	121
Przestępstwa drogowe	390	161
Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu	105	36
Przestępstwa przeciwko mieniu	395	536
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw	73,0	75,4

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W 2014 roku na trasach powiatu elbląskiego odnotowano 95 wypadków drogowych, w których śmierć poniosło 12 osób a 136 zostało rannych.

4.6 DANE Z MONITORINGU PAŃSTWOWYCH SŁUŻB OCHRONY ŚRODOWISKA

Do oceny wykorzystano dane z następujących dokumentów:

- *RAPORT O STANIE ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2014* przygotowanym przez Inspekcję Ochrony Środowiska Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie¹⁰,
- *OCENA ROCZNA JAKOŚCI POWIETRZA W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO – MAZURSKIM ZA ROK 2014*¹¹
- *GENERALNY POMIAR RUCHU GDDKIA 2010*¹²
- *STAN KLIMATU AKUSTYCZNEGO W POLSCE W ROKU 2013*¹³

Powietrze. Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego wydzielono 3 strefy dla których dokonuje się oceny jakości powietrza: miasto Olsztyn, miasto Elbląg i strefa warmińsko-mazurska. Stężenia zanieczyszczeń: SO₂, O₃, NO₂/NO_x, CO, pyłu PM_{2.5}, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu w pyłe PM₁₀ ze względu na ochronę zdrowia i roślin nie przekraczały wartości

¹⁰ Źródło: http://wios.olsztyn.pl/pliki/Raport_2014.pdf, kwiecień 2016

¹¹ Źródło: http://wios.olsztyn.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=479:ocena-roczna-jakosci-powietrza-w-wojewodztwie-warmisko-mazurskim-w-2014-roku&catid=62:powietrze&Itemid=129, kwiecień 2016

¹² Źródło:

https://www.gddkia.gov.pl/userfiles/articles/g/GENERALNY_POMIAR_RUCHU_2010/0.1.1.3_Wykaz_odc_pomiarowych_GPR_2010.pdf, styczeń 2016

¹³ Źródło: http://www.gios.gov.pl/images/dokumenty/pms/monitoring_halasu/halas_raport_rok_2013.pdf, styczeń 2016

odpowiednio dopuszczalnych i docelowych określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2012, poz. 1031). Wystąpiły przekroczenia wartości celu długoterminowego dla ozonu zarówno pod kątem ochrony zdrowia jak i roślin. Stężenia metali w pyłe od kilka lat mieszczą się poniżej dolnych progów oszacowania określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. 2012, poz. 1032). W 2014 roku wystąpiły przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 we wszystkich strefach w województwie. Zanotowano przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszzonego PM10 w strefie warmińsko-mazurskiej i strefie miasto Olsztyn. Odnotowano przekroczenie standardu dobowego na trzech stanowiskach pomiarowych – w Nidzicy i Iławie i Olsztynie (pomiarów metodą automatyczną). Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń była wzmożona emisja zanieczyszczeń ze źródeł komunalnych spowodowana niekorzystnymi warunkami klimatycznymi w okresie zimowym oraz spalaniem słabej jakości materiału grzewczego w mało wydajnych piecach. W związku z zaistnieniem przekroczeń działania podejmuje się zgodnie z art.91 Prawa Ochrony Środowiska. WIOŚ Olsztyn w niniejszym opracowaniu podaje obszary, na których zarejestrował przekroczenia za pomocą specjalistycznych poborników. Wyniki z części stanowisk działających w ramach wojewódzkiego systemu monitoringu zanieczyszczeń powietrza nie zostały wykorzystane przy wykonywaniu oceny z powodu nie wystarczającej kompletności serii oraz prowadzenia równoległego pomiarów tego samego zanieczyszczenia w ramach jednej stacji.

Wody. Na obszarze Miasta i Gminy nie stwierdzono I klasy stanu/potencjału ekologicznego. Stwierdzono dobry i umiarkowany stan i potencjał. Wskaźnikami obniżającymi jakość wody były: ogólny węgiel organiczny, azot Kjeldahla, fosforany, fosfor ogólny, tlen rozpuszczony, BZT₅ i azot amonowy.

Największa rzeka przepływając przez Gminę – Bauda stanowi odbiornik ścieków komunalnych z oczyszczalni w Młynarach.

Gleby. Na terenie powiatu elbląskiego zakwaszenie gleb przekracza średnią dla województwa, tylko 15% nie wymaga wapnowania. 40 % ma niską i bardzo niską zawartość przyswajalnego fosforu, 36% gleb ma niską zawartość przyswajalnego potasu, a 10% magnezu. Wyniki badań służyć powinny przede wszystkim doradztwu nawozowemu, aby uniknąć wyfukiwania nadmiaru stosowanych składników.

Hałas. Na terenie powiatu elbląskiego stwierdzono przekroczenia norm hałasu, ale dotyczyło to Miasta Elbląg. Dla terenu Miasta i Gminy Młynary nie prowadzono pomiarów hałasu. Potencjalna degradacja klimatu akustycznego środowiska ma miejsce przede wszystkim w sąsiedztwie głównych tras komunikacji drogowej na terenie Gminy. Ze względu na trudności związane z eliminowaniem tego rodzaju konfliktów akustycznych, podstawowe znaczenie ma właściwa polityka w zakresie planowania przestrzennego. Problem ten dotyczy nie tylko decyzji podejmowanych w stosunku do obiektów będących źródłami hałasu, ale również lokalizowania projektowanej zabudowy i terenów wymagających komfortu akustycznego. Szczególnym zadaniem jest dochowanie starań o zachowanie komfortu akustycznego na terenach, na których aktualnie panują korzystne warunki akustyczne. W związku z presją urbanizacyjną obszarów takich jest coraz mniej, równocześnie wobec powszechności narażenia na hałas powinny one zostać objęte szczególną ochroną.

Promieniowanie elektromagnetyczne. Podczas pomiarów prowadzonych w roku 2011 nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych na terenach dostępnych dla ludności na całym obszarze województwa warmińsko-mazurskiego.

Gospodarka odpadami W związku z nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, na terenie całej Polski, od dnia 1 lipca 2013 r., obowiązują nowe zasady odbioru odpadów. Zgodnie z przepisami znowelizowanej ustawy gmina została zobowiązana do objęcia nowym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości zamieszkałych i opcjonalnie nieruchomości niezamieszkałych. Dla terenu gminy Młynary obowiązuje „Plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2011-2016”, przyjęty Uchwałą Nr XVIII/333/12 z dnia 19 czerwca 2012 roku przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W myśl ww. dokumentu podstawą tworzenia i funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w kraju jest jego regionalizacja. Według tej zasady w województwie warmińsko-mazurskim wyodrębnionych zostało 5 regionów gospodarki odpadami komunalnymi (...), na terenie których wskazano regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych oraz instalacje służące do zastępczej obsługi regionów.

Gmina Młynary położona jest w Regionie Północnym, obejmującym łącznie 16 gmin. W regionie tym system gospodarki odpadami komunalnymi opierać się będzie na działalności Zakładu Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. z siedzibą w Elblągu oraz Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Braniewie. W skład Regionu wchodzi gminy z powiatu elbląskiego i braniewskiego oraz gmina Miasto Elbląg. Podstawą systemu gospodarki

odpadami na terenie Regionu Północnego jest potencjał techniczno-organizacyjny miast: Elbląg, Braniewo i Pasłęk, zgodnie z zawartym porozumieniem międzygminnym. W związku z powyższym odpady komunalne zebrane z terenu Miasta i Gminy Młynary są dostarczane do Zakładu Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Elblągu.

W 2015 roku usługę odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości zlokalizowanych na terenie Miasta i Gminy Młynary świadczył Zakład Oczyszczania Miasta Usługi Komunalne Bernadyta Bednarczyk, ul. Osińskiego 2B, 14-420 Młynary. Odbiór odpadów zmieszanych odbywał się raz w tygodniu, natomiast odbiór odpadów segregowanych raz na dwa tygodnie. Odpady segregowane były odbierane z podziałem na następujące frakcje: plastik, szkło, papier – w systemie workowym. Worki mieszkańcom dostarczał przedsiębiorca wyłoniony w drodze przetargu. Ponadto odbyły się objazdowe zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

W miejscowości Młynary, jak również w większości miejscowości wiejskich znajdują się punkty dobrowolnej zbiórki selektywnej w postaci pojemników do segregacji odpadów o pojemności 1.100 l, do których mieszkańcy mogą oddawać bez ograniczeń: plastik, szkło oraz papier.

W 2015 roku z terenu Miasta i Gminy Młynary zebrano następujące ilości odpadów:¹⁴

- Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne – 824 Mg,
- Szkło – 16,9 Mg,
- Tworzywa sztuczne – 14,1 Mg,
- Papier i tektura – 4,5 Mg,
- Odpady wielkogabarytowe – 13,1 Mg,
- Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – 2,8 Mg,
- Inne odpady nieulegające biodegradacji – 27,2 Mg,
- Zmieszane odpady z budowy, remontu i demontażu – 4,1 Mg.

---

¹⁴ Źródło: Analiza Stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi na terenie Miasta i Gminy Młynary za 2015 rok

4.7 PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. e dokonano analizy oddziaływania na środowisko *Strategii Rozwoju Powiatu Nidzickiego na lata 2016-2022*. Oceniono przewidywania co do oddziaływań bezpośrednich, pośrednich wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych oraz długoterminowych wraz z uzasadnieniem. Przewidywania odniesiono do poszczególnych zadań służących realizacji celów Strategii. Dzięki temu możliwe było dokładne zanalizowanie oddziaływania na środowisko w stosunku do każdego zaplanowanego zadania. Przeanalizowano potencjalne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska.

Ocenę i identyfikację znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych celów dokonano w sposób przyjęty w prognozach oddziaływania na środowisko. Opracowano macierz skutków środowiskowych, która jest syntetycznym zestawieniem możliwych pozytywnych bądź negatywnych oddziaływań ocenianych zadań na środowisko naturalne.

Realizacja Strategii z założenie nie spowoduje ingerencji i przekształceń w środowisku naturalnym o wysokich walorach przyrodniczych, nie wpłynie negatywnie na obszary chronione, cenne przyrodniczo.

Pojawiające się negatywne oddziaływanie na środowisko przedsięwzięć zawartych w Strategii ograniczać się będzie do etapu realizacji inwestycji (etapu prac budowlanych związanych z planowaną inwestycją). Pojawiająca się zazwyczaj podwyższona emisja hałasu, spalin z maszyn budowlanych, czy też zwiększoną emisją pyłów jest oddziaływaniem krótkotrwałym, lokalnym i ci najważniejsze odwracalnym. Na etapie eksploatacji oddziaływanie na środowisko będzie znikome, zazwyczaj o charakterze pozytywnym (np. zmniejszona emisja pyłów na utwardzonej drodze) w stosunku do stanu obecnego.

W tabeli poniżej przedstawiono wpływ poszczególnych przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Strategii na poszczególne elementy środowiska. Przy ocenie starano się brać pod uwagę końcowy efekt realizacji przedsięwzięcia i jego potencjalne oddziaływania na etapie normalnego funkcjonowania jak również na etapie budowy. Zastosowano następujące oznaczenia:

- (0) – brak zauważalnego oddziaływania w zakresie analizowanego przedsięwzięcia,

- (+) – potencjalnie pozytywne oddziaływanie,
- (-) – potencjalnie negatywne oddziaływanie,
- (N) – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania.

Uwaga: Poniżej tabel zamieszczono uzasadnienie wyborów opisanych w tabelach.

Projekt 02.08.2016 r.

Tabela 38 WPŁYW ZADAŃ NA ELEMENTY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE I CELU STRATEGICZNEGO

CEL STRATEGICZNY 1	ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Program operacyjny 1.1	Stworzenie stref aktywności gospodarczej poprzez kompleksowe przygotowanie terenów pod inwestycje												
Działanie 1.1.1	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych	-	+	-	-	0	0	N	N	N	0	0	+
Działanie 1.1.2	Oferowanie pakietu preferencyjnego przedsiębiorcom i inwestorom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 1.1.3	Promocja terenów inwestycyjnych	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 1.1.4	Wzmocnienie wizerunku Gminy przyjaznej inwestorom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Program operacyjny 1.2	Dostosowanie produkcji rolniczej oraz przetwórstwa do funkcjonowania w standardach ekologicznych												
Działanie 1.2.1	Wspieranie innowacyjnych technologii	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+
Działanie 1.2.2	Tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	+
Działanie 1.2.3	Budowa dróg dojazdowych do pól	N	+	N	N	N	+	N	N	N	0	0	+
Działanie 1.2.4	Propagowanie ekologicznych upraw rolnych z możliwością wystawiania produktów rolnych na imprezach okolicznościowych	+	+	+	+	+	+	+	N	N	0	0	+
Działanie 1.2.5	Pomaganie w ukierunkowaniu	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+

	produkcji rolnej												
Program operacyjny 1.3	Wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości												
Działanie 1.3.1	Stworzenie i wdrażanie programów pomocowych dla przedsiębiorców	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 1.3.2	Wspieranie organizacji bezpłatnych szkoleń	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 1.3.3	Wspieranie lokalnych porozumień przedsiębiorców/rolników	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 1.3.4	Wspieranie włączenia społecznego	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 1.3.5	Wspieranie proinnowacyjności	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Program operacyjny 1.4	Rozwój turystyki												
Działanie 1.4.1	Wykorzystanie potencjału i rozbudowa szlaków turystycznych	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 1.4.2	Zwiększanie potencjału bazy gastronomicznej i noclegowej	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 1.4.3	Przygotowanie produktu turystycznego	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 1.4.4	Promocja i rozwój agroturystyki	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 1.4.5	Promocja walorów Gminy	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+

Źródło: opracowanie Remedia S.A.

Uzasadnienie:

W programie inwestycyjnym 1.1 działanie 1.1.1 Uzbrojenie terenów inwestycyjnych może wpłynąć niekorzystnie na różnorodność biologiczną, ograniczając lokalnie środowisko zarówno dla flory jak i fauny, niemniej *Strategia* nie przewiduje się takich działań w obszarach cennych przyrodniczo. Podnosi wartość ekonomiczną obszaru, jednocześnie czyniąc zmianę korzystną dla człowieka. Przygotowanie terenów pod inwestycje nie będzie wpływać na jakość wody dzięki właściwemu skanalizowaniu i przygotowaniu gruntu. Uzbrojenie terenu może wpłynąć na krajobraz zgodnie z definicją Europejskiej Konwencji Krajobrazowej będący „fragmentem powierzchni ziemi postrzeganym przez ludzi, którego charakter jest wynikiem działania i interakcji czynników przyrodniczych i antropogenicznych”. Niemniej zmiana ta będzie niewielka, podlegająca zgodnie z przepisami kompensacie przyrodniczej. Ponadto nie będzie odbywać się na terenach o dużej wartości środowiskowej. Podobnie można opisać wpływ przygotowania sprawnej komunikacji z terenami inwestycyjnymi (działanie 1.1.3), choć tu można stwierdzić korzystny wpływ utwardzonych dróg na jakość powietrza (zarówno zapylenie jak i mniejsze zużycie paliwa). Działania 1.1.2, 1.1.3 i 1.1.4 nie mają wpływu na środowisko, dotyczą tylko sfery formalnej i informacyjnej.

Programy inwestycyjne 1.2 „Dostosowanie produkcji rolniczej oraz przetwórstwa do standardów ekologicznych” ze swej istoty będzie miał pozytywny wpływ na środowisko, przewiduje bowiem wspieranie tylko nowoczesnych technologii sprzyjających środowisku. Pewnym wyjątkiem może być działanie 1.2.3 – budowa dróg dojazdowych do pól, które to działanie niesie za sobą potencjalne zagrożenie takie jak każda droga, wpływająca na ekosystem. Jednak redukcja zapylenia i zużycia paliwa zyskana dzięki ułatwieniu dojazdu sprzętu rolnego do pól będzie wyraźną korzyścią w stosunku do niewielkich zagrożeń.

Programy inwestycyjny 1.3 „Wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości” dotyczy głównie sfery formalnej i informacyjnej, dlatego jest obojętny dla środowiska za wyjątkiem antroposfery – tam działania wywierają będą korzystny wpływ. Natomiast konkretne działanie 1.3.5, wspieranie przedsiębiorstw proinnowacyjnych będzie bardzo korzystne dla środowiska. Gmina Młynary zamierza wspierać tylko te działania innowacyjne, które jednocześnie będą korzystne dla środowiska.

Program operacyjny 1.4 „Rozwój turystyki” podobnie jak 1.3 będzie miał pozytywny wpływ na antroposferę, poza tym powinien być obojętny dla środowiska.

Tabela 39 WPŁYW ZADAŃ NA ELEMENTY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE II CELU STRATEGICZNEGO

CEL STRATEGICZNY 2	DOSKONALENIE STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Program operacyjny 2.1	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej												
Działanie 2.1.1	Budowa i modernizacja dróg gminnych	+	+	+	+	+	+	+	N	N	0	0	+
Działanie 2.1.2	Budowa i modernizacja chodników i parkingów	+	+	+	+	+	+	+	N	N	0	0	+
Działanie 2.1.3	Modernizacja starych i budowa nowych, energooszczędnych obwodów oświetleniowych	+	+	+	+	+	+	+	N	N	0	0	+
Działanie 2.1.4	Podnoszenie bezpieczeństwa dróg	0	+	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+
Program operacyjny 2.2	Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych, deszczowych i wodociągowych												
Działanie 2.2.1	Budowa i modernizacja systemu kanalizacyjnego gminy	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0	+
Działanie 2.2.2	Budowa przydomowych i zbiorczych oczyszczalni ścieków we wszystkich miejscowościach gminy nieposiadających kanalizacji	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0	+
Działanie 2.2.3	Rozbudowa i modernizacja istniejącej sieci wodociągowej i deszczowej	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0	+
Działanie 2.2.4	Odbudowa naturalnej retencji	+	+	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+
Program operacyjny	Rozbudowa gminnej infrastruktury												

2.3	rekreacyjno-sportowej												
Działanie 2.3.1	Budowa i modernizacja istniejących ścieżek rowerowych	0	+	0	0	+	+	+	+	+	0	+	+
Działanie 2.3.2	Modernizacja istniejących świetlic wiejskich	+	+	+	+	+	0	0	+	+	+	+	+
Działanie 2.3.3	Budowa i utrzymanie obiektów sportowych i rekreacyjnych w miejscowościach sołeckich	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0	+
Działanie 2.3.4	Zwiększenie liczby toalet publicznych	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0	+
Program operacyjny 2.4	Modernizacja bazy oświatowej												
Działanie 2.4.1	Modernizacja istniejących świetlic przyszkolnych	0	+	0	0	+	+	0	+	+	0	+	+
Działanie 2.4.2	Budowa sal komputerowych z dostępem do internetu	0	+	0	0	+	+	0	+	+	0	+	+
Działanie 2.4.3	Poprawa stanu bazy szkolnej, przedszkolnej i żłobków	0	+	0	0	+	+	0	+	+	0	+	+
Działanie 2.4.4	Budowa hali sportowej dla szkoły	0	+	0	0	+	+	0	+	+	0	+	+
Program operacyjny 2.5	Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej												
Działanie 2.5.1	Rozwój fotowoltaiki, energii wiatrowej i pochodzącej z biomasy	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+	+	+
Działanie 2.5.2	Wspieranie inteligentnego zarządzania energią	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Działanie 2.5.3	Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Działanie	Utworzenie Punktu Selektywnej	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+	+	+

2.5.4	Zbiórki Odpadów Komunalnych												
Działanie 2.5.5	Rozwój indywidualnych systemów grzewczych	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0	+
Działanie 2.5.6	Lobbowanie na rzecz włączenia Gminy Młynary w system gazowniczy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Program operacyjny 2.6	Upowszechnienie dostępu do internetu szerokopasmowego												
Działanie 2.6.1	Zapewnienie dostępu do sieci szerokopasmowej na terenie Gminy	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Działanie 2.6.2	Stworzenie Publicznych Punktów Dostępu do Internetu	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Program operacyjny 2.7	Rozbudowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej												
Działanie 2.7.1	Odnowienie, odbudowa i poprawa stanu obiektów zlokalizowanych w strefie Starego Miasta w Młynarach	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0	+
Działanie 2.7.2	Modernizacja obiektów pełniących funkcje kulturalne	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0	+
Działanie 2.7.3	Budowa biblioteki w Młynarach	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0	+
Działanie 2.7.4	Rozbudowa obiektu Urzędu Miasta i Gminy	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0	+
Działanie 2.7.5	Modernizacja kina w Młynarach	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0	+
Działanie 2.7.6	Realizacja Lokalnego Planu Rewitalizacji Miasta i Gminy Młynary 2020+	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	0	+

Źródło: opracowanie Remedia S.A.

Uzasadnienie:

Cały drugi cel strategiczny: DOSKONALENIE STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ ze swej istoty nastawiony jest na uzyskanie pozytywnych skutków dla środowiska.

Uzasadnienie:

Program inwestycyjny 2.1 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, działania 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3 i 2.1.4 ingeruje w środowisko w trakcie realizacji. Przy tym warto zauważyć, że działania w zakresie dróg zawsze nakierowane są na bezpieczeństwo i wygodę użytkowników i podnoszą majątek Gminy. Sama budowa lepszych dróg może wpłynąć negatywnie na zwierzęta (potrącenia przez szybko jadące pojazdy). Niemniej przewiduje się przy każdym konkretnym projekcie rozwiązania minimalizujące wpływ negatywny, w przypadku niemożności kompensatę przyrodniczą określoną konkretnie w danym projekcie. Ponadto uporządkowanie ruchu pieszych i pojazdów przez utwardzenie szlaków w istotny sposób przyczynia się do redukcji procesów erozyjnych.

Program operacyjny 2.2 „Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych, deszczowych i wodociągowych” może mieć negatywny wpływ w czasie realizacji inwestycji, jednak jednoznacznie korzystny po jej zakończeniu.

Program operacyjny 2.3 „Rozbudowa gminnej infrastruktury rekreacyjno-sportowej” oprócz pozytywnych skutków w antroposferze przyczyni się do mniejszej presji na środowisko, np. dzięki grze w piłkę na przygotowanym obiekcie, a nie niszczeniu nieprzygotowanej łąki.

Program operacyjny 2.4 „Modernizacja bazy oświatowej” poza pozytywnym wpływem na antroposferę nie ma wpływu na stan środowiska.

Program operacyjny 2.5 „Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej” ze swej istoty nakierowany jest na poprawę warunków środowiskowych, choć każdorazowo wymagana będzie analiza i uzgodnienia dotyczące konkretnego projektu. Dotyczy to możliwego wpływu na krajobraz, zwierzęta itp. Niemniej przy konkretyzacji działań w zakresie elektrowni wiatrowych i fotowoltaiki należy każdorazowo rozważyć potencjalne negatywne skutki działań opierając się o bieżące opracowania.

Program operacyjny 2.6 „Upowszechnienie dostępu do internetu szerokopasmowego” jest nastawiony wyłącznie na pozytywny wpływ dla ludzi.

Wreszcie program operacyjny 2.7 „Rozbudowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej” może ingerować w środowisko w trakcie realizacji. Wszystkie działania są nastawione na podniesienie jakości usług publicznych podnosząc jednocześnie majątek Gminy.

Tabela 40 WPŁYW ZADAŃ NA ELEMENTY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE III CELU STRATEGICZNEGO

CEL STRATEGICZNY 3	SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Program operacyjny 3.1	Zaspokojenie potrzeb rekreacyjnych i wypoczynkowych dzieci i młodzieży												
Działanie 3.1.1	Organizowanie różnych form letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.1.2	Współpraca z klubami sportowymi, zrzeszającymi osoby uprawiające różne dyscypliny sportu	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0	+
Program operacyjny 3.2	Zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców Gminy												
Działanie 3.2.1	Aktywne instytucje kultury	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.2.2	Intensyfikacja udziału mieszkańców w kulturze jako uczestników i twórców wydarzeń kulturalnych	0	+	0	0	0	0	0	0	0		+	+
Działanie 3.2.3	Kultywowanie i promocja tradycji	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.2.4	Wspieranie rozwoju społeczeństwa												

	obywatelskiego												
Program operacyjny 3.3	Dbałość o wysoki poziom bezpieczeństwa społecznego												
Działanie 3.3.1	Zapewnienie nowoczesnego sprzętu dla OSP	0	+	+	+	+	+	0	0	0	0	+	+
Działanie 3.3.2	Modernizacja bazy lokalowej OSP	+	+	+	+	+	+	+	0	0	0	+	+
Program operacyjny 3.4	Aktywne i zdrowe starzenie się												
Działanie 3.4.1	Kształtowanie i promocja aktywnych postaw na rzecz zdrowego i aktywnego stylu życia	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.4.2	Stworzenie punktu dziennej opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.4.3	Profilaktyka zdrowotna	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Program operacyjny 3.5	Uczenie się przez całe życie (Life Long Learning)												
Działanie 3.5.1	Stworzenie programów doszkalających w zakresie obsługi nowoczesnych urządzeń, Internetu, walka z wykluczeniem społecznym	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.5.2	Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.5.3	Wspieranie rozwoju e-społeczeństwa	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.5.4	Promocja postaw ekologicznych	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Program operacyjny 3.6	Aktywizacja mieszkańców												
Działanie	Szkolenia dla	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+

3.6.1	mieszkańców												
Działanie 3.6.2	Ciągłe doskonalenie się urzędników gminnych w zakresie aktywizacji mieszkańców	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Działanie 3.6.3	Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja lokalnego rynku pracy	+	+	+	+	0	0	+	0	+	0	+/-	+

Źródło: opracowanie Remedia S.A.

Uzasadnienie:

III Cel Strategiczny „SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE” nastawiony jest w całości na wspieranie dobrostanu mieszkańców Miasta i Gminy poprzez podejmowanie różnorodnych działań, zarówno o charakterze materialnym jak i informacyjno-organizacyjnym.

4.8 ISTNIEJĄCE PROBLEMY ŚRODOWISKOWE NA TERENIE MIASTA I GMINY MŁYNARY

Istniejące problemy środowiskowe przedstawiono tabelarycznie w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska:

Tabela 41 ISTNIEJĄCE PROBLEMY ŚRODOWISKOWE

LP.	ELEMENT	ISTNIEJĄCE PROBLEMY ŚRODOWISKOWE
1	Różnorodność biologiczna	Brak istotnych problemów
2	Ludzie	Niska świadomość ekologiczna mieszkańców słabe więzi lokalne, potrzeba większego wsparcia osób starszych i wykluczanych społecznie
3	Zwierzęta	Brak istotnych problemów
4	Rośliny	Niewielkie uprawy ekologiczne
5	Woda	Brak szczególnych zagrożeń
6	Powietrze	Wynikają głównie z niskiej emisji
7	Powierzchnia ziemi	Zachowanie istniejącej, rozdrobnionej struktury gospodarstw rolnych
8	Krajobraz	Ochrona przed dominantami takimi maszty telekomunikacyjne, siłownie wiatrowe itp. poprzez kumulację funkcji w jak najmniejszej liczbie masztów
9	Klimat	Istniejąca niska emisja, niskie wykorzystanie OZE
10	Zasoby naturalne	Brak istotnych problemów
11	Zabytki	Potrzeba poprawy stanu zachowanych zabytków materialnych
12	Dobra materialne	Potrzeba podniesienia zasobności materialnej mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Młynary na lata 2016-2026”

Uwaga: tabelę należy czytać razem z oceną wpływu strategii na poszczególne komponenty środowiska.

Krajobraz

Obszar Gminy Młynary w znaczącej części podlega ograniczeniom w zmianach o charakterze antropogenicznym. Zgodnie z art. 3 *Europejskiej Konwencji Krajobrazowej* jej celami są: *promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu*. Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi zamieszkujących wszędzie: w miastach i na wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również na obszarach odznaczających się wyjątkowym pięknem. Strategia Rozwoju Powiatu Nidzickiego jest nastawiona na zachowanie istniejącego krajobrazu, a tam, gdzie to niemożliwe, na minimalizację lub kompensatę skutków niepożądanych zmian. Wszelkie działania władz samorządowych respektują postanowienia konwencji krajobrazowej (Dz. U. 2006 nr 14 poz. 98)

KLIMAT I MIKROKLIMAT:

Zagadnienia klimatyczne są traktowane z wielką uwagą. W niniejszym opracowaniu przyjęto ocenę wpływu zagadnień w sposób zaproponowany w opracowaniu *Strategiczny Plan Adaptacji dla Sektorów i Obszarów Wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do 2030 (SPA)*; Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2013. „Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu”.

Analizę działań przeprowadzono w odniesieniu do wskazanych w SPA działań, za które odpowiedzialne są jednostki samorządu terytorialnego. Odniesiono się wyłącznie do działań priorytetowych SPA dotyczących Miasta i Gminy Młynary.

Tabela 42 ODNIESIENIE STRATEGII ROZWOJU POWIATU NIDZICKIEGO DO STRATEGICZNEGO PLANU ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030

DZIAŁANIE PRIORYTETOWE SPA	REALIZUJĄCE CELE DZIAŁANIA W STRATEGII ROZWOJU MIASTA I GMINY MŁYNARY
1.1.2 Zarządzanie ryzykiem powodziowym, w tym zapewnienie infrastruktury krytycznej; zwiększenie możliwości retencyjnych i renaturyzacja cieków wodnych.	2.2.3 Rozbudowa i modernizacja istniejącej sieci wodociągowej i deszczowej 2.2.4 Odbudowa naturalnej retencji
1.3.1 Rozwijanie alternatywnych możliwości produkcji energii na poziomie lokalnym,	2.5.1 Rozwój fotowoltaiki, energii wiatrowej i pochodzącej z biomasy

szczególnie na potrzeby ogrzewania i klimatyzacji na terenach o mniejszej gęstości zaludnienia.	2.5.2 Wspieranie inteligentnego zarządzania energią 2.5.3 Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej 2.5.5 Rozwój indywidualnych systemów grzewczych
1.5.2 Wdrożenie działań zabezpieczających przed osuwiskami.	2.2.4 Odbudowa naturalnej retencji 3.3.1 Zapewnienie nowoczesnego sprzętu dla OSP 3.5.4 Promocja postaw ekologicznych
[ ] Ograniczenie skutków zdrowotnych stresu termicznego i nadzwyczajnych zdarzeń klimatycznych u wrażliwych grup ludności.	3.4.1 Kształtowanie i promocja aktywnych postaw na rzecz zdrowego i aktywnego stylu życia 3.5.4 Promocja postaw ekologicznych
[ ] Rozwój systemów monitoringu i wczesnego ostrzegania o możliwych skutkach zmian klimatycznych dla produkcji roślinnej i zwierzęcej.	1.3.2 Wspieranie organizacji bezpłatnych szkoleń 1.3.3 Wspieranie lokalnych porozumień przedsiębiorców/rolników 3.5.4 Promocja postaw ekologicznych 3.6.3 Ciągłe doskonalenie się urzędników gminnych w zakresie aktywizacji mieszkańców
6.1.2 Organizowanie szkoleń w zakresie: zmian klimatu oraz metod zapobiegania i ograniczania ich skutków dla mieszkańców: terenów zagrożonych powodzią, osuwiskami i silnymi wiatrami. 6.1.3 Organizowanie szkoleń dla rolników w zakresie zmian klimatu oraz metod zapobiegania i ograniczania ich skutków. 6.1.4 Włączenie lokalnych społeczności i administracji samorządowej do działań zapobiegających skutkom zmian klimatu.	1.3.2 Wspieranie organizacji bezpłatnych szkoleń 1.3.3 Wspieranie lokalnych porozumień przedsiębiorców/rolników 3.5.4 Promocja postaw ekologicznych 3.6.3 Ciągłe doskonalenie się urzędników gminnych w zakresie aktywizacji mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Strategii Rozwoju Powiatu Nidzickiego na lata 2016-2022”

4.9 DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZNIENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W SZCZEGÓLNOŚCI NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Podstawowym celem *Strategii* jest poprawa sytuacji w obszarze środowiskowym. Jednak przy podejmowaniu projektów mających negatywny wpływ na środowisko podejmuje się dwa rodzaje działań

- działania łagodzące - zmierzające do zmniejszenia lub eliminacji negatywnego oddziaływania na element środowiska społecznego lub przyrodniczego,
- działania kompensujące - działania najczęściej niezależne od projektu strategicznego, których celem jest kompensacja znaczącego niekorzystnego oddziaływania na środowisko. Kompensacja podejmowana jest w sytuacji, gdy ochrona środowiska jest niemożliwa (zgodnie z art. 75 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. nr 25, poz. 150 z późn. zm.)

Zidentyfikowane oddziaływania niniejszej *Strategii* na środowisko nie dają przesłanek świadczących o niemożności ochrony środowiska przyrodniczego, dlatego nie ma potrzeby stosowania działań kompensujących.

Negatywny wpływ na środowisko działań wynikających z projektów niniejszej *Strategii* będzie miał skutki tylko w ograniczonym czasie (realizacji inwestycji). Ponadto *Strategia* nie zawiera projektów istotnie przekształcających środowisko.

W związku z tym przewidziano jedynie zbiór działań o charakterze łagodzącym niekorzystne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska:

LUDZIE:

- oznakowanie obszarów, gdzie prowadzone będą prace budowlane i modernizacyjne w celu zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac,
- stosowanie sprawnego i posiadającego odpowiednie świadectwa i atesty sprzętu, stałe prowadzenie nadzoru oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP,
- ograniczenie czasu pracy maszyn do niezbędnego minimum, w tym wyłączanie na czas przerw w pracy w celu zmniejszenia emisji spalin oraz hałasu,
- stosowanie systemów zabezpieczających wykopy, rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych, ograniczające jednocześnie uciążliwości przez niewywoływane,
- stosowanie roślinności izolacyjnej (obudowa biologiczna wzdłuż ciągów komunikacyjnych).

ZWIERZĘTA:

- prowadzenie prac poza okresem lęgowym ptaków oraz rozrodu nietoperzy,

- w przypadku braku możliwości prowadzenia prac w okresie poza lęgowym odpowiednio wcześniejsze zabezpieczenie obiektów przed zakładaniem w nich lęgówisk,
- współpraca z ornitologami i chiropterologami na wypadek odnalezienia miejsc gniazdowania ptaków oraz rozrodu nietoperzy,
- po przeprowadzeniu prac remontowych, w przypadku braku możliwości zachowania istniejących schronień, wyposażenie budynków w schronienia alternatywne (skrzynki dla ptaków i nietoperzy), równoważące ubytek takich miejsc,
- prowadzenie prac w możliwie najkrótszym czasie.

ROŚLINY: ☒

- ochrona drzew przed uszkodzeniami w czasie prowadzenia prac,
- zabezpieczanie ewentualnie powstałych ran odpowiednimi środkami,
- w sytuacji konieczności prowadzenia wykopów w bliskości systemów korzeniowych wykonywanie ich ręcznie,
- zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robot budowlanych (np. budowa zapleczy z dala od cennej roślinności)
- nasadzenia realizowane w porozumieniu ze specjalistami, aby zapewnić właściwą dla danego terenu różnorodność biologiczną.

WODA:

- właściwe zabezpieczenie/uszczelnienie terenów miejsc magazynowania substancji, materiałów oraz odpadów w sposób eliminujący kontakt z wodami opadowymi i gruntowymi,
- stała kontrola szczelność zbiorników paliw płynnych stosowanych w czasie prac w celu niedopuszczenia do miejscowego skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi,
- dbałość o stworzenie przygotowanych miejsc napełniania zbiorników maszyn na placu budowy,
- zapewnienie dostępu do przenośnych, regularnie i prawidłowo opróżnianych toalet,
- zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia prac w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych,

- ograniczanie powierzchni nieprzepuszczalnych np. poprzez stosowanie materiałów przepuszczalnych do budowy parkingów, ciągów pieszych i rowerowych,
- stosowanie rozwiązań technicznych i technologii ograniczających zużycie wody.

POWIETRZE:

- dbałość o stan techniczny maszyn i urządzeń spalinowych w zakresie emisji spalin,
- ograniczenie czasu pracy urządzeń spalinowych,
- stosowanie osłon ograniczających pylenie podczas prac, za i rozładunku oraz transportu,
- zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót, a w szczególności przez: systematyczne sprzątanie placów budowy, zraszanie wodą placów,
- propagowanie ruchu rowerowego, pieszego, poprzez budowę odpowiednich ciągów komunikacyjnych,
- zwiększenie powierzchni terenów zielonych poprawiających skład powietrza atmosferycznego,
- budowanie pasów zieleni izolacyjnej, ograniczającej uciążliwości komunikacyjne,
- stosowanie rozwiązań technicznych mających na celu ograniczenie niskiej emisji,
- inteligentne zarządzanie energią pozwalające obniżyć zapotrzebowanie na ciepło, światło.

POWIERZCHNIA ZIEMI:

- właściwa gospodarka humusem – zebranie przed i rozdysponowanie po zakończeniu prac,
- wcześniej wymienione działania w zakresie wody służą także ochronie powierzchni ziemi.

KRAJOBRAZ:

- integracja planowanych inwestycji z istniejącym krajobrazem.

KLIMAT:

- wszelkie wymienione działania poprzez dbałość o środowisko naturalne mają korzystny wpływ na klimat.

ZASOBY NATURALNE:

- stosowanie oszczędnych technologii,
- dbałość o zachowanie zasobów w stanie możliwie nie pogorszonym.

ZABYTKI, DOBRA MATERIALNE:

- planowanie działań w harmonii z istniejącym krajobrazem i historycznym układem przestrzennym,
- wyeksponowanie obiektów zabytkowych,
- prowadzenie prac dotyczących zabytków w uzgodnieniu z Konserwatorem Zabytków.

Należy zwrócić uwagę, że wszelkie działania prowadzone na terenie Powiatu są na bieżąco monitorowane przez Wojewódzką Inspekcję Ochrony Środowiska. Dzięki temu możliwe jest bieżące kontrolowanie wpływu realizacji strategii na stan środowiska na terenie Powiatu.

4.10 ANALIZA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAPROPONOWANYCH W STRATEGII

Analiza rozwiązań alternatywnych w przypadku opracowania o tak wysokim stopniu ogólności jest niełatwa do prezentacji. O zastosowaniu rozwiązań alternatywnych, zasadniczo można mówić w trzech sytuacjach:

- jeśli w wyniku wyboru innego wariantu realizacji założonego celu, nie zostaje zmieniona planowana funkcja lub planowany sposób zagospodarowania, a jedynie zmianie ulegają założenia szczegółowe ich realizacji – np. zmienia się planowana intensywność lub szczegółowa koncepcja zagospodarowania – taki sposób wariantowania pozwala na osiągnięcie celów ekologicznych dzięki zmniejszeniu intensywności oddziaływania lub optymalizacji wykorzystania przestrzeni,
- gdy w wyniku wyboru innego wariantu następuje rezygnacja z planowanego dotąd sposobu zagospodarowania lub planowanej funkcji i następuje zmiana na inny sposób zagospodarowania lub funkcji (mniej agresywnych wobec różnych aspektów środowiska),
- gdy w wyniku wyboru innego wariantu realizacji następuje zmiana lokalizacji danego przedsięwzięcia w celu wyboru lokalizacji mniej uciążliwej.

W omawianym w niniejszym opracowaniu dokumencie na drodze do prezentacji rozwiązań alternatywnych pojawiają się następujące problemy o charakterze ogólnym:

- wiele planowanych działań wpływa pozytywnie na środowisko,
- działania o charakterze twardym są opisane w sposób ogólny, bez konkretnej lokalizacji,
- znacząca część działań ma charakter miękkiej,

Tabela 43 MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH W ZAKRESIE I CELU STRATEGICZNEGO

CEL STRATEGICZNY 1	ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI	Możliwości działań alternatywnych
Program operacyjny 1.1	Stworzenie stref aktywności gospodarczej poprzez kompleksowe przygotowanie terenów pod inwestycje	
Działanie 1.1.1	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych	Alternatywny jest wybór konkretnych lokalizacji w sposób najkorzystniejszy dla środowiska
Działanie 1.1.2	Oferowanie pakietu preferencyjnego przedsiębiorcom i inwestorom	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 1.1.3	Promocja terenów inwestycyjnych	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 1.1.4	Wzmocnienie wizerunku Gminy przyjaznej inwestorom	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Program operacyjny 1.2	Dostosowanie produkcji rolniczej oraz przetwórstwa do funkcjonowania w standardach ekologicznych	
Działanie 1.2.1	Wspieranie innowacyjnych technologii	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 1.2.2	Tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego	Alternatywny jest wybór konkretnych lokalizacji w sposób najkorzystniejszy dla środowiska
Działanie 1.2.3	Budowa dróg dojazdowych do pól	Alternatywny jest wybór konkretnego przebiegu połączeń komunikacyjnych w sposób najkorzystniejszy dla środowiska
Działanie 1.2.4	Propagowanie ekologicznych upraw rolnych z możliwością wystawiania produktów rolnych na imprezach okolicznościowych	Działanie mające pozytywny wpływ na środowisko
Działanie 1.2.5	Pomaganie w ukierunkowaniu produkcji rolnej	Działanie mające pozytywny wpływ na środowisko
Program operacyjny 1.3	Wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości	

Działanie 1.3.1	Stworzenie i wdrażanie programów pomocowych dla przedsiębiorców	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 1.3.2	Wspieranie organizacji bezpłatnych szkoleń	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 1.3.3	Wspieranie lokalnych porozumień przedsiębiorców/rolników	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 1.3.4	Wspieranie włączenia społecznego	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 1.3.5	Wspieranie proinnowacyjności	Działanie mające pozytywny wpływ na środowisko
Program operacyjny 1.4	Rozwój turystyki	
Działanie 1.4.1	Wykorzystanie potencjału i rozbudowa szlaków turystycznych	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko
Działanie 1.4.2	Zwiększanie potencjału bazy gastronomicznej i noclegowej	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko
Działanie 1.4.3	Przygotowanie produktu turystycznego	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko
Działanie 1.4.4	Promocja i rozwój agroturystyki	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko
Działanie 1.4.5	Promocja walorów Gminy	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko

Źródło: opracowanie Remedia S.A.

Tabela 44 MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH W ZAKRESIE II CELU STRATEGICZNEGO

CEL STRATEGICZNY 2	DOSKONALENIE STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ	Możliwości działań alternatywnych
Program operacyjny 2.1	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej	
Działanie 2.1.1	Budowa i modernizacja dróg gminnych	Alternatywny jest wybór konkretnego przebiegu połączeń komunikacyjnych w sposób najkorzystniejszy dla środowiska
Działanie 2.1.2	Budowa i modernizacja chodników i parkingów	Alternatywny jest wybór konkretnego przebiegu połączeń komunikacyjnych w sposób najkorzystniejszy dla środowiska
Działanie 2.1.3	Modernizacja starych i budowa nowych, energooszczędnych obwodów oświetleniowych	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 2.1.4	Podnoszenie bezpieczeństwa dróg	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska
Program	Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych, deszczowych i wodociągowych	

operacyjny 2.2		
Działanie 2.2.1	Budowa i modernizacja systemu kanalizacyjnego gminy	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 2.2.2	Budowa przydomowych i zbiorczych oczyszczalni ścieków we wszystkich miejscowościach gminy nieposiadających kanalizacji	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 2.2.3	Rozbudowa i modernizacja istniejącej sieci wodociągowej i deszczowej	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 2.2.4	Odbudowa naturalnej retencji	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Program operacyjny 2.3	Rozbudowa gminnej infrastruktury rekreacyjno-sportowej	
Działanie 2.3.1	Budowa i modernizacja istniejących ścieżek rowerowych	Alternatywny jest wybór konkretnego przebiegu połączeń komunikacyjnych w sposób najkorzystniejszy dla środowiska
Działanie 2.3.2	Modernizacja istniejących świetlic wiejskich	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 2.3.3	Budowa i utrzymanie obiektów sportowych i rekreacyjnych w miejscowościach sołeckich	Alternatywny jest wybór konkretnej lokalizacji w sposób najkorzystniejszy dla środowiska
Działanie 2.3.4	Zwiększenie liczby toalet publicznych	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Program operacyjny 2.4	Modernizacja bazy oświatowej	
Działanie 2.4.1	Modernizacja istniejących świetlic przyszkolnych	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 2.4.2	Budowa sal komputerowych z dostępem do internetu	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 2.4.3	Poprawa stanu bazy szkolnej, przedszkolnej i żłobków	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 2.4.4	Budowa hali sportowej dla szkoły	Alternatywny jest wybór konkretnej lokalizacji w sposób najkorzystniejszy dla środowiska
Program operacyjny 2.5	Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej	
Działanie 2.5.1	Rozwój fotowoltaiki, energii wiatrowej i pochodzącej z biomasy	Alternatywny jest wybór konkretnej lokalizacji w sposób najkorzystniejszy dla środowiska
Działanie 2.5.2	Wspieranie inteligentnego zarządzania energią	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw

Działanie 2.5.3	Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 2.5.4	Utworzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 2.5.5	Rozwój indywidualnych systemów grzewczych	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 2.5.6	Lobbowanie na rzecz włączenia Gminy Młynary w system gazowniczy	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Program operacyjny 2.6	Upowszechnienie dostępu do internetu szerokopasmowego	
Działanie 2.6.1	Zapewnienie dostępu do sieci szerokopasmowej na terenie Gminy	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 2.6.2	Stworzenie Publicznych Punktów Dostępu do Internetu	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Program operacyjny 2.7	Rozbudowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej	
Działanie 2.7.1	Odnowienie, odbudowa i poprawa stanu obiektów zlokalizowanych w strefie Starego Miasta w Młynarach	Alternatywny jest wybór konkretnych rozwiązań w sposób najkorzystniejszy dla środowiska
Działanie 2.7.2	Modernizacja obiektów pełniących funkcje kulturalne	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 2.7.3	Budowa biblioteki w Młynarach	Alternatywny jest wybór konkretnej lokalizacji w sposób najkorzystniejszy dla środowiska
Działanie 2.7.4	Rozbudowa obiektu Urzędu Miasta i Gminy	Alternatywny jest wybór konkretnych rozwiązań w sposób najkorzystniejszy dla środowiska
Działanie 2.7.5	Modernizacja kina w Młynarach	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 2.7.6	Realizacja Lokalnego Planu Rewitalizacji Miasta i Gminy Młynary 2020+	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw

Źródło: opracowanie Remedia S.A.

Tabela 45 MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH W ZAKRESIE III CELU STRATEGICZNEGO

CEL STRATEGICZNY 3	SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE	Możliwości działań alternatywnych
Program operacyjny 3.1	Zaspokojenie potrzeb rekreacyjnych i wypoczynkowych dzieci i młodzieży	
Działanie 3.1.1	Organizowanie różnych form letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 3.1.2	Współpraca z klubami sportowymi, zrzeszającymi osoby uprawiające różne dyscypliny sportu	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Program operacyjny 3.2	Zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców Gminy	
Działanie 3.2.1	Aktywne instytucje kultury	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 3.2.2	Intensyfikacja udziału mieszkańców w kulturze jako uczestników i twórców wydarzeń kulturalnych	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 3.2.3	Kultywowanie i promocja tradycji	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 3.2.4	Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Program operacyjny 3.3	Dbałość o wysoki poziom bezpieczeństwa społecznego	
Działanie 3.3.1	Zapewnienie nowoczesnego sprzętu dla OSP	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 3.3.2	Modernizacja bazy lokalowej OSP	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Program operacyjny 3.4	Aktywne i zdrowe starzenie się	
Działanie 3.4.1	Kształtowanie i promocja aktywnych postaw na rzecz zdrowego i aktywnego stylu życia	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 3.4.2	Stworzenie punktu dziennej opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Działanie 3.4.3	Profilaktyka zdrowotna	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Program	Uczenie się przez całe życie (Life Long	

operacyjny 3.5	Learning)	
Działanie 3.5.1	Stworzenie programów doszkalających w zakresie obsługi nowoczesnych urządzeń, Internetu, walka z wykluczeniem społecznym	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 3.5.2	Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 3.5.3	Wspieranie rozwoju e-społeczeństwa	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 3.5.4	Promocja postaw ekologicznych	Działanie jednoznacznie korzystne dla środowiska – brak potrzeby tworzenia alternatyw
Program operacyjny 3.6	Aktywizacja mieszkańców	
Działanie 3.6.1	Szkolenia dla mieszkańców	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 3.6.2	Ciągłe doskonalenie się urzędników gminnych w zakresie aktywizacji mieszkańców	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery
Działanie 3.6.3	Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja lokalnego rynku pracy	Działanie pozbawione fizycznej ingerencji w środowisko, korzystne dla antroposfery

Źródło: opracowanie Remedia S.A.

ZAŁĄCZNIKI

Projekt 02.08.2016 r.

1. Pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA W OLSZTYNIE

Wydział Spraw Terenowych I w Elblągu

WSTE.410.29.2016.BW

WAZNE!
T. A. Kucharski
21.07.2016
Burmistrz Miasta i Gminy Młynary

ul. Dworcowa 29

14-120 Młynary

Odpowiadając na pismo Burmistrza Miasta i Gminy Młynary z 17 czerwca 2016 r., znak: RG.0540.1.2016.AK, w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Młynary na lata 2016 - 2026, informuję:

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353 ze zm.), po uzgodnieniu z właściwymi organami ochrony środowiska i organami inspekcji sanitarnej, organ opracowujący projekt dokumentu może odstąpić od przeprowadzenia procedury sooś, jeżeli uzna, że realizacja postanowień tego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. W związku z powyższym, organ opracowujący projekt dokumentu wystąpił o przedmiotowe uzgodnienie, uznając, że zachodzą przesłanki określone w art. 48 ust. 1 ww. ustawy, stanowiące uzasadnienie do odstąpienia od procedury strategicznej sooś.

Zgodnie z art. 51 ustawy cytowanej na wstępie, jednym z etapów przeprowadzenia strategicznej sooś jest opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko, której celem jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań, będących wynikiem realizacji dokumentu oraz ocena ich natężenia, a także określenie, czy w należyty sposób został uwzględniony interes środowiska przyrodniczego i kulturowego. Na podstawie art. 50 powyższej ustawy przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest też wymagane w przypadku wprowadzania zmian do już przyjętych dokumentów, o którym mowa w art. 46 lub 47.

Przedmiotowy wniosek dotyczy Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Młynary na lata 2016 - 2026. Jest to jeden z dokumentów, o którym mowa w art. 46 pkt 1, czyli: koncepcje przestrzennego zagospodarowania kraju, studia uwarunkowań i kierunków

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

ul. Wojska Polskiego 1, 82-300 Elbląg, tel.: 55 23-74-517, fax: 55 23-74-580, sekretariat.olsztyn@rdos.gov.pl, olsztyn.rdos.gov.pl

zagospodarowania przestrzennego gminy, plany zagospodarowania przestrzennego oraz strategię rozwoju regionalnego. Jednoznaczne stwierdzenie odstąpienia od obowiązku poddania strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko wymienionego powyżej projektu dokumentu, uzależnione jest przede wszystkim od jego stopnia aktualności oraz merytorycznej zawartości. Zgodnie z art. 48 ust. 1a. *odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w przypadku dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 1, może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów.*

Organ uzgadniający, tj. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie dokonał wnikliwej analizy wniosku o uzgodnienie odstąpienia, zawierającego opis dokumentu oraz informacje, o których mowa w art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r.o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i uznał, że w przedmiotowym przypadku **nie można odstąpić od procedury sooś.** Opracowana Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Młynary jest nowym dokumentem, który nie został poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Jego zapisy nie stanowią zatem niewielkich modyfikacji przyjętego już dokumentu, ale są nowymi koncepcjami rozwoju gminy. Nie zachodzą zatem ustawowe przesłanki do odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Z up. REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
W OLSZTYNIE

Eleonora Gontarska-Gajowniczek
Naczelnik Wydziału Spraw Terenowych I

Otrzymują:

1. adresat
2. aa

**Warmińsko-Mazurski
Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny**

10-561 Olsztyn, ul. Żołnierska 16; tel. centrala 89 524 83 00; faks 89 679 16 99; e-mail: wsse@wsse.olsztyn.pl; www.wsse.olsztyn.pl

Olsztyn, dnia 22.07.2016 r.

ZNS.9022.2.85.2016.Z

OPINIA

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1412), art. 46 pkt 2, art. 48 ust. 1 i 2 oraz art. 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353), po zapoznaniu się z dokumentacją przedłożoną przy wniosku Pani Marii Rogińskiej – 7-ca Burmistrza Miasta i Gminy Młynary znak: RG.0540.1.2016.AK z dnia 17.06.2016 r. (data wpływu 22.06.2016 r.)

Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

stwierdza brak konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Młynary na lata 2016-2026”.

UZASADNIENIE

W dniu 22.06.2016 r. do Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego wpłynął wniosek Pani Marii Rogińskiej – 7-cy Burmistrza Miasta i Gminy Młynary o wyrażenie opinii w sprawie odstąpienia od konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Młynary na lata 2016-2026”.

Przedmiotowy Program należy do dokumentów wymienionych w art. 46 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353) i wymagających przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko, zgodnie z art. 51 ust. 1 ww. ustawy. Na podstawie art. 48 ust. 1 ww. ustawy organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 pkt 2, może po uzgodnieniu m.in. z państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym (wymienionym w art. 58) odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Jak wynika z art. 48 ust. 2 odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje w ustaleniach przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy (co ma miejsce w przedmiotowej sprawie).

„Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Młynary na lata 2016-2026” jest dokumentem analizującym uwarunkowania i szanse rozwoju miasta i gminy wytyczającym główne ramy i kluczowe kierunki działań do 2026 roku. W ramach przedmiotowej Strategii wyznaczono następujące cele strategiczne i programy operacyjne oraz działania:

Cel strategiczny 1: Rozwój przedsiębiorczości.

Program operacyjny 1.1: Stworzenie stref aktywności gospodarczej poprzez kompleksowe przygotowanie terenów pod inwestycje.

Działanie 1.1.1: Uzbrojenie terenów inwestycyjnych.

Działanie 1.1.2: Oferowanie pakietu preferencyjnego przedsiębiorcom i inwestorom.

Działanie 1.1.3: Promocja terenów inwestycyjnych.

Działanie 1.1.4: Wzmocnienie wizerunku gminy przyjaznej przedsiębiorcom.

Program operacyjny 1.2: Dostosowanie produkcji rolniczej oraz przetwórstwa do funkcjonowania w standardach ekologicznych.

Działanie 1.2.1: Wspieranie innowacyjnych technologii.

Działanie 1.2.2: Tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego.

Działanie 1.2.3: Budowa dróg dojazdowych do pól.

Działanie 1.2.4: Propagowanie ekologicznych upraw rolnych z możliwością wystawiania produktów rolnych na imprezach okolicznościowych.

Działanie 1.2.5: Pomaganie w ukierunkowywaniu produkcji rolnej.

Program operacyjny 1.3: Wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości.

Działanie 1.3.1: Stworzenie i wdrażanie programów pomocowych dla przedsiębiorców.

Działanie 1.3.2: Wspieranie organizacji bezpłatnych szkoleń.

Działanie 1.3.3: Wspieranie lokalnych porozumień przedsiębiorców/rolników.

Działanie 1.3.4: Wspieranie włączenia społecznego.

Działanie 1.3.5: Wspieranie proinnowacyjności.

Program operacyjny 1.4: Rozwój turystyki.

Działanie 1.4.1: Wykorzystanie potencjału i rozbudowa szlaków turystycznych.

Działanie 1.4.2: Zwiększanie potencjału bazy gastronomicznej i noclegowej.

Działanie 1.4.3: Przygotowanie produktu turystycznego.

Działanie 1.4.4: Promocja i rozwój agroturystyki.

Działanie 1.4.5: Promocja walorów Gminy.

Działanie 1.4.6: Propagowanie turystyki weekendowej i kilkudniowej.

Działanie 1.4.7: Odbudowa ruin starego młyna w Młynarach

Cel strategiczny 2: Doskonalenie infrastruktury technicznej i społecznej.

Program operacyjny 2.1: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej.

Działanie 2.1.1: Budowa i modernizacja dróg gminnych.

Działanie 2.1.2: Budowa i modernizacja chodników i parkingów.

Działanie 2.1.3: Modernizacja starych i budowa nowych energooszczędnych obwodów oświetleniowych.

Działanie 2.1.4: Podnoszenie bezpieczeństwa dróg.

Program operacyjny 2.2: Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych, deszczowych i wodociągowych.

Działanie 2.2.1: Budowa i modernizacja systemu kanalizacyjnego gminy.

Działanie 2.2.2: Budowa przydomowych i zbiorczych oczyszczalni ścieków we wszystkich miejscowościach gminy nieposiadających kanalizacji.

Działanie 2.2.3: Rozbudowa i modernizacja istniejącej sieci wodociągowej i deszczowej.

Działanie 2.2.4: Odbudowa naturalnej retencji.

Program operacyjny 2.3: Rozbudowa gminnej infrastruktury rekreacyjno-sportowej.

Działanie 2.3.1: Budowa nowych i modernizacja istniejących ścieżek rowerowych.

Działanie 2.3.2: Modernizacja istniejących świetlic wiejskich.

Działanie 2.3.3: Budowa i utrzymanie obiektów sportowych i rekreacyjnych w miejscowościach sołeckich.

Działanie 2.3.4: Zwiększenie liczby toalet publicznych.

Program operacyjny 2.4: Modernizacja bazy oświatowej.

Działanie 2.4.1: Modernizacja istniejących świetlic przyszkolnych.

Działanie 2.4.2: Budowa sal komputerowych z dostępem do Internetu.

Działanie 2.4.3: Poprawa stanu bazy szkolnej, przedszkolnej i żłobków.

Działanie 2.4.4: Budowa hali sportowej dla szkoły.

Program operacyjny 2.5: Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej.

Działanie 2.5.1: Rozwój fotowoltaiki, energii wiatrowej i pochodzącej z biomasy.

Działanie 2.5.2: Wspieranie inteligentnego zarządzania energią.

Działanie 2.5.3: Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.

Działanie 2.5.4: Utworzenie Punku Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Działanie 2.5.4: Rozwój indywidualnych systemów grzewczych.

Działanie 2.5.5: Lobbowanie na rzecz włączenia Gminy Młynary w system gazowniczy.

Program operacyjny 2.6: Upowszechnienie dostępu do Internetu szerokopasmowego.

Program operacyjny 2.7: Rozbudowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej.

Działanie 2.7.1: Odnowienie, odbudowa i poprawa stanu obiektów zlokalizowanych w strefie Starego Miasta w Młynarach.

Działanie 2.7.2: Modernizacja obiektów pełniących funkcje kulturalne.

Działanie 2.7.3: Budowa biblioteki w Młynarach.

Działanie 2.7.4: Rozbudowa obiektu Urzędu Miasta i Gminy.

Działanie 2.7.5: Modernizacja Kina w Młynarach.

Działanie 2.7.6: Realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Młynary 2020+.

Cel strategiczny 3: Społeczeństwo obywatelskie.

Program operacyjny 3.1: Zaspokojenie potrzeb rekreacyjnych i wypoczynkowych dzieci i młodzieży.

Działanie 3.1.1: Organizowanie różnych form letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży.

Działanie 3.1.2: Współpraca z klubami sportowymi, zrzeszającymi osoby uprawiając różną dyscyplinę sportu.

Program operacyjny 3.2: Zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców Gminy.

Program operacyjny 3.3: Dbalność o wysoki poziom bezpieczeństwa społecznego.

Działanie 3.3.1: Zapewnienie nowoczesnego sprzętu dla OSP.

Działanie 3.3.2: Modernizacja bazy lokalowej OSP.

Program operacyjny 3.4: Aktywne i zdrowe starzenie się.

Działanie 3.4.1: Kształtowanie i promocja aktywnych postaw na rzecz zdrowego i aktywnego stylu życia.

Działanie 3.4.2: Stworzenie punktu dziennej opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Działanie 3.4.2: Profilaktyka zdrowotna.

Program operacyjny 3.5: Uczenie się przez całe życie (Lifelong learning).

Działanie 3.5.1: Stworzenie programów doszkalających w zakresie obsługi nowoczesnych urządzeń, Internetu, walka z wykluczeniem społecznym.

Działanie 3.5.2: Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego.

Działanie 3.5.3: Wspieranie rozwoju e-społeczeństwa.

Działanie 3.5.4: Promocja postaw ekologicznych.

Program operacyjny 3.6: Aktywizacja mieszkańców.

W projekcie Strategii, z uwagi na ogólny charakter tego dokumentu, nie wskazano konkretnych parametrów planowanych inwestycji, które kwalifikowałyby się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Ewentualne określenie parametrów oraz wskazanie ich dokładnej lokalizacji zostanie dokonano na późniejszych etapach. Natomiast szczegółowa analiza potencjalnego wpływu na środowisko, w tym na zdrowie ludzi zostanie przeprowadzona w trakcie postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, wynikających z właściwych przepisów (o ile przeprowadzenie takiej oceny okaże się konieczne).

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji.

Jednocześnie WMPWIS informuje, że po uchwaleniu „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Młynary na lata 2016-2026” wszelkie aktualizacje, modyfikacje, uszczegółowienia, uzupełnienia itp. zmiany ustaleń tego dokumentu będą wymagać przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko albo uzyskania ponownych opinii w sprawie ewentualnego odstąpienia od konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – na podstawie przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r.,

Urząd Miasta i Gminy Młynary

ul. Dworcowa 29

14-420 Młynary

Do wiadomości:

PPIS w Fibliagu

Aa.

Zastępca
Warmińsko-Mazurskiego
Państwowego Wojewódzkiego
Inspektora Sanitarnego

mgr Bożena Najda

SPIS TABEL I RYSUNKÓW

Tabela 1 CEL STRATEGICZNY 1.....	14
Tabela 2 CEL STRATEGICZNY 2.....	19
Tabela 3 CEL STRATEGICZNY 3.....	25
Tabela 4 SIEĆ OSADNICZA GMINY MŁYNARY (31.12.2015 r.)	49
Tabela 5 POWIERZCHNIA GEODEZYJNA GRUNTÓW W GMINIE MŁYNARY.....	51
Tabela 6 ZŁOŻA SUROWCÓW NATURALNYCH NA TERENIE GMINY MŁYNARY	53
Tabela 7 POMNIKI PRZYRODY W GMINIE MŁYNARY	56
Tabela 8 ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE W GMINIE MŁYNARY	62
Tabela 9 WAŻNIEJSZE STANOWSKA ARCHEOLOGICZNE W GMINIE MŁYNARY	62
Tabela 10 LICZBA MIESZKAŃCÓW MIASTA I GMINY MŁYNARY W LATACH 2005-2014	64
Tabela 11 LICZBA MIESZKAŃCÓW NA TERENACH WIEJSKICH I W MIEŚCIE	65
Tabela 12 MĘŻCZYŹNI I KOBIETY W GMINIE MŁYNARY W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM W LATACH 2005-2014	70
Tabela 13 GMINA MŁYNARY NA TLE WOJEWÓDZTWA, POWIATU I SĄSIADUJĄCYCH Z NIĄ GMIN.....	70
Tabela 14 STRUKTURA I BILANS BEZROBOTNYCH W GMINIE MŁYNARY	71
Tabela 15 STOPA BEZROBOCIA W POWIECIE, WOJEWÓDZTWIE I KRAJU W LATACH 2013- II.2016	73
Tabela 16 PLAN WAŻNIEJSZYCH IMPREZ KULTURALNYCH I SPORTOWYCH W MIEŚCIE I GMINIE MŁYNARY	74
Tabela 17 STRUKTURA MIESZKAŃ W GMINIE MŁYNARY W LATACH 2012-2014.....	75
Tabela 18 DODATKI MIESZKANIOWE PRYZNANE PRZEZ GMINĘ MŁYNARY W LATACH 2012- 2014	75
Tabela 19 MIESZKALNICTWO W GMINIE MŁYNARY I GMINACH SĄSIADUJĄCYCH W 2014 ROKU	75
Tabela 20 POWIERZCHNIA GOSPODARSTW ROLNYCH W GMINIE MŁYNARY	76
Tabela 21 LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH W GMINIE MŁYNARY	77
Tabela 22 STRUKTURA PRODUKCJI ROLNEJ	77
Tabela 23 POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH.....	77
Tabela 24 ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH I WAPNIOWYCH W ROKU 2010	77
Tabela 25 GOSPODARSTWA ROLNE W GMINIE MŁYNARY I GMINACH SĄSIEDNICH.....	78
Tabela 26 PODMIOTY GOSPODARCZE W GMINIE W LATACH 2011-2015	78

Tabela 27 PODMIOTY GOSPODARCZE W GMINIE MŁYNARY W POSZCZEGÓLNYCH SEKCJACH POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI (PKD) W 2015 ROKU	79
Tabela 28 PODMIOTY GOSPODARCZE W GMINIE MŁYNARY I GMINACH SĄSIEDNICH (2015 ROK)	80
Tabela 29 CHARAKTERYSTYKA SIECI WODOCIĄDOCIĄGOWEJ W GMINIE MŁYNARY	83
Tabela 30 SIEĆ KANALIZACYJNA W GMINIE MŁYNARY	84
Tabela 31 LICZBA ZBIORNIKÓW BEZODPŁYWOWYCH I OCZYSZCZALNI PRZYDOMOWYCH W GMINIE MŁYNARY	84
Tabela 32 ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W MŁYNARACH	87
Tabela 33 LICZBA UCZNIÓW W GMINIE MŁYNARY W LATACH 2008-2015.....	88
Tabela 34 LICZBA MIEJSC I DZIECI W PRZEDSZKOLACH W GMINIE MŁYNARY.....	89
Tabela 35 BIBLIOTEKA W GMINIE MŁYNARY	90
Tabela 36 WYKAZ GOSPODARSTW DOMOWYCH I OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ	93
Tabela 37 STATYSTYKA PRZESTĘPSTW NA TERENIE POWIATU ELBLĄSKIEGO	95
Tabela 38 WPŁYW ZADAŃ NA ELEMENTY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE I CELU STRATEGICZNEGO	101
Tabela 39 WPŁYW ZADAŃ NA ELEMENTY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE II CELU STRATEGICZNEGO	104
Tabela 40 WPŁYW ZADAŃ NA ELEMENTY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE III CELU STRATEGICZNEGO	108
Tabela 41 ISTNIEJĄCE PROBLEMY ŚRODOWISKOWE	110
Tabela 42 ODNIESIENIE STRATEGII ROZWOJU POWIATU NIDZICKIEGO DO STRATEGICZNEGO PLANU ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO 2030	111
Tabela 43 MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH W ZAKRESIE I CELU STRATEGICZNEGO	117
Tabela 44 MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH W ZAKRESIE II CELU STRATEGICZNEGO	118
Tabela 45 MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ ALTERNATYWNYCH W ZAKRESIE III CELU STRATEGICZNEGO	121

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 STOSUNEK LICZBY KOBIET I MĘŻCZYŹN W GMINIE	64
Wykres 2 GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W GMINIE NA 1 KM ²	65
Wykres 3 MIGRACJE MIESZKAŃCÓW GMINY MŁYNARY	66
Wykres 4 URODZENIA I ZGONY W GMINIE MŁYNARY W LATACH 2005-2014	67
Wykres 5 PRZYROST NATURALNY W GMINIE MŁYNARY W LATACH 2005-2014	67
Wykres 6 LICZBA OSÓB W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W GMINIE MŁYNARY W LATACH 2005-2014	68
Wykres 7 LICZBA OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM W GMINIE MŁYNARY W LATACH 2005-2014	69
Wykres 8 LICZBA OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM W GMINIE MŁYNARY W LATACH 2005-2014	69
Wykres 9 BEZROBOTNI REJESTROWANI NA OBSZARZE GMINY W LATACH 2005-2015	73

Projekt 02.08.2016 r.